

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
ul. 1 Maja 50, 40-287 Katowice
(nazwa i dane adresowe podmiotu habilitującego,
wybranego do przeprowadzenia postępowania)
za pośrednictwem:
Rady Doskonałości Naukowej
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa
(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

Anna Murawska
(imię i nazwisko wnioskodawcy)
Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich
Wydział Zarządzania
Katedra Ekonomii i Marketingu
Ul. Prof. S. Kaliskiego 7, 85-796 Bydgoszcz
(miejsce pracy/jednostka naukowa)

Wniosek

z dnia 24.05.2024 roku

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie **nauk społecznych** w dyscyplinie **ekonomia i finanse**¹

Określenie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego:

Monografia naukowa pt.: **Uwarunkowania i tendencje zmian konsumpcji żywności w Polsce. Wydatki. Spożycie. Determinanty. Zróżnicowanie. Wydawnictwa Uczelniane Politechniki Bydgoskiej, Bydgoszcz 2023.**

Wnioskuje – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.) – aby komisja habilitacyjna podejmowała uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu ~~tajnym~~/**jawnym***²

Zostałem poinformowany, że:

Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej z siedzibą w Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).

Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 22 656 60 98 lub w siedzibie organu. Dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia UE 2016/679 z dnia z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221 oraz art. 232 – 240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu przeprowadzenie postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i obowiązków oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu.

Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest na stronie www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna

..... 
PODPIS ZAUFANY
ANNA
MURAWSKA
24.05.2024 09:45:36 [GMT+2]
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

¹ Klasyfikacja dziedzin i dyscyplin wg. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin w zakresie sztuki (Dz. U. z 2018 r. poz. 1818).

² * Niepotrzebne skreślić.

ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK 1. Dane wnioskodawcy.

ZAŁĄCZNIK 2. Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora i tytułu zawodowego magistra inżyniera.

ZAŁĄCZNIK 3. Autoreferat.

ZAŁĄCZNIK 4. Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse.

ZAŁĄCZNIK 4a. Kopie publikacji.

ZAŁĄCZNIK 4b. Kopie dokumentów potwierdzających pozostałe osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse.

ZAŁĄCZNIK 5. Wykaz ukończonych studiów podyplomowych, kursów, szkoleń oraz uczestnictwa w seminariach i webinarach w latach 2010-2023.

ZAŁĄCZNIK 6. Wykaz osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę.

ZAŁĄCZNIK 7. Oświadczenia współautorów publikacji o zakresie wkładu w pracę.

ZAŁĄCZNIK 3.

Do wniosku z dnia 24.05.2024 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse

AUTOREFERAT NA TEMAT DOROBKU I OSIĄGNIĘĆ W PRACY ZAWODOWEJ I NAUKOWO-BADAWCZEJ

dr inż. Anna Murawska

**Katedra Ekonomii i Marketingu
Wydział Zarządzania
Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich**

Bydgoszcz 2024

SPIS TREŚCI

1. IMIĘ I NAZWISKO	4
2. POSIADANE DYPLOMY, STOPNIE NAUKOWE LUB ARTYSTYCZNE – Z PODANIEM PODMIOTU NADAJĄCEGO STOPIEŃ, ROKU ICH UZYSKANIA ORAZ TYTUŁU ROZPRAWY DOKTORSKIEJ.....	4
3. INFORMACJA O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU W JEDNOSTKACH NAUKOWYCH LUB ARTYSTYCZNYCH	6
4. OMÓWIENIE OSIĄGNIĘĆ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1 PKT. 2 USTAWY Z DNIA 20 LIPCA 2018 R. PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE (DZ. U. Z 2021 R. POZ. 478 Z PÓŹN. ZM.)	7
4.1. TYTUŁ OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO	7
4.2. OMÓWIENIE CELU NAUKOWEGO ROZPRAWY I OSIĄGNIĘTYCH WYNIKÓW WRAZ Z PROPOZYCJĄ EWENTUALNEGO WYKORZYSTANIA	7
4.3. INFORMACJA O POZOSTAŁEJ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ	23
4.3.1. Wykaz opublikowanych monografii naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.1).....	46
4.3.2. Wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych i w publikacjach z konferencji międzynarodowych (również indeksowanych w bazie WoS)	47
4.3.3. Informacja o członkostwie w redakcjach naukowych monografii	47
4.3.4. Wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.2)	47
4.3.5. Wykaz osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).....	49
4.3.6. Wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).....	49
4.3.7. Informacja o wystąpieniach na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych.....	49
4.3.8. Informacja o udziale w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji.....	52
4.3.9. Informacja o uczestnictwie w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów	52
4.3.10. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach.....	54
4.3.11. Informacja o odbytych stażach w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru ..	54
4.3.12. Członkostwo w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.)	57

4.3.13. Informacja o recenzowanych pracach naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych	57
4.3.14. Informacja o uczestnictwie w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych.....	58
4.3.15. Informacja o udziale w zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż określone w pkt. 4.3.9.....	60
4.3.16. Informacja o uczestnictwie w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny.....	61
4.3.17. Nagrody za działalność naukową	61
5. INFORMACJA O WYKAZYWANIU SIĘ ISTOTNĄ AKTYWNOŚCIĄ NAUKOWĄ ALBO ARTYSTYCZNĄ REALIZOWANĄ W WIĘCEJ NIŻ JEDNEJ UCZELNI, INSTYTUCJI NAUKOWEJ LUB INSTYTUCJI KULTURY, W SZCZEGÓLNOŚCI ZAGRANICZNEJ.....	62
6. INFORMACJA O OSIĄGNIĘCIACH DYDAKTYCZNYCH, ORGANIZACYJNYCH ORAZ POPULARYZUJĄCYCH NAUKĘ LUB SZTUKĘ	65
7. OPRÓCZ KWESTII WYMIENIONYCH W PKT. 1-6, WNIOSKODAWCA MOŻE Podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej	69

1. IMIĘ I NAZWISKO

Anna Murawska

2. POSIADANE DYPLOMY, STOPNIE NAUKOWE LUB ARTYSTYCZNE – Z PODANIEM PODMIOTU NADAJĄCEGO STOPIEŃ, ROKU ICH UZYSKANIA ORAZ TYTUŁU ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

W 1997 roku (18 czerwca 1997 roku) uzyskałam dyplom ukończenia 5-letnich jednolitych studiów magisterskich broniąc pracę magisterską na Wydziale Rolniczym w ówczesnej Akademii Techniczno-Rolniczej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy (obecnej Politechnice Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich), tym samym uzyskując dyplom zawodowy magistra inżyniera rolnictwa.

W 2010 roku **Rada Wydziału Nauk Ekonomicznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie** uchwałą z dnia 27 kwietnia 2010 roku nadała mi stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii (obszar wiedzy: nauki społeczne, dziedzina nauki: nauki ekonomiczne, dyscyplina naukowa: ekonomia, specjalność: ekonomika gospodarstwa domowego i konsumpcji). **Tytuł rozprawy doktorskiej brzmiał: „Rozwój społeczno-ekonomiczny a poziom życia w gospodarstwach domowych w Polsce”**. Promotorem dysertacji była Pani prof. dr hab. Krystyna Gutkowska, a recenzentami Pani prof. dr hab. Anna Dąbrowska oraz Pani prof. dr hab. Krystyna Krzyżanowska. Kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora stanowi **Załącznik 2**. W latach 2003-2010 uczestniczyłam w seminariach doktorskich organizowanych na Wydziale Nauk Ekonomicznych SGGW w Warszawie, prowadzonych między innymi przez prof. dr hab. inż. Wojciecha Ziętarę i prof. dr hab. inż. Bogdana Klepackiego.

Już po obronie doktoratu, w latach 2014-2015 uczestniczyłam w dwusemestralnych studiach podyplomowych pt.: “Menedżer projektu Badawczo-Rozwojowego” (176 h) realizowanych przez Wyższą Szkołę Bankową w Toruniu, Wydział Finansów i Zarządzania (Świadectwo nr 12333 wydane 4 lipca 2015 r. w Rzeczypospolitej Polskiej przez Wyższą Szkołę Bankową w Toruniu, Wydział Finansów i Zarządzania). W latach 2016-2017 uczestniczyłam w dwusemestralnych studiach podyplomowych pt. „Rachunkowość przedsiębiorstw” (180 h) realizowanych przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy (Świadectwo nr 204 wydane 11 czerwca 2017 r. w Rzeczypospolitej Polskiej przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy). W latach 2019-2021 uczestniczyłam w stacjonarnym czterosemestralnym kursie dokształcającym „Przygotowania Pedagogicznego” (465 h) realizowanym przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy (świadectwo nr 495 wydane dnia 19 czerwca 2021 roku w Rzeczypospolitej Polskiej przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy) (już w 2006 roku ukończyłam dwusemestralny zaoczny kurs pedagogiczny dla pracowników ówczesnej Akademii Techniczno-Rolniczej (125 h); kurs ten

podnosił kompetencje pedagogiczne, jednak nie dawał uprawnień do możliwości nauczania w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych).

W 2023 roku zdobyłam certyfikat Tutora (świadcstwo nr STA-Z/591/2023/1 wydane dnia 6 lipca 2023 roku) realizując 64 godzinne szkolenie organizowane przez Szkołę Tutorów Akademickich Collegium Wratislaviense we Wrocławiu, a następnie uczestniczyłam w programie „Akredytowany Praktyk Tutoringu” otrzymując dnia 27 lipca 2023 roku świadectwo Akredytacji Tutorskiej nr APT-Z/591/2023/6 zaświadcujące o ukończeniu II stopnia edukacji tuteurskiej w ramach 48 h szkolenia doskonalącego.

Poza wyżej wymienionymi studiami podyplomowymi, kursami i szkoleniami dokształcającym w czasie mojej kariery zawodowej uczestniczyłam w kilkudziesięciu innych przedsięwzięciach doskonalących moje kompetencje. Zdobywałam i rozwijałam zarówno umiejętności miękkie, wspierające pracę dydaktyczną ze studentami, jak i twarde, również ważne podczas realizacji przedmiotów dydaktycznych, lecz przede wszystkim usprawniające prowadzenie badań naukowych i wykorzystywane podczas analizy danych ilościowych i jakościowych. Za najbardziej wartościowe dla mojej pracy zawodowej uznaję szkolenia z zakresu następujących obszarów:

1) Zdobywanie i/lub podniesienie kompetencji miękkich

2010, 2023 – Cykl szkoleń z Twórczego rozwiązywania konfliktów (16 h - Certyfikat nr TRK/2/13, 20.06.2010 r.), Pracy zespołowej (16 h - Certyfikat nr PZ/2/10, 27.06.2010 r.), Profesjonalnej prezentacji (16 h - Certyfikat nr PP/1/7, 6.06.2021) Efektywnej komunikacji (16 h - Certyfikat nr EK/1/5, 30.05.2010), Sztuki Dydaktyki Akademickiej (64 h – Certyfikat nr S1BVKWXJK, 18.07.2023). Szkolenia były organizowane przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy, ul. Kaliskiego 7, 85-796 Bydgoszcz oraz Nawigator Doradztwo Gospodarcze, ul. Michałowo 15, 61-314 Poznań w ramach projektu POKL.08.01.01-04-127/09 „Akademia e-podpisu” oraz w ramach projektu pozakonkursowego pn.: „Doskonałość dydaktyczna uczelni” nr POWR.03.04.00-00-PO23/21 realizowanego przez Politechnikę Bydgoską im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich.

2) Współpraca nauka & gospodarka

2010, 2011, 2012 - uczestnictwo w szkoleniu „Komercjalizacja nauk innowacyjnych” (74 h) zorganizowanym przez Fundację na rzecz budowy społeczeństwa opartego na wiedzy „Nowe Media”, Olsztyn (certyfikat nr 054, 1.10.2010), uczestnictwo w szkoleniu „B+R=€ Nauki społeczne dla gospodarki” (6 h) zorganizowanym przez Wyższą Szkołę Europejską im. Ks. Józefa Tischnera w Krakowie (dyplom, 12 maja 2011), uczestnictwo w szkoleniu na temat przedsiębiorczości akademickiej, przeprowadzonym w ramach projektu „Naukowcy UTP dla gospodarki regionu” zorganizowanym przez UTP w Bydgoszczy (zaświadczenie, 14.12.2011), uczestnictwo w szkoleniu „Rozwój nauki vs. Rozwój gospodarki” w ramach projektu „Komercjalizacja drogą do sukcesu” nr POKL.04.02.00-00-010/11 zorganizowanego przez Consulting i Logistyka Spółka z o.o., Wrocław (certyfikat, 9.10.2012).

3) Zdobywanie i podniesienie kompetencji twardych – analiza danych jakościowych i ilościowych

2005-2015 – uczestnictwo w seminariach, warsztatach, wykładach oraz kursach organizowanych przez StatSoft między innymi: STATISTICA kurs podstawowy, Data mining: poznaj siebie i swoich klientów (świadcstwo, 27.10.2005), PWN: Stosowanie metod ilościowych i jakościowych w badaniach naukowych (certyfikat, 20.11.2013), Metody ilościowe w badaniach naukowych – warsztaty analityczne (certyfikat, 8.12.2014), Predictive Solutions SPSS: Analiza klienta cz. II (certyfikat, 5.09.2012).

4) **Udoskonalanie nowych metod edukacyjnych**

2023 – uzyskanie certyfikatu Tutora (64 h – certyfikat nr STA-Z/591/2023/1, 6.07.2023), świadectwa II Stopnia Akredytacji Tutorskiej (48 h – nr świadectwa akredytacji: APT-Z/591/2023/6, 27.07.2023), odbycie szkolenia: Sztuka Dydaktyki Akademickiej (64 h – S1BVQKWJK, 18.07.2023), Gimkit (5 h – zaświadczenie nr 64/DDU/2023, 10.05.2023), Quizlet (5 h – zaświadczenie nr 24/DDU/2023, 5.04.2023); szkolenia odbyte w ramach projektu pozakonkursowego pn.: „Doskonałość dydaktyczna uczelni” nr POWR.03.04.00-00-PO23/21 realizowanego przez Politechnikę Bydgoską im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich.

Wykaz wszystkich studiów podyplomowych, kursów i szkoleń oraz webinarów, warsztatów, wykładów i seminariów (wraz z kopiami certyfikatów i zaświadczeń) w których uczestniczyłam w latach 2010-2023 zamieściłam w **Załączniku 5**.

3. INFORMACJA O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU W JEDNOSTKACH NAUKOWYCH LUB ARTYSTYCZNYCH

Moja kariera zawodowa i naukowa związana jest nieprzerwanie z Politechniką Bydgoską im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich (PBS) – wcześniej Akademią Techniczno-Rolniczą im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy (ATR), później nazwanym Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy (UTP).

Zatrudnienie na Uczelni rozpoczęłam w 1997 roku (od 1998 roku na umowę o pracę) w Katedrze Budownictwa Drogowego na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska w Akademii Techniczno-Rolniczej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy na stanowisku referenta technicznego, a następnie samodzielnego referenta technicznego. W Katedrze Budownictwa Drogowego pracowałam do 2003 roku, gdzie wraz z zespołem naukowców i specjalistów realizowaliśmy zadania w ramach projektów i badań zleconych przez instytucje publiczne zarządzające drogami między innymi w Bydgoszczy, w Toruniu, we Włocławku, w Inowrocławiu, w Grudziądzu czy w Elblągu.

W latach 2003-2007 byłam zatrudniona na stanowisku asystenta w Katedrze Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Gospodarce Żywnościowej w Zakładzie Ekonomiki Produkcji Rolniczej na Wydziale Rolniczym w Akademii Techniczno-Rolniczej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy.

Następnie w latach 2007-2010 po utworzeniu Wydziału Zarządzania, już w ówczesnym Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, pracowałam na stanowisku asystenta w Katedrze Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania.

W latach 2004-2008 roku dwukrotnie przebywałam na urlopie macierzyńskim (w okresie od 26.10.2004 r. do 19.02.2005 r. oraz od 9.01.2008 r. do 28.05.2008 r.).

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych na Wydziale Nauk Ekonomicznych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, od 2010 roku pracuję nieprzerwanie na stanowisku adiunkta w Katedrze Ekonomii i Marketingu na Wydziale Zarządzania w Politechnice Bydgoskiej. Z obecnym miejsce pracy wiąże moje zainteresowania naukowe i przyszłą karierę zawodową.

4. OMÓWIENIE OSIĄGNIĘĆ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1 PKT. 2 USTAWY Z DNIA 20 LIPCA 2018 R. PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE (DZ. U. Z 2021 R. POZ. 478 Z PÓŹN. ZM.)

Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

4.1. TYTUŁ OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. Z 2021 r. poz. 479 z późn. zm.) jako osiągnięcie naukowe wskazuję monografię naukową:

Anna Murawska, Uwarunkowania i tendencje zmian konsumpcji żywności w Polsce. Wydatki. Spożycie. Determinanty. Zróżnicowanie. Wydawnictwa Uczelniane Politechniki Bydgoskiej, Bydgoszcz 2023, ss. 307. ISBN 978-83-66530-80-5.

Monografia naukowa została wydana przez Wydawnictwa Uczelniane Politechniki Bydgoskiej, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe z dnia 22 lipca 2021 r. (na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619) na pozycji 563.

Recenzentami wydawniczymi monografii byli: dr hab. Robert Wolny, prof. UE w Katowicach (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) oraz dr hab. Tomasz Zalega, prof. UW (Uniwersytet Warszawski).

4.2. OMÓWIENIE CELU NAUKOWEGO ROZPRAWY I OSIĄGNIĘTYCH WYNIKÓW WRAZ Z PROPOZYCJĄ EWENTUALNEGO WYKORZYSTANIA

Monografia „Uwarunkowania i tendencje zmian konsumpcji żywności w Polsce. Wydatki. Spożycie. Determinanty. Zróżnicowanie” powstała w wyniku wieloletnich studiów literatury z tego obszaru oraz badań własnych polegających na wieloaspektowej i wielowymiarowej analizie i przetwarzaniu danych pochodzących zarówno ze źródeł pierwotnych, jak i wtórnych.

Nowe zjawiska zachodzące na rynku dóbr materialnych i usług wymuszają konieczność usystematyzowania definiowania i klasyfikacji dóbr konsumpcyjnych oraz wieloaspektowego podejścia do ich spożycia i użytkowania. Na przełomie XX i XXI wieku oraz w pierwszych dekadach XXI wieku następowały dynamiczne zmiany zarówno w otoczeniu gospodarstw domowych (zmienne zewnętrzne/egzogenne), jak i w samych gospodarstwach domowych (zmienne wewnętrzne/endogenne). Zmieniały się wartości życiowe konsumentów, hierarchia ich potrzeb, sytuacja materialna, gospodarowanie budżetem, zwyczaje zakupowe – w konsekwencji struktura konsumpcji dóbr materialnych i usług, w tym również spożycia

żywności i ostatecznie wydatków na zaspokojenie potrzeb zarówno podstawowych, jak i wyższego rzędu. Należy podkreślić, że w krajach o dynamicznym rozwoju gospodarczym wraz ze wzrostem dochodów konsumentów i w konsekwencji – poziomu i jakości życia – następują istotne przeobrażenia w postrzeganiu oferowanych na rynku dóbr i usług, w podejmowaniu decyzji zakupowych w zakresie ilości i rodzaju konsumowanych produktów zarówno żywnościowych, jak i nieżywnościowych, a także materialnych i niematerialnych.

Szczególnie w dzisiejszych czasach o widocznej dynamice przemian gospodarczych na rynku światowym i europejskim, jak i na rynku krajowym, rola konsumenta i jego decyzji – bardziej lub mniej racjonalnych, bardziej lub mniej świadomych – staje się kwestią pryncypialną, zarówno z uwagi na dobrostan własny, jak i środowiska społeczno-gospodarczego oraz przyrodniczego. Społeczeństwo konsumentów poprzez ich indywidualne decyzje nabywcze decyduje o wzroście i rozwoju gospodarczym kraju. Konsumenty z jednej strony dzięki dostępowi do szerokiej wiedzy poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych są coraz bardziej wyedukowani i świadomi swoich decyzji nabywczych, w podejmowaniu których coraz istotniejszą rolę odgrywa aspekt racjonalności. Z drugiej strony gonitwa za pracą i pieniędzem, nieprawidłowe zagospodarowanie czasu i nieustający jego brak oraz prowadzenie niezdrowego stylu życia, współprzyczyniają się do realizacji mniej racjonalnej konsumpcji, w efekcie są źródłem nieprawidłowego rozwoju psychofizycznego człowieka, niewłaściwych relacji międzyludzkich i szkodzą środowisku.

Celem głównym zawartych w monografii rozważań teoretyczno-empirycznych było skonstruowanie modelu konsumpcji żywności w gospodarstwach domowych w Polsce oraz schematów jej uwarunkowań i kierunków zmian w latach 2010–2019. Do realizacji powyższego celu niezbędne było sprecyzowanie determinant wywierających wpływ na poziom i strukturę konsumpcji żywności oraz dokonanie analizy wskaźników i mierników w aspekcie wieloczynnikowym. Aby wykonać tak sformułowany cel główny przyjęto osiem celów szczegółowych:

1. Zdefiniowanie konsumpcji i konsumenta żywności oraz umiejscowienie roli żywności wśród innych przedmiotów konsumpcji.
2. Sprecyzowanie potrzeb żywnościowych oraz uwarunkowań konsumpcji żywności.
3. Określenie wpływu na konsumpcję żywności makroekonomicznych uwarunkowań, takich jak rozwój gospodarczy kraju, dochody w sektorze gospodarstw domowych, podaż i dystrybucja żywności, poziom i wzrost cen, zasięg i rola globalizacji oraz skonstruowanie modelu wpływu tych czynników.
4. Ocena poziomu, struktury i zmian wydatków na żywność ponoszonych przez gospodarstwa domowe w latach 2010–2019 oraz analiza zależności między skalą tych wydatków a uzyskiwanymi dochodami.
5. Określenie wpływu na poziom wydatków na żywność przynależności gospodarstw domowych do określonej grupy społeczno-ekonomicznej.
6. Ocena poziomu, struktury i tendencji zmian w spożyciu produktów żywnościowych w aspekcie ilościowym oraz skonstruowanie modeli w tym zakresie.
7. Określenie wpływu na różnice w poziomie i strukturze konsumpcji żywności cech gospodarstw domowych, takich jak: przynależność do grupy społeczno-ekonomicznej, grupa kwintylowa, liczba osób w gospodarstwie domowym, typ biologiczny rodziny, poziom wykształcenia osoby odniesienia oraz miejsce zamieszkania.
8. Określenie wpływu uwarunkowań ekonomicznych w skali makro i mikro na różnice regionalne w ponoszonych wydatkach na żywność przez gospodarstwa domowe oraz jej spożycie.

Główna hipoteza badawcza zakładała, że *poziom i struktura spożycia żywności w Polsce ulegają przeobrażeniom, a na tendencje zmian oraz skalę różnic w zakresie spożycia żywności w gospodarstwach domowych niezmiennie i istotnie wpływają uwarunkowania ekonomiczno-*

gospodarcze i regionalne tworzące otoczenie dalsze konsumpcji żywności (determinanty zewnętrzne), a także czynniki ekonomiczne (dochodowe) i społeczno-demograficzne, stanowiące determinanty wewnętrzne konsumpcji żywności.

Hipotezie głównej towarzyszyło kilka hipotez szczegółowych. Na wstępie realizowanego badania założono, że:

- H1. Poziom spożycia żywności uzależniony jest między innymi od otoczenia ekonomiczno-gospodarczego gospodarstw domowych, na które składają się takie uwarunkowania, jak poziom rozwoju gospodarczego kraju i dochodów w sektorze gospodarstw domowych, podaż i dystrybucja żywności, poziom cen czy wymiar globalizacji.
- H2. Zmiany w dochodzie rozporządzalnym i pozostającym do dyspozycji w gospodarstwach domowych oddziałują na przemiany w poziomie wydatków ponoszonych na żywność, przy czym siła wpływu jest jednakowo istotna, niezależnie od źródła pozyskiwanych dochodów i przynależności gospodarstwa domowego do określonej kategorii społeczno-ekonomicznej.
- H3. Zmniejszający się dystans pomiędzy gospodarstwami domowymi w zakresie poziomu uzyskiwanych dochodów i w konsekwencji – wielkości ponoszonych wydatków na dobra i usługi konsumpcyjne, w tym również na żywność, świadczy o wyrównywaniu się poziomu konsumpcji żywności i tym samym – poziomu życia.
- H4. Istotnym czynnikiem świadczącym o wzroście poziomu życia ludności jest spadek udziału wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w dochodach rozporządzalnych i do dyspozycji oraz w wydatkach ponoszonych na dobra i usługi konsumpcyjne.
- H5. Wraz ze wzrostem rozwoju gospodarczego kraju, przekładającego się na wzrost wynagrodzeń i dochodów ludności, a w konsekwencji – poziomu życia, konsumenci wydają coraz więcej na przetwory owocowe, warzywne i mięsne, przetworzone wyroby cukiernicze i piekarskie oraz jogurty, sery, a także wody mineralne i źródlane, natomiast coraz mniej – na pieczywo, mąkę, mleko, tłuszcze roślinne i herbatę.
- H6. Struktura wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe jest zróżnicowana w zależności od tego, do jakiej grupy społeczno-ekonomicznej gospodarstwo domowe należy, przy czym ich poziom oraz udział w wydatkach ogółem jest największy w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów.
- H7. Przekształcenia w poziomie i strukturze spożycia żywności oraz napojów bezalkoholowych w Polsce w latach 2010–2019 mogą być predyktorem dalszych kierunków zmian w konsumpcji żywności, mających odzwierciedlenie we wzorcach i tendencjach zachowań konsumpcyjnych w przyszłości.
- H8. Na zróżnicowanie spożycia produktów żywnościowych wpływają cechy gospodarstw domowych, przy czym skala dystansu w spożyciu żywności jest różna w zależności od źródła uzyskiwanych dochodów, wielkości tychże dochodów, typu biologicznego rodziny, wykształcenia głowy domu i lokalizacji gospodarstwa domowego.
- H9. Czynnikiem, który różnicuje wielkość i strukturę wydatków na żywność oraz spożycie produktów żywnościowych, jest położenie geograficzne gospodarstw domowych, a istotny wpływ na istniejące dysproporcje regionalne wykazują zarówno uwarunkowania ekonomiczno-gospodarcze regionów, jak i przeciętne miesięczne wynagrodzenia oraz dochody konsumentów.

W przedłożonej monografii zastosowano metodę badawczą *desk research*, która polega na analizie i przetwarzaniu danych z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. Metoda *desk research* nie ma określonego czasu trwania lub fazy realizacji, jak w przypadku badania pierwotnego, a

pozyskiwanie oraz eksploracja danych trwała przez cały okres realizowanego projektu. Jej zaletą jest możliwość replikacji wyników, różnorodność analizy i mniejsze koszty. Zasadniczym powodem zastosowania tej metody były z jednej strony ograniczenia finansowe przeprowadzenia badania pierwotnego, a z drugiej strony możliwość replikacji wyników, czyli powtórzenia analiz i przetwarzania danych w kolejnych latach, w celu sprawdzenia czy uzyska się takie same wyniki.

Mając na względzie zastosowaną metodę badawczą oraz możliwość zrealizowania celu głównego, celów szczegółowych rozprawy, a także zweryfikowania założonych hipotez, jako źródło danych uwzględniono statystyki i zestawienia budżetów gospodarstw domowych gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny w Polsce. Są to dane reprezentatywne, cenione i szeroko wykorzystywane przez badaczy, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Źródłem wnioskowania dla poruszanych zagadnień były dane obejmujące lata 2000–2019, natomiast szczegółowa analiza empiryczna dotyczyła przedziału czasowego 2010–2019.

Podczas analiz zastosowano metody statystyczne, opisowe i porównawcze, zaprezentowano wskaźniki struktury, miary położenia oraz miary zmienności, takie jak współczynnik zmienności V_s , miara rozstępu R i miara dystansu D . Do oceny zmienności wykorzystano współczynnik zmienności V_s ($V_s = S/\bar{x} * 100\%$, przy czym, \bar{x} i S oznaczają odpowiednio średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe). Zróznicowanie pomiędzy obiektami istotne jest wówczas, gdy współczynnik zmienności $V_s > 10\%$. Innymi współczynnikami zastosowanymi w dysertacji oceniającymi zróznicowanie są miara dystansu D ($D = Max./Min.$) oraz miara rozstępu R ($Max.-Min.$). Obliczono również indywidualne indeksy dynamiki ujmujące przyrosty absolutne P_a oraz przyrosty względne P_w jednopodstawowe oraz łańcuchowe. Rokiem bazowym, który stanowił odniesienie, był 2010 rok. Jedną z zasadniczych miar zastosowanych w pracy określających zależności pomiędzy badanymi zmiennymi był współczynnik korelacji Pearsona r_{xy} .

W celu wnikliwej oceny badanej problematyki zgromadzono dane będące zarówno zmiennymi zależnymi, opisującymi poziom i strukturę wydatków na żywność oraz inne dobra materialne i usługi, a także poziom i strukturę spożycia produktów żywnościowych, jak i niezależnymi, charakteryzującymi sytuację ekonomiczną w Polsce oraz cechy ekonomiczne i społeczno-demograficzne gospodarstw domowych.

Analizy wydatków na żywność oraz spożycia produktów żywnościowych przeprowadzono z wykorzystaniem grupowania typologicznego. Na potrzeby prezentowanego opracowania pogrupowano cechy, tworząc szeregi:

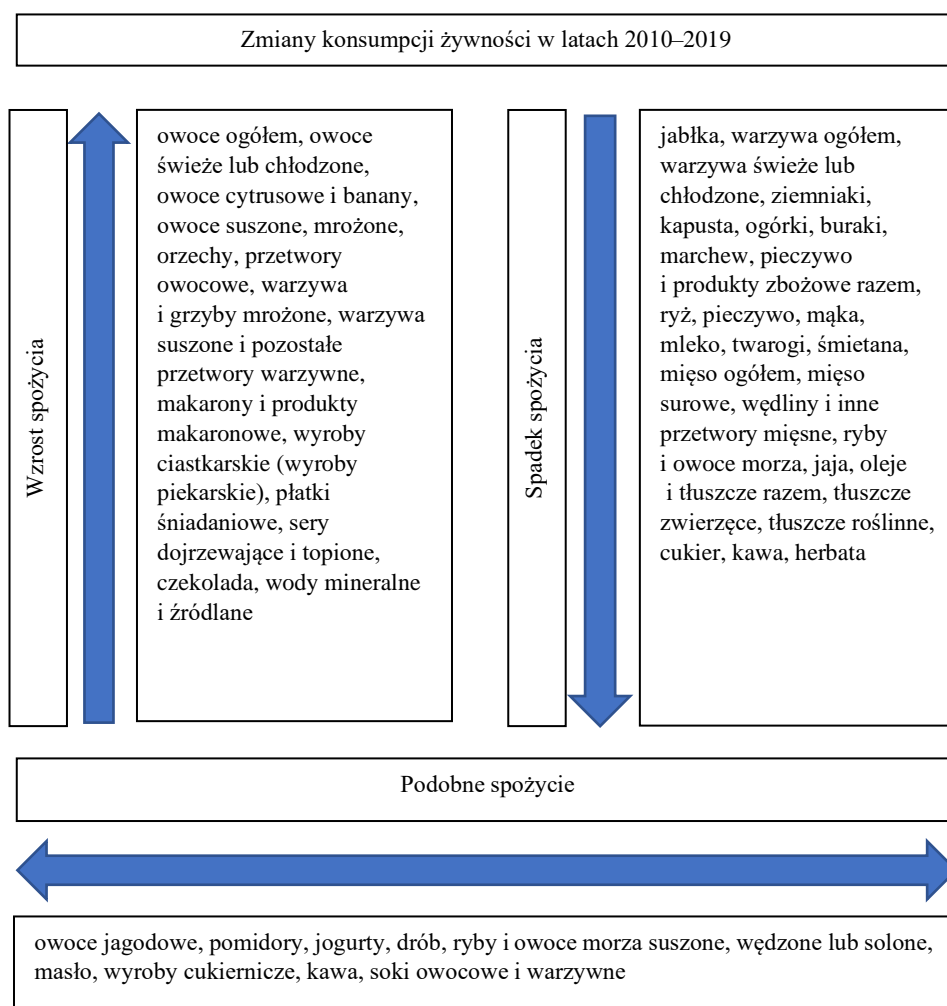
- czasowe – lata 2010–2019,
- przestrzenne – Polska oraz analiza cech na poziomie NUTS 2,
- rozdzielcze – typy gospodarstw domowych, rodzaje konsumowanej żywności, itp.

W pracy wykorzystano następujące metody i techniki badawcze, w zależności od potrzeb związanych z procesem przeprowadzonego badania i weryfikowania poszczególnych hipotez:

- analizę elementarną, która posłużyła do podzielenia przedmiotu badania na części składowe i opisanie każdej z nich osobno,
- analizę przyczynową, którą wykorzystano do przeanalizowania roli, wpływu makro- i mikrouwarunkowań na konsumpcję żywności,
- analizę logiczną, polegającą na myślowym rozkładzie przedmiotu badań w poszukiwaniu logicznych stosunków zachodzących pomiędzy poszczególnymi badanymi elementami,
- metodę ekspercką zastosowaną w celu ustalenia wagi czynników wpływających na konsumpcję żywności,
- metodę analizy ilościowej (analizę statystyczną, analizę porównawczą),

- metodę symulacji modelowej w celu oceny siły wpływu na konsumpcję żywności uwarunkowań otoczenia ekonomiczno-gospodarczego kraju, czynników ekonomicznych i społeczno-demograficznych w skali mikro oraz determinant regionalnych.

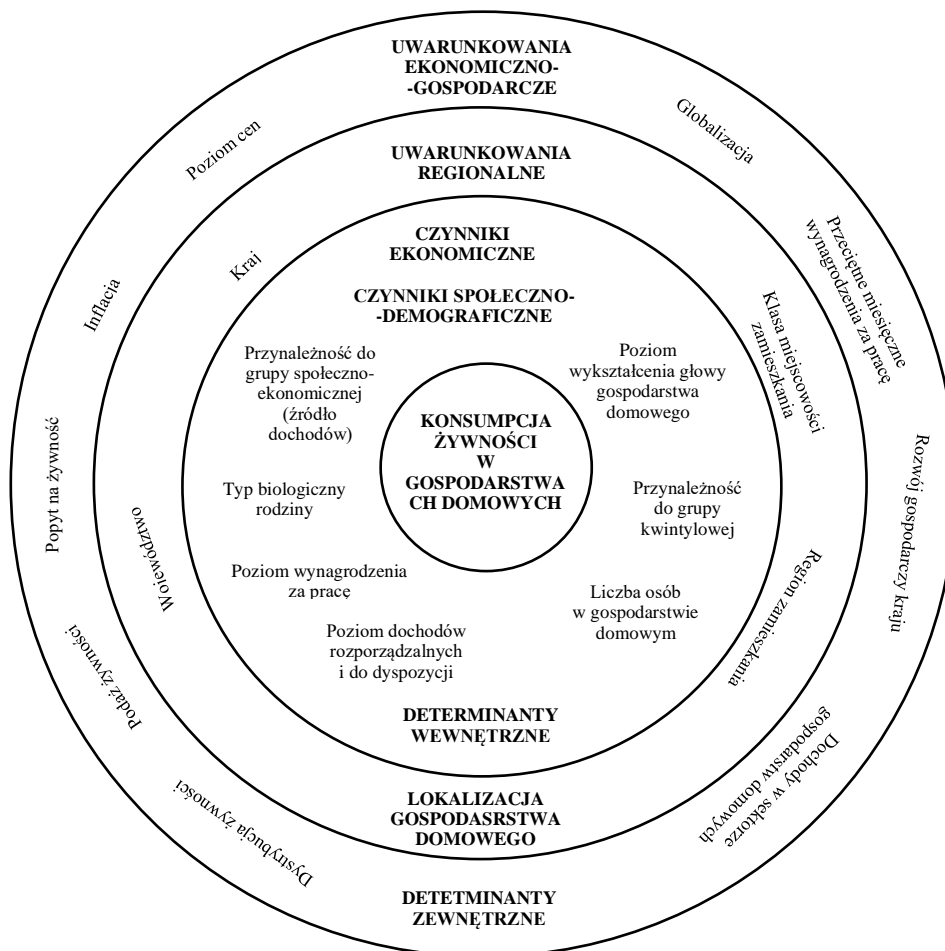
Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych wskazanych w opracowaniu pozwoliła na weryfikację postawionych we wstępie hipotezy głównej oraz hipotez szczegółowych. Główna hipoteza badawcza pracy zakładająca, że poziom i struktura spożycia żywności w Polsce ulegają przeobrażeniom, a na tendencje zmian oraz skalę różnic w zakresie spożycia żywności w gospodarstwach domowych niezmiennie i istotnie wpływają uwarunkowania ekonomiczno-gospodarcze i regionalne tworzące otoczenie dalsze konsumpcji żywności (determinanty zewnętrzne), a także czynniki ekonomiczne (dochodowe) i społeczno-demograficzne, stanowiące determinanty wewnętrzne konsumpcji żywności, została potwierdzona. Udowodniono bowiem, że w analizowanej dekadzie 2010–2019 zachowania konsumentów w zakresie poziomu i struktury konsumpcji żywności zmieniały się. Polscy konsumenci spożywali coraz więcej przetworzonych owoców i warzyw, wyrobów ciastkarskich, makaronowych czy serów, natomiast coraz mniej pieczywa, mąki, mleka, tłuszczów roślinnych czy herbaty. Schemat kierunków tych zmian w latach 2010–2019 przedstawiono na Rysunku 1.



Rysunek 1. Model zmian konsumpcji żywności (na przykładzie Polski w latach 2010–2019)

Źródło: opracowanie własne.

Udowodniono również, że na zmiany w konsumpcji żywności w Polsce w latach 2010-2019 wpływ miały uwarunkowania zewnętrzne/egzogeniczne, regionalne oraz wewnętrzne/endogeniczne. Uwarunkowania zewnętrzne konsumpcji żywności tworzą takie czynniki jak globalizacja, poziom rozwoju gospodarczego kraju, kształtowanie się przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń osób pracujących oraz dochodów w sektorze gospodarstw domowych, dystrybucja i podaż żywności, poziom cen i inflacji, jak również popyt na żywność. Nie mniej na poziom i strukturę konsumpcji żywności znacząco wpływają uwarunkowania regionalne. Na podstawie przeprowadzonego badania udowodniono, że różnice w poziomie rozwoju gospodarczego województw i dochodów gospodarstw domowych w nich zlokalizowanych, istotnie determinują różnice w poziomie i strukturze konsumpcji żywności. Z kolei wśród czynników wewnętrznych/endogenicznych charakteryzujących gospodarstwa domowe i wpływających na poziom i strukturę konsumpcji żywności można wymienić źródło i poziom dochodów, wykształcenie głowy gospodarstwa domowego, wielkość i typ biologiczny rodziny, przy czym najczęściej i największe różnice w poziomie konsumpcji produktów żywnościowych determinują wielkość gospodarstwa domowego i typ biologiczny rodziny. Model uwarunkowań konsumpcji żywności zaprezentowano na Rysunku 2 i tym samym podsumowano i udokumentowano w sposób graficzny pozytywną weryfikację założonej głównej hipotezy badawczej.



Rys. 2. Model uwarunkowań konsumpcji żywności (na przykładzie Polski)

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie przeprowadzonych badań potwierdzenie znalazły również sformułowane wcześniej hipotezy szczegółowe.

Pierwsza hipoteza szczegółowa (H1) wskazywała, że poziom spożycia żywności uzależniony jest między innymi od otoczenia ekonomiczno-gospodarczego gospodarstw domowych, które stanowią takie uwarunkowania, jak poziom rozwoju gospodarczego kraju i dochodów w sektorze gospodarstw domowych, podaż i dystrybucja żywności, poziom i wzrost cen czy wymiar globalizacji. Czynniki te odgrywają istotną rolę w kształtowaniu poziomu wydatków na żywność i ich struktury oraz udziału w wydatkach na dobra i usługi konsumpcyjne łącznie. Polska jest przykładem kraju, w którym w ostatnich latach następował dynamiczny rozwój gospodarczy, przekładający się na wzrost poziomu i jakości życia ludności. Świadczy o tym fakt, że w latach 2010–2019 dynamicznie wzrastały produkt krajowy brutto, wynagrodzenie konsumentów oraz nominalne dochody pierwotne i do dyspozycji w sektorze gospodarstw domowych. Wraz ze wzrostem wskaźników ekonomiczno-gospodarczych istotnie zwiększało się również spożycie, przy czym przyrost względny był znacznie wyższy dla spożycia ogółem niż dla wyszczególnionej żywności i napojów bezalkoholowych. W rachunkach narodowych można zaobserwować, że w analizowanej dekadzie – pomimo wzrostu spożycia żywności i napojów bezalkoholowych uwzględnianych łącznie w wartościach nominalnych – udział wydatków na tę grupę dóbr konsumpcyjnych sukcesywnie obniżał się z 19,2% w 2010 roku do 16,3% w 2018 roku. W ten sposób ujawniło się w klasyczny sposób pierwsze prawo Ernesta Engla. Trend spadkowy udziału żywności w spożyciu ogółem charakterystyczny jest dla krajów rozwijających się, a niski udział występuje w krajach wysoko rozwiniętych. Konsumenci w Polsce przeznaczali relatywnie mniejszą część swoich dochodów na dobra podstawowe, jakimi są produkty żywnościowe, i więcej na dobra i usługi wyższego rzędu, takie jak rekreacja, kultura, korzystanie z usług hoteli lub restauracji. W latach 2010–2018 wraz ze wzrostem PKB, wynagrodzeń oraz nominalnych dochodów pierwotnych i do dyspozycji zwiększyło się spożycie nie tylko żywności, lecz także wszystkich pozostałych dóbr i usług, takich jak odzież i obuwie, użytkowanie i wyposażenie mieszkania, zdrowie, transport, rekreacja i kultura oraz restauracje i hotele. Nie wzrosło natomiast spożycie napojów alkoholowych, wyrobów tytoniowych i narkotyków oraz wydatków na łączność i edukację.

Przemianom w poziomie dochodów oraz spożycia żywności w sektorze gospodarstw domowych w Polsce towarzyszyły: zjawisko globalizacji, zmiany na rynku podaży żywności oraz uwarunkowania cenowe. Proces zmieniania się wzorców konsumpcyjnych w niezmiernie turbulentnym i otwartym świecie jest nieunikniony. Z jednej strony przejawem globalizacji konsumpcji jest segmentacja rynku żywnościowego przez producentów żywności w postaci zróżnicowanej oferty dla konsumentów o różnych preferencjach, natomiast z drugiej strony następuje przenikanie europejskich i pozaeuropejskich wzorców konsumpcji. Dalsza unifikacja zachowań jest nieunikniona, a jej przyczyny to wszechobecny dostęp konsumentów do mediów, Internetu i wiedzy na temat postaw konsumentów dotyczących nabywanych i konsumowanych produktów żywnościowych na całym świecie i w konsekwencji możliwość naśladowania zachowań i wybierania produktów zagranicznych, nowych lub nieznanych. Z drugiej strony jednak zauważalne jest już zmęczenie nadmierną globalizacją, co może być bodźcem do rozwoju etnocentryzmu konsumentckiego i świadomego preferowania i wybierania przez konsumentów produktów żywnościowych krajowego pochodzenia. Jednak w Polsce jeszcze nie odnotowano tego typu trendów, co można potwierdzić na przykładzie konsumpcji owoców. W dalszym ciągu wzrasta spożycie owoców cytrusowych i bananów sprowadzanych z zagranicy, natomiast spada lub utrzymuje się na podobnym poziomie konsumpcja owoców produkowanych w Polsce, np. jabłek czy owoców jagodowych.

Wśród uwarunkowań tworzących otoczenie konsumpcji żywności jest podaż produktów spożywczych, a skala produkcji i dystrybucji żywności jest jedną z najważniejszych determinant poziomu i struktury spożycia. Sektor spożywczy w Polsce jest jedną z

najważniejszych i najszybciej rozwijających się gałęzi polskiej gospodarki, co potwierdzają wartości produkcji globalnej, produkcji sprzedanej oraz wartości dodanej brutto artykułów spożywczych oraz przyrosty absolutne i względne łańcuchowe i jednopodstawowe. W latach 2010–2019 produkcja artykułów spożywczych praktycznie każdego roku wzrastała w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast w przypadku produkcji napojów można było zaobserwować w niektórych latach spadki. W strukturze produkcji sprzedanej największy udział stanowiły mięso i wyroby z mięsa (33,5%) oraz wyroby mleczarskie (15,3%), a najmniejszy oleje i tłuszcze roślinne i zwierzęce (2,5%). Przemysł spożywczy w Polsce produkuje żywność nie tylko w celu zaspokojenia popytu krajowego, lecz także w celach eksportowych. Polska jest również importerem produktów rolno-spożywczych, takich jak żywiec, mięso i przetwory mięsne, ryby i przetwory rybne, owoce i ich przetwory oraz ziarna zbóż, nasiona roślin oleistych i tłuszczów roślinnych, a także kawa, herbata i kakao. O potencjale polskiego rynku żywnościowego świadczą również skala i dynamika wzrostu sprzedaży detalicznej oraz dostaw na rynek żywności napojów bezalkoholowych. Tendencje zmian w zakresie dostaw na rynek produktów spożywczych, ich spadki lub wzrosty w porównaniu z rokiem poprzednim znajdują swoje odzwierciedlenie w zmianach w konsumpcji żywności i napojów.

Istotne zewnętrzne uwarunkowania kształtujące dalsze otoczenie zachowań konsumentów na rynku produktów żywnościowych to ich ceny oraz zmiany cen zwane powszechnie inflacją. Ceny żywności są głównym wyznacznikiem wzorców konsumpcji, a ich poziom może mieć istotny wpływ na stan odżywienia i zdrowia członków gospodarstw domowych zwłaszcza tych o najniższych dochodach. Rosnące ceny żywności „zabierające” znaczną część dochodów konsumentów w czasie kryzysu gospodarczego wywierają presję na zakup żywności najtańszej, która jest częściej bardziej przetworzona i kaloryczna. Chociaż cena jest mierzalną kategorią ekonomiczną, trudno jest empirycznie stwierdzić, jaka jest siła wpływu ceny na wybory konsumpcyjne, ponieważ konsumenci oprócz cen kierują się również innymi istotnymi dla nich motywami, takimi przykładowo jak jakość produktów, możliwości dochodowe, reputacja producenta oraz warunki sprzedaży. Na konsumpcję żywności wpływają nie tylko wysokość cen bieżących, lecz także ich zmiany będące wyrazem prowadzonej polityki cenowo-dochodowej państwa. Czas związany z dostosowaniem się konsumentów do nieznacznych zmian poziomu cen nie jest długi, a w miarę podwyższania się poziomu życia społeczeństw ulega skróceniu. Zmniejszenie konsumpcji żywności pod wpływem wzrostu ceny jest mniej intensywne i poziom konsumpcji stosunkowo szybko wrasta do rozmiarów sprzed podwyżki. W latach 2010-2020 w Polsce średnioroczna zmiana cen towarów i usług konsumpcyjnych wahała się w granicach od 4,3% w 2011 roku do -0,9% w 2015 roku. Od 2018 r ceny zaczęły wzrastać i w 2020 roku wskaźnik cen osiągnął jedną z najwyższych wartości – na poziomie 3,4%. W 2020 roku w porównaniu z rokiem 2010 najwyższy wzrost cen odnotowano w zakresie żywności i napojów bezalkoholowych oraz usług, nieco mniejszy – w zakresie napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, a już znacznie mniejszy wzrost cen – w zakresie towarów nieżywnościowych. Średnioroczna zmiana cen żywności i napojów bezalkoholowych w latach 2010–2019 była zbieżna ze średnioroczną zmianą wydatków na żywność i napoje, a współczynnik korelacji między tymi zmianami wyniósł $r_{xy}=0,761$. Współczynnik determinacji na poziomie $R^2=0,579$ oznaczał, że nie tylko zmiany cen wpływają na zmiany w wydatkach na produkty żywnościowe, lecz także – jak wcześniej wspomniano – są jeszcze inne uwarunkowania poziomu konsumpcji żywności.

Druga hipoteza szczegółowa H2 zakładała, że zmiany w dochodzie rozporządzalnym i do dyspozycji w gospodarstwach domowych oddziałują z istotną siłą na zmiany w poziomie wydatków ponoszonych na żywność i napoje bezalkoholowe, przy czym siła wpływu jest jednakowo istotna niezależnie od źródła pozyskiwanych dochodów i przynależności gospodarstwa domowego do określonej grupy społeczno-ekonomicznej. Hipoteza ta również

została potwierdzona. Źródła i poziom dochodów są elementarnymi czynnikami kształtującymi konsumpcję dóbr i usług, a przede wszystkim konsumpcję żywności. Dochód do dyspozycji w gospodarstwach domowych w 2019 roku stanowił 97,2% dochodu rozporządzalnego i z tego 67,9% gospodarstwa domowe przeznaczały na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne, w tym 26,2% stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, a 73,8% na pozostałe towary i usługi konsumpcyjne. W latach 2010–2019 w Polsce systematycznie wzrastał fundusz swobodnych decyzji i oszczędności oraz obniżał się udział wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w dochodach rozporządzalnych i do dyspozycji. Jak wskazały analizy, sytuacja materialna jest różna w gospodarstwach domowych w zależności od tego, jakie jest źródło pozyskiwanych dochodów. Najlepsza sytuacja dochodowa występowała w gospodarstwach domowych osób pracujących na własny rachunek i pracowników na stanowiskach nierobotniczych, najgorsza zaś – w gospodarstwach rencistów i pracowników na stanowiskach robotniczych. W gospodarstwach domowych o najniższych dochodach w latach 2010–2019 wystąpił relatywnie największy wzrost tychże dochodów w porównaniu z innymi grupami społeczno-ekonomicznymi, nastąpiło tym samym zjawisko zmniejszania się dystansu pomiędzy gospodarstwami domowymi uzyskującymi dochody z różnych źródeł. Wraz ze wzrostem uzyskiwanych dochodów następował istotny wzrost wydatków na produkty i usługi konsumpcyjne oraz na żywność i napoje bezalkoholowe, a zależności te były bliskie jedności we wszystkich typach gospodarstw domowych.

Potwierdzenie znalazła również założona hipoteza H3, która wskazywała, że zmniejszający się dystans pomiędzy gospodarstwami domowymi w zakresie poziomu uzyskiwanych dochodów i w konsekwencji – wielkości ponoszonych wydatków na dobra i usługi konsumpcyjne, w tym również na żywność, świadczy o wyrównywaniu się/równoważeniu się poziomu konsumpcji żywności i tym samym – poziomu życia. Podobnie jak w zakresie poziomu uzyskiwanych dochodów również w kwestii ponoszonych wydatków zmniejszał się w Polsce dystans pomiędzy gospodarstwami domowymi. Spowodowane to było tym, że w latach 2010–2019 wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe najbardziej wzrosły w gospodarstwach domowych rencistów i pracujących na stanowiskach robotniczych, czyli tych, w których wydatki te były relatywnie najmniejsze. Powyższe trendy wzrostu uzyskiwanych dochodów i w konsekwencji – ponoszonych wydatków, przy względnie stabilnych wahaniach cen, świadczą o wzroście poziomu życia w gospodarstwach domowych w Polsce. Dodatkowo należy podkreślić istnienie w Polsce pozytywnego trendu w kierunku zrównoważonej konsumpcji (równoważenia/wyrównywania się poziomu konsumpcji), o czym świadczy zmniejszanie się różnic i dystansu pomiędzy najbogatszymi a najbiedniejszymi gospodarstwami domowymi w zakresie uzyskiwanych dochodów oraz ponoszonych wydatków na dobra i usługi konsumpcyjne, w tym również na żywność i napoje bezalkoholowe.

Kolejna hipoteza szczegółowa H4, zakładająca, że istotnym nurtem świadczącym o wzroście poziomu życia ludności jest spadek udziału wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w dochodach rozporządzalnych i do dyspozycji oraz w wydatkach ponoszonych na dobra i usługi konsumpcyjne, została częściowo potwierdzona. W Polsce w latach 2010–2019 rzeczywiście następowało obniżanie się udziału wydatków na samą żywność oraz żywność i napoje bezalkoholowe łącznie w przeciętnych miesięcznych dochodach rozporządzalnych i do dyspozycji zgodnie z тезami zawartymi w prawie Ernesta Engla. Spadek ten w analizowanej dekadzie przekroczył 3 pkt. proc. Trend ten świadczył o dynamicznym podnoszeniu się poziomu życia w gospodarstwach domowych w Polsce. Z kolei analiza udziału wydatków na żywność w wydatkach na dobra i usługi konsumpcyjne wykazała nieco inne tendencje. O ile w latach 2012–2015 w Polsce następował spadek udziału wydatków na żywność w strukturze wydatków, co świadczyło o wzroście poziomu życia, to od 2016 do 2019 roku pojawił się nieznaczny, ale sukcesywny trend wzrostowy. Trend ten wskazał, że konsumenci w Polsce pod koniec analizowanej dekady zaczęli przeznaczać więcej na dobra

podstawowe, jakimi są właśnie produkty żywnościowe, a mniej – na dobra wyższego rzędu, a znalazło to odzwierciedlenie w strukturze wydatków na dobra i usługi konsumpcyjne.

Przeprowadzone badanie dowiodło również prawdziwości hipotezy H5. Potwierdzono, że wraz ze wzrostem rozwoju gospodarczego kraju, przekładającego się na wzrost wynagrodzeń i dochodów ludności i w konsekwencji – poziomu życia, konsumenci wydają coraz więcej na przetwory owocowe, warzywne i mięsne, przetworzone wyroby cukiernicze i piekarskie oraz jogurty, sery, a także wody mineralne i źródlane, natomiast coraz mniej – na pieczywo, mąkę, mleko, tłuszcze roślinne i herbatę. Jak się okazuje, Polska jest typowym krajem, w którym w ostatnich latach wraz z dynamicznymi przemianami gospodarczymi i społecznymi, wzrostem dochodów ludności, ale przede wszystkim wraz z nieograniczonym dostępem do różnorodnych produktów żywnościowych, pochodzących nie tylko z rynku krajowego, lecz także sprowadzonych z zagranicy, zmieniły się wzorce konsumpcyjne. Kierunki zmian analizowane w latach 2010–2019 wskazały, że konsumenci stają się coraz bardziej wygodni. Kupują coraz mniej produktów wymagających przetworzenia i przygotowania w gospodarstwie domowym, takich jak mąka, a coraz więcej produktów przetworzonych. Niemniej, w strukturze wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe niezmiennie dominują mięso, pieczywo i produkty zbożowe, warzywa oraz mleko i sery.

Hipoteza H6 zakładała, że struktura wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe jest zróżnicowana w zależności od tego, do jakiej grupy społeczno-ekonomicznej gospodarstwo domowe należy, przy czym poziom wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe oraz ich udział w wydatkach ogółem jest największy w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów. Hipoteza ta potwierdziła się. Przeprowadzone analizy dowiodły, że relatywnie najczęściej największe wydatki na wyszczególnione grupy produktów żywnościowych oraz poszczególne produkty ponosili emeryci. Gospodarstwa domowe emerytów również dominowały w zakresie udziału wydatków na żywność i napoje w wydatkach ogółem, na równi z gospodarstwami rencistów oraz rolników, co oznacza, że właśnie te typy gospodarstw domowych w strukturze wydatków prawie jedną trzecią wydatków przeznaczają na żywność i napoje bezalkoholowe. Na drugim biegunie znajdują się gospodarstwa domowe pracujących na własny rachunek oraz pracowników na stanowiskach nierobotniczych, w których udział wydatków na żywność w strukturze wydatków nie przekraczał jednej piątej wydatków ogółem. Gospodarstwa domowe emerytów w porównaniu z pozostałymi grupami społeczno-ekonomicznymi najczęściej wydawały na warzywa, owoce, mleko, sery, jaja, mięso, ryby, oleje, tłuszcze i cukier. Jedynie na pieczywo i produkty zbożowe oraz napoje bezalkoholowe najczęściej przeznaczali renciści, a na wyroby żywnościowe gdzie indziej niesklasyfikowane – pracujący na własny rachunek. Specyficzną grupą społeczno-ekonomiczną są gospodarstwa domowe rolników, które, jak wykazały badania, najmniej spośród wszystkich analizowanych gospodarstw domowych przeznaczali na warzywa i owoce, wyroby piekarskie, makarony, jogurty, sery, napoje mleczne, wyroby cukiernicze, a także napoje bezalkoholowe, takie jak kawa, wody mineralne i źródlane, soki owocowe oraz warzywne, co jest oczywiste z uwagi na możliwość zapewnienia sobie tych produktów żywnościowych we własnym zakresie.

Zgodnie z kolejną hipotezą szczegółową H7 udowodniono, że przekształcenia w poziomie i strukturze spożycia żywności i napojów bezalkoholowych w Polsce w latach 2010–2019 przełożyły się na istotne kierunki zmian w konsumpcji żywności, co może znaleźć swoje odzwierciedlenie we wzorcach i tendencjach zachowań w przyszłości. Przy założeniu podobnych uwarunkowań otoczenia bliższego i dalszego gospodarstw – jak w analizowanej dekadzie 2010–2019 – można zakładać, że konsumenci w kolejnych latach będą spożywać coraz więcej świeżych, suszonych lub mrożonych owoców i warzyw oraz przetworzonych produktów żywnościowych mięsnych, mlecznych, zbożowych i cukierniczych, natomiast coraz mniej takich produktów, jak nieprzetworzone ziemniaki, buraki czy kapusta oraz innych produktów żywnościowych wymagających dodatkowego nakładu pracy w celu przygotowania

posiłku, takich jak mąka, cukier, mięso surowe, jaja i tłuszcze. Powyższe trendy wskazują, że zachowania w zakresie konsumpcji żywności Polaków stają się coraz bardziej podobne do zachowań konsumentów w krajach o wysokim poziomie życia.

Potwierdzenie znalazła również hipoteza H8, która zakładała, że na zróżnicowanie spożycia produktów żywnościowych wpływają cechy gospodarstw domowych, przy czym skala dystansu w spożyciu żywności jest różna w zależności od źródła uzyskiwanych dochodów, wielkości tychże dochodów, typu biologicznego rodziny, wykształcenia głowy gospodarstwa domowego i lokalizacji. Przeprowadzone analizy wykazały, że owoce, soki owocowe, sery, jogurty oraz różnego rodzaju przetwory żywnościowe są relatywnie częściej w większej ilości konsumowane w gospodarstwach domowych pracowników na stanowiskach nierobotniczych i osób pracujących na własny rachunek, o najwyższych dochodach, zlokalizowanych w dużych miastach oraz w gospodarstwach osób z wyższym wykształceniem. Tymczasem takie produkty, jak mąka, cukier, jaja, mięso, ziemniaki, kapusta, buraki lub marchew, których zakup wiąże się z koniecznością dodatkowego zaangażowania osób w przygotowanie posiłku w domu, są relatywnie częściej w większej ilości konsumowane w gospodarstwach domowych rolników, osób pracujących na stanowiskach robotniczych, o niskich dochodach, zlokalizowanych na wsiach i w małych miasteczkach oraz w gospodarstwach osób z podstawowym, zasadniczym zawodowym lub średnim wykształceniem. Co jest istotne: czynnikami, które powodują największe różnice pomiędzy gospodarstwami domowymi w zakresie konsumpcji największej ilości produktów żywnościowych, są „liczba osób w gospodarstwie domowym” oraz „typ biologiczny rodziny”. Na istotną dywersyfikację konsumpcji żywności – jednak już zaledwie pojedynczych produktów żywnościowych – wpływają pozostałe cechy, takie jak: „grupa społeczno-ekonomiczna” (tłuszcze roślinne), „grupa kwintylowa” (owoce suszone i mrożone, orzechy i przetwory owocowe) oraz „poziom wykształcenia osoby odniesienia” (płatki owocowe, soki owocowe i warzywne). Relatywnie najmniejsze zróżnicowanie w zakresie konsumpcji żywności implikuje natomiast „klasa miejscowości zamieszkania” (miasto czy wieś) oraz „region” i „województwo”. To liczebność gospodarstwa domowego i typ biologiczny rodziny są zatem czynnikami, które w największym stopniu różnicują spożycie produktów żywnościowych.

Potwierdzona została również ostatnia założona hipoteza szczegółowa H9, zgodnie z którą czynnikiem różnicującym wielkość i strukturę wydatków na żywność oraz spożycie produktów żywnościowych jest położenie geograficzne gospodarstw domowych (uwarunkowanie regionalne), a wpływ na istniejące dysproporcje regionalne wykazują zarówno uwarunkowania ekonomiczno-gospodarcze regionów, jak i przeciętne miesięczne wynagrodzenia oraz dochody konsumentów. Konsumpcja żywności, analizowana zarówno wartościowo, jak i ilościowo, jest uzależniona nie tylko od cech społeczno-demograficznych gospodarstw domowych, lecz także wpływają na nią czynniki regionalne. Obliczone współczynniki zmienności wskazały, że województwa w Polsce są istotnie zróżnicowane regionalnie pod względem ponoszonych wydatków na towary i usługi konsumpcyjne ogółem, a najmniejsze wydatki są ponoszone w województwach warmińsko-mazurskim i podkarpackim, a największe – w mazowieckim, dolnośląskim, łódzkim i pomorskim. Z kolei w odniesieniu do wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe już nie wykazano istotnego regionalnego zróżnicowania – są relatywnie wyrównane, niemniej największe wydatki na żywność ponosili mieszkańcy województw pomorskiego i zachodniopomorskiego, a najmniejsze – lubelskiego, małopolskiego i warmińsko-mazurskiego. Analiza zależności wykazała, że w tych samych województwach, w których ponoszone są większe wydatki na dobra i usługi konsumpcyjne, konsumenci istotnie więcej przeznaczają również na żywność i napoje bezalkoholowe. Z kolei w województwach, w których ponoszone są najwyższe wydatki na dobra i usługi konsumpcyjne ogółem, udział wydatków na żywność jest najmniejszy, i

odwrotnie – w tych województwach o najniższym poziomie wydatków udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem jest największy. Na poziom wydatków na dobra i usługi konsumpcyjne ogółem oraz w szczególności na żywność i napoje bezalkoholowe wpływają uwarunkowania ekonomiczno-gospodarcze regionu oraz czynniki dochodowe gospodarstw domowych. W regionach wytwarzających relatywnie wysoką produkcję krajową brutto oraz o wysokich dochodach pierwotnych i do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych, a także o wysokich przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach i dochodach rozporządzalnych i do dyspozycji konsumentów, gospodarstwa domowe ponoszą istotnie większe wydatki na dobra i usługi konsumpcyjne, a udział wydatków na żywność i napoje w wydatkach ogółem jest istotnie mniejszy w porównaniu z gospodarstwami zlokalizowanymi w regionach uboższych. Z kolei analiza zależności wykazała, że na wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe istotnie wpływają, spośród analizowanych wskaźników ekonomicznych, tylko dochody rozporządzalne i do dyspozycji. Poziom wydatków na żywność w gospodarstwach domowych wzrasta zatem istotnie wraz ze wzrostem przeciętnych miesięcznych dochodów rozporządzalnych i do dyspozycji.

Położenie gospodarstw domowych w poszczególnych regionach Polski implikuje zróżnicowane uwarunkowania gospodarcze i dochodowe, które z kolei wpływają na odmienne wzorce zachowań w zakresie konsumpcji żywności. Zostało to potwierdzone obliczonymi istotnymi współczynnikami zmienności i korelacji. W Polsce występuje istotne zróżnicowanie pomiędzy województwami w zakresie spożycia jogurtów, ryb i owoców morza, jaj oraz cukru. Konsumenci, którzy w danym województwie spożywają relatywnie więcej warzyw, równocześnie więcej też konsumują takich produktów, jak jaja, oleje, tłuszcze i cukier. Wraz ze wzrostem konsumpcji mięsa rośnie również konsumpcja ryb, ale spada spożycie serów i twarogów. Z kolei owoce w największej ilości są spożywane w tych samych województwach, w których więcej konsumuje się jogurtów oraz serów i twarogów, a mniej cukru i mięsa.

Na poziom i strukturę spożycia produktów żywnościowych wpływają cechy ekonomiczne regionu, w którym zlokalizowane jest gospodarstwo domowe. Wraz ze wzrostem poziomu rozwoju gospodarczego regionu i w konsekwencji – wyższymi wynagrodzeniami i dochodami konsumentów zwiększa się spożycie takich produktów żywnościowych, jak: owoce świeże, chłodzone i mrożone, warzywa i owoce suszone, przetwory owocowe i warzywne, soki owocowe i warzywne, wyroby piekarskie i cukiernicze, płatki śniadaniowe, jogurty oraz sery dojrzewające, herbata oraz wody mineralne i źródlane. W województwach biedniejszych gospodarczo oraz o niższych dochodach i wynagrodzeniach konsumentów dominuje w istotnie większych ilościach spożycie takich produktów żywnościowych, jak: ziemniaki, kapusta, buraki, marchew, mięso, w tym drób, wędliny i inne przetwory mięsne, pieczywo, mąka, mleko, śmietana, tłuszcze roślinne, cukier i kawa. Tymczasem czynniki dochodowe konsumentów i uwarunkowania gospodarcze regionu nie wykazują z reguły wpływu na poziom spożycia takich produktów żywnościowych, jak: pomidory, ryż, ryby, tłuszcze zwierzęce, masło czy czekolada.

Zaprezentowane w pracy rozważania o charakterze teoretycznym, jak i wyniki ustaleń analitycznych dowodzą prawdziwości zachodzących w Polsce przemian w konsumpcji żywności. Zarówno poziom wydatków na produkty żywnościowe, jak i spożycie żywności są istotnie zróżnicowane regionalnie, a zasadniczymi czynnikami wpływu są uwarunkowania gospodarcze regionu, a także cechy ekonomiczne i społeczno-demograficzne gospodarstw domowych. Uzyskane wyniki zwracają uwagę na siłę znaczenia źródeł i poziomu dochodów konsumentów, a także wielkości gospodarstwa domowego i typu biologicznego rodziny w zakresie wyboru i konsumpcji rodzaju oraz ilości produktów żywnościowych, co następnie znajduje swoje odzwierciedlenie w jakości życia i w poziomie zdrowia społeczeństwa.

Wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse

Przeprowadzone analizy i uzyskane wnioski wykazane w monografii wynikają z wyznaczonych celów pracy, a weryfikacja postawionych hipotez badawczych pozwoliła na poszerzenie wiedzy w dyscyplinie ekonomia i finanse. Rozpoznanie uwarunkowań gospodarczych kraju oraz dochodowych i społeczno-demograficznych gospodarstw domowych, jak również tendencji zmian poziomu i struktury konsumpcji dóbr i usług w gospodarstwach domowych, w szczególności konsumpcji żywności, jest ważne zarówno ze względów poznawczych, jak i aplikacyjnych.

W kontekście poznawczym, przeprowadzone analizy dowiodły roli konsumentów i gospodarstw domowych oraz poziomu i struktury konsumpcji dóbr żywnościowych dla otoczenia gospodarczego. To konsumenci i gospodarstwa domowe są najważniejszymi i najbardziej licznymi podmiotami gospodarującymi, którzy podejmują decyzje nabywcze i konsumpcyjne oraz wpływają w konsekwencji na decyzje jednostek gospodarujących, np. w zakresie marketingu czy jakości produktów. Gospodarstwa domowe stanowią najmniejsze, najstarsze, najtrwalsze i najbardziej liczne jednostki gospodarujące w gospodarce rynkowej i stanowią pierwsze i ostatnie ogniwo w całym procesie zarządzania. Gospodarstwo domowe jest to jednostka ekonomiczna o określonych cechach demograficznych i społeczno-ekonomicznych zgłaszająca zapotrzebowanie na dobra i usługi. Dobra żywnościowe to z kolei produkty niezbędne dla konsumentów w celu utrzymania życia i zdrowia. Żywność jest podstawowym dobrem służącym zaspokajaniu elementarnych potrzeb człowieka. Przykładowo w czasie kryzysu, spadku siły nabywczej pieniądza i znacznego wzrostu cen lub innych niekorzystnych sytuacji konsumenci relatywnie częściej ograniczają zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu, ponieważ nie są one niezbędne do egzystencji człowieka, natomiast muszą zaspokajać potrzeby głodu i pragnienia ponieważ są konieczne do życia. Dlatego poznanie aspektów dotyczących znaczenia produktów żywnościowych (których udział w wydatkach gospodarstw domowych w Polsce przekracza 25% całości wszystkich wydatków), trendów zmian oraz uwarunkowań ekonomicznych oraz społeczno-demograficznych konsumpcji żywności, jest tak istotne.

W kontekście aplikacyjnym należy wskazać wartość tych badań dla decydentów zarządzających gospodarstwami rolnymi, przedsiębiorstwami przetwórstwa rolno-spożywczego, innymi przedsiębiorstwami produkcyjnymi (np. produkującymi opakowania produktów żywnościowych), usługowymi (np. zajmujących się sprzedażą żywności), organizacjami no-profit (do których zgłaszane są potrzeby osób lub gospodarstw domowych będących w trudnej sytuacji finansowej i zmuszonych do ograniczania zaspokajania potrzeb żywnościowych), czy instytucjami publicznymi, które są odpowiedzialne za formułowanie zmian polityki społecznej czy zdrowotnej kraju. To dla konsumentów i gospodarstw domowych realizują swoje działania przedsiębiorstwa produkcyjne czy usługowe, produkują artykuły i oferują usługi, a zdobywanie wiedzy o zachowaniach konsumentów i zmianach tych zachowań powinna być nieodłącznym celem osób zarządzających i jednocześnie podejmujących kluczowe decyzje w przedsiębiorstwach dotyczące wprowadzanych zmian i inwestycji.

Za najważniejsze osiągnięcia monografii należy uznać:

- rozpoznanie zmieniających się uwarunkowań ekonomiczno-gospodarczych stanowiących otoczenie dalsze aktów i procesów zaspokajania potrzeb żywnościowych;
- stwierdzenie dysproporcji w konsumpcji żywności w zależności od typu gospodarstwa domowego;
- stwierdzenie pogłębiającego się zjawiska zmiany i dysproporcji struktury spożycia żywności ogółem, w szczególności względem cech ekonomicznych i społeczno-demograficznych gospodarstw domowych;

- znaczenie poznawcze i aplikacyjne wyników badania dla kształtowania polityki społecznej, żywnościowej i zdrowotnej państwa;
- wymiar poznawczy i aplikacyjny wyników badania dla decydentów jednostek gospodarczych związanych z produkcją żywności, handlem żywnością i gospodarką odpadami pochodzącymi z produkcji żywności;
- rozpoznanie/identyfikacja uwarunkowań wpływających na dysproporcje regionalne konsumowanej żywności w aspekcie polityki regionalnej i zrównoważonego rozwoju.

O wkładzie monografii w rozwój nauk ekonomicznych mogą świadczyć:

1) w wymiarze teoretycznym

- konceptualizacja i operacjonalizacja konsumpcji i konsumenta żywności oraz roli żywności wśród innych przedmiotów konsumpcji;
- interpretacja założeń problematyki konsumpcji żywności w gospodarstwach domowych;
- zidentyfikowanie trendów zmian w konsumpcji żywności w Polsce w latach 2010-2019;
- udowodnienie możliwości wykorzystania przyjętego podejścia badawczego i diagnostycznego w perspektywie kolejnych kohort czasowych o zróżnicowanych parametrach makroekonomicznych w kontekście wpływu na konsumpcję żywności makroekonomicznych uwarunkowań, takich jak rozwój gospodarczy kraju, dochody w sektorze gospodarstw domowych, podaż i dystrybucja żywności, poziom i wzrost cen, zasięg i rola globalizacji oraz skonstruowanie modelu tychże czynników w celu m.in. weryfikacji prawidłowości rozwoju konsumpcji, zwłaszcza w odniesieniu do żywności;

2) w wymiarze metodycznym

- wykazanie użyteczności eksploracji danych liczbowych pochodzących z opracowań Głównego Urzędu Statystycznego, a w szczególności badania budżetów gospodarstw domowych, w zakresie analiz dotyczących poziomu dochodów i wydatków gospodarstw domowych na żywność oraz poziomu konsumpcji żywności w aspekcie ilościowym (zł, szt., l) i jakościowym (struktura konsumowanych produktów żywnościowych);
- wykazanie użyteczności klasycznych metod i miar statystycznych do wieloaspektowej oceny zróżnicowania oraz trendów zmian w poziomie i strukturze konsumpcji żywności w odniesieniu do uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gospodarstw domowych;
- udowodnienie użyteczności prostych współczynników korelacji do wykazania siły związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy badanymi wskaźnikami;

3) w wymiarze empirycznym

- zidentyfikowanie uwarunkowań konsumpcji żywności egzogenicznych/zewnętrznych oraz endogenicznych/wewnętrznych;
- przedstawienie poziomu, struktury i zmian wydatków na żywność ponoszonych przez gospodarstwa domowe w latach 2010–2019 oraz zależności między skalą tych wydatków a uzyskiwanymi dochodami i wskazanie zasadności prowadzenia dalszych badań z tego zakresu;
- dokonanie oceny wpływu na poziom wydatków na żywność przynależności gospodarstw domowych do określonej grupy społeczno-ekonomicznej;
- dokonanie oceny poziomu, struktury i tendencji zmian w spożyciu produktów żywnościowych w aspekcie ilościowym oraz skonstruowanie modelu tych aspektów;

- zdiagnozowanie wpływu na różnice w poziomie i składzie konsumpcji żywności cech gospodarstw domowych, takich jak przynależność do grupy społeczno-ekonomicznej, grupy kwintylowej, liczba osób w gospodarstwie domowym, typ biologiczny rodziny, poziom wykształcenia osoby odniesienia oraz miejsce zamieszkania;
- określenie wpływu uwarunkowań ekonomicznych w skali makro i mikro na różnice regionalne w ponoszonych wydatkach na żywność przez gospodarstwa domowe oraz jej spożycie;

4) w wymiarze praktycznym

- potwierdzenie siły współzależności pomiędzy zmianami uwarunkowań gospodarczych/wskaźników makroekonomicznych i dochodowych konsumentów oraz poziomu konsumpcji żywności, w aspekcie rekomendacji dla działań w zakresie polityki regionalnej i zrównoważonego rozwoju;
- potwierdzenie istnienia lub braku różnic w zakresie ponoszonych wydatków na żywność oraz w poziomie i strukturze konsumpcji żywności w gospodarstwach domowych o różnych cechach ekonomicznych oraz społeczno-demograficznych, w aspekcie możliwości wykorzystania tej wiedzy przez decydentów w zakresie polityki społecznej, zwłaszcza polityki zdrowotnej i w konsekwencji ustalania przez instytucje publiczne wsparcia i działań pomocowych dla grup społecznych wymagających wsparcia w celu poprawy ich poziomu i jakości życia zwłaszcza w kontekście stanu odżywienia;
- potwierdzenie istotnych zmian (lub ich braku) w poziomie i strukturze konsumpcji żywności (tj. konkretnych produktów takich jak pieczywo, mąka, mięso, jaja, owoce, warzywa, cukier, itd.) i wykorzystanie tej wiedzy przez producentów żywności i innych operatorów w tym segmencie rynku.

Wnioski zaprezentowane w niniejszej monografii stanowią nie tylko wkład do stanu wiedzy z zakresu ekonomii, lecz także mają wartość aplikacyjną. Wskazane jest dalsze analizowanie trendów występujących we wzorcach konsumpcji żywności w celu uzyskania wiedzy jakiego rodzaju produkty żywnościowe są i będą częściej i chętniej nabywane przez konsumentów w krajach o podobnych cechach gospodarczych i społecznych jak Polska. Kluczowe będą zatem dalsze poszukiwania natężenia wpływu na procesy konsumpcji żywności, nie tylko uwzględnionych podczas niniejszego badania czynników, lecz także innych, np. informacyjnych, promocyjnych, edukacyjnych czy kulturowych. Uzyskane wnioski mogą stanowić dla instytucji zarządzających i właścicieli przedsiębiorstw produkujących żywność cenne narzędzie – *know-how*, wykorzystywane w celu skutecznego podejmowania decyzji. Wiedza dotycząca poziomu oraz zróżnicowania konsumpcji żywności może być przydatna dla instytucji państwowych w zakresie skutecznej realizacji polityki społecznej i funkcji dystrybucyjnej majątku ogólnospołecznego, prowadzącej do sprawiedliwego jego rozkładu w społeczeństwie i zmniejszenia dysproporcji w poziomie konsumpcji żywności. Tymczasem wiedza o trendach w konsumpcji żywności, o spadku, wzroście lub też o braku istotnych zmian w konsumpcji produktów żywnościowych wydaje się ważną kwestią i zaleceniem dla właścicieli przedsiębiorstw produkujących i przetwarzających żywność lub handlujących żywnością, którzy powinni korzystać z niej w celu podejmowania właściwych decyzji zarówno na etapie planowania, organizowania, jak i kontrolowania procesów zarządzania produkcją i dystrybucją żywności oraz handlem.

Jestem świadoma ograniczeń badań i podsumowań zaprezentowanych w przedłożonej monografii. W szczególności należy wspomnieć o następujących:

- czas badania ograniczony do lat 2010-2019, a w przypadku niektórych wskaźników rozszerzony do 2000 roku. Lata 2010-2019 były okresem o stosunkowej stabilizacji wskaźników makroekonomicznych, takich jak produkt krajowy brutto, skala inwestycji,

ceny, podaż żywności, popyt na żywność, realne dochody gospodarstw domowych. Dlatego, że analizy danych empirycznych zostały przeprowadzone w latach 2010-2019 w monografii opisywałam uwarunkowania gospodarcze w tym okresie, nie poruszałam problemów gospodarczych, z którymi zmagają się polska gospodarka od 2020 roku, po wybuchu pandemii Covid-19, a następnie wojny na Ukrainie i znacznej inflacji. Monografia jest odzwierciedleniem poziomu, struktury oraz uwarunkowań konsumpcji żywności w latach 2010-2019. Wskazane jest dokonanie analiz, zarówno uwarunkowań gospodarczych, jak i konsumpcji żywności, w kolejnym dziesięcioleciu, w latach 2020-2029 i porównanie z wynikami uzyskanymi w niniejszej monografii w układzie analitycznym zaproponowanym przeze mnie celem stwierdzenia występujących prawidłowości lub ich braku lub potwierdzenia znanych prawidłowości konsumpcji;

- zastosowanie metody badawczej *desk research* polegającej na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł (np. statystyk i zestawień urzędów statystycznych) i brak przeprowadzonych badań własnych/pierwotnych, w postaci np. badań ankietowych na reprezentatywnej próbie konsumentów w zakresie uwarunkowań konsumpcji żywności. Jestem świadoma tego ograniczenia w przedłożonej monografii, ponieważ mogłabym w wyniku przeprowadzonego badania ankietowego przeanalizować determinanty wpływające na decyzje o zakupie dóbr żywnościowych, uchwycić wybrane trendy konsumpcyjne powiązane z zakupem żywności, np. takie jak domocentryzm, dekonsumpcja, zrównoważona konsumpcja czy etnocentryzm konsumentki, uchwycić popyt niefunkcjonalny, np. paradoks Giffena, paradoks sezonowości czy efekty pędu owczego i snobizmu, a na podstawie uzyskanych wyników badania ankietowego skonstruować dodatkowy, poza zaprezentowanym w monografii, autorski model uwarunkowań konsumpcji żywności. W listopadzie 2022 roku uzyskałam grant nr 2022/06/X/HS4/01158 sfinansowany przez NCN w ramach konkursu Miniatura 6 pt. „Dekonsumpcja jako alternatywny nurt racjonalizacji zachowań w dobie globalnego kryzysu gospodarczego” na przeprowadzanie badań własnych. W autorskim kwestionariuszu ankiety zawarłam wiele pytań dotyczących zachowań nabywczych/zakupowych i konsumpcyjnych, również żywności, a także zachowań dekonsumpcyjnych, również zrównoważonej konsumpcji żywności. Badanie zostało przeprowadzone w 2023 roku na losowo dobranej próbie 1000 mieszkańców Polski. Aktualnie jestem na etapie gromadzenia i przetwarzania wyników przeprowadzonego badania i opracowywaniu monografii naukowej oraz artykułów w celu publikacji w punktowanych czasopismach (dwie publikacje już powstały i są po pozytywnych recenzjach); niemniej jednak uważam, że wykorzystanie danych jednostkowych z badań budżetów gospodarstw domowych było wystarczające na potrzeby realizacji celu niniejszej dysertacji;
- zastosowanie stosunkowo prostych metod i narzędzi statystycznych w celu dokonania analizy uwzględnionych w monografii zmiennych/wskaźników objaśnianych i objaśniających (uwarunkowań konsumpcji żywności oraz poziomu konsumpcji żywności), a także analizy zależności pomiędzy nimi. Jestem w pełni świadoma, że do analiz danych ilościowych istnieją wyszukane metody i narzędzia statystyczne, które z powodzeniem wykorzystywałam w mojej pracy doktorskiej oraz w artykułach, które publikowałam w latach 2010-2023 (wielowymiarowe metody statystyczne np. metoda Hellwiga, metoda PCA (analiza głównych składowych), metoda skupień, metoda czynnikowa, metoda Warda, poza tym metody korelacji liniowej i nieliniowej, analizy regresji wielorakiej). W mojej ocenie do wyciągnięcia wniosków zaprezentowanych w dysertacji wystarczyły zastosowane metody i narzędzia statystyczne.

Podsumowując, pomimo dostrzeżonych ograniczeń przedłożonego osiągnięcia naukowego, realizacja celu naukowego monografii wypełniła w pewnym zakresie literaturę przedmiotu i niszę badawczą, wzbogacając dyscyplinę naukową ekonomii i finansów oraz rekomendując ważne ze społeczno-ekonomicznego punktu widzenia zalecenia praktyczne. Uzyskane wyniki i sformułowane wnioski mogą stanowić wskazówkę przy projektowaniu przyszłych badań obejmujących uwarunkowania konsumpcji dóbr i usług, w szczególności konsumpcji żywności oraz interpretacji wyników przez innych badaczy. Monografia jest jedną z pierwszych, w których zaprezentowano tak szerokie analizy poziomu, struktury oraz trendów konsumpcji żywności w latach 2010-2019 oraz wszechstronne analizy sprawdzenia istotności wpływu różnych uwarunkowań ekonomicznych i społeczno-demograficznych na konsumpcję żywności. Należy również podkreślić, że uzyskane wyniki prezentują walory aplikacyjne, a zaprezentowany materiał może stanowić źródło wiedzy dla osób podejmujących decyzje w organizacjach komercyjnych i instytucjach publicznych.

4.3. INFORMACJA O POZOSTALEJ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ

Po uzyskaniu stopnia doktora w 2010 roku moje zainteresowania naukowe skupiają się na dwóch głównych obszarach badawczych oraz jednym pobocznym. Dwa pierwsze obszary badawcze związane są z rozwojem społeczno-gospodarczym regionów i krajów, poziomem i jakością życia oraz nierównościami społecznymi, a także z poziomem i strukturą konsumpcji i jej uwarunkowaniami. Badania, które realizuję w ramach tych obszarów, są w pełni związane z dyscypliną ekonomia i finanse. Podobnie w pobocznym obszarze badawczym, który powstał w wyniku potrzeby podnoszenia kompetencji i dokumentowania kwalifikacji niezbędnych do realizacji prowadzonych przeze mnie zajęć dydaktycznych z przedmiotów na kierunkach kształcenia realizowanych na Wydziale Zarządzania, jak również na innych kierunkach w Politechnice Bydgoskiej, skupiam się na aspektach związanych z ekonomiką konsumpcji, zarządzaniem i marketingiem w wybranych sektorach gospodarczych.

Główne przedmioty moich badań to rozwój społeczno-ekonomiczny regionów/krajów, poziom i jakość życia, nierówności dochodowe i społeczne, obszary wiejskie, konsumpcja, poziom zaspokojenia potrzeb żywnościowych i nieżywnościowych, zrównoważony rozwój i zrównoważona konsumpcja, wzorce konsumpcji, a także przedmioty badań związane z realizacją mojej działalności dydaktycznej i prowadzonymi zajęciami, takie jak rynek pracy, poziom wykształcenia ludności oraz zarządzanie i marketing w wybranych sektorach gospodarki. Obszar terytorialny jaki analizuję w moich publikacjach obejmuje głównie Polskę i regiony Polski na poziomie NUTS 2 oraz Europę na poziomie krajów członkowskich Unii Europejskiej. Podmiotami moich badań są gospodarstwa domowe, konsumenci i nabywcy dóbr i usług, obszary wiejskie, gminy, powiaty, województwa Polski, miasta wojewódzkie Polski, kraje Unii Europejskiej i Europy. Podczas mojej działalności naukowej realizowałam zarówno badania pierwotne, jak i wtórne. Podczas badań pierwotnych gromadziłam i analizowałam dane pochodzące bezpośrednio z oryginalnych źródeł. Głównym instrumentem pomiarowym były autorskie kwestionariusze wykorzystane w badaniach ankietowych oraz w wywiadach. Podczas badań wtórnych opierałam się przede wszystkim na bazach danych gromadzonych przez instytucje publiczne w Polsce i za granicą (GUS, EUROSTAT, ILOSTAT, EEA, FAO, itp.), poddając je oryginalnej analizie i interpretacji.

W latach 2010-2023 prowadziłam badania naukowe w następujących obszarach badawczych:

I OBSZAR BADAWCZY

Problemy rozwoju społeczno-gospodarczego, poziomu i jakości życia oraz nierówności społecznych w Polsce i krajach Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa i obszarów wiejskich

Nurty badawcze w ramach I głównego obszaru badawczego to:

- Zróżnicowanie rozwoju społeczno-gospodarczego i poziomu życia w Polsce – uwarunkowania, analizy regionalne i wielowymiarowe;
- Uwarunkowania poziomu życia i nierówności społecznych w krajach Unii Europejskiej – zróżnicowanie, determinanty, trendy zmian, aspekt zrównoważonego rozwoju;
- Poziom wykształcenia ludności i jego wpływ na rozwój gospodarczy, poziom zatrudnienia i poziom życia w Polsce i w krajach Unii Europejskiej;
- Nierówności społeczne na obszarach wiejskich i problemy zrównoważonego rolnictwa.

II OBSZAR BADAWCZY

Poziom, zróżnicowanie i uwarunkowania konsumpcji

Nurty badawcze w ramach II głównego obszaru badawczego to:

- Poziom, zróżnicowanie i uwarunkowania konsumpcji żywności;
- (Zrównoważone) trendy i wzorce konsumpcji;
- Uwarunkowania infrastrukturalne i konsumpcja usług.

III OBSZAR BADAWCZY (POBOCZNY)

Zarządzanie i marketing w wybranych sektorach gospodarki

AD. I OBSZAR BADAWCZY

W ramach pierwszego głównego obszaru badawczego „*Problemy rozwoju społeczno-gospodarczego, poziomu i jakości życia oraz nierówności społecznych w Polsce i krajach Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa i obszarów wiejskich*” wyróżniłam cztery nurty badawcze.

W ramach pierwszego nurtu badawczego pt. „*Zróżnicowanie rozwoju społeczno-gospodarczego i poziomu życia w Polsce – uwarunkowania, analizy regionalne i wielowymiarowe*” opublikowałam następujące opracowania naukowe:

Murawska, A. (2010). Klasyfikacja województw pod względem rozwoju gospodarczego za pomocą metod taksonomicznych. *Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą*, 33, 211–221.

Gutkowska, K., & Murawska, A. (2010). Sytuacja na rynku pracy a jakość życia ludności w Polsce. *Zeszyty Naukowe Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego Zarządzanie Publiczne*, 3(11), 69-82 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane bazy danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).

Murawska, A. (2010). Rozwój społeczno-ekonomiczny a poziom życia w gospodarstwach domowych w Polsce, Streszczenie rozprawy doktorskiej. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 2(323), 213–219.

Gutkowska, K., & Murawska, A. (2011). Regionalne zróżnicowanie poziomu i jakości życia Polaków. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*.

- Konsumpcja a rozwój regionów, 1 (styczeń-luty), 90–101* (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane bazy danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).
- Murawska, A., & Gotowska, M. (2014). Regional differences the level and quality of housing conditions among polish households. *Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia, 13(2), 105–115* (Mój wkład: Opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).
- Murawska, A. (2015). Zróżnicowanie i uwarunkowania poziomu bezrobocia w miastach wojewódzkich w Polsce. *Marketing i Rynek, 10, 216–225*.
- Murawska, A. (2015). Zróżnicowanie bezrobocia osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy na przykładzie polskich województw. W A. P. Balcerzak (Red.), *Rynek czy rząd?* (s. 560–572). Instytut Badań Gospodarczych i Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Toruniu.
- Murawska, A. (2016). Differences in Unemployment Among Persons in a Special Situation on the Labour Market Based on the Example of Polish Provinces. *Oeconomia Copernicana, 7(3), 375–388*. <https://doi.org/10.12775/OeC.2016.022>.
- Murawska, A. (2016). Rozkład i wartość aktywów rzeczowych w różnych typach gospodarstw domowych w Polsce. *Konsumpcja i Rozwój, 2(15), 5–19*.
- Murawska, A. (2016). Zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń w podmiotach gospodarczych w zależności od prowadzonej przez nie działalności w latach 2005-2015. *Marketing i Rynek, CD(3), 650–660*.

W powyższym nurcie badawczym w głównej mierze skupiłam się na analizie danych dotyczących Polski, a głównymi podmiotami badania byli konsumenci oraz gospodarstwa domowe, jak również osoby pracujące lub bezrobotne. Zasadniczym celem prowadzonych badań w tym nurcie była diagnoza zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego i poziomu życia w Polsce, jak również problemów związanych z sytuacją na rynku pracy. Przeprowadzone badania udowodniły, że badane aspekty, takie jak rozwój społeczno-gospodarczy, poziom bezrobocia czy poziom dochodów są w Polsce istotnie regionalnie zróżnicowane. Podczas badań do grupowania obiektów/województw wykorzystywałam w niektórych artykułach wielowymiarowe metody taksonomiczne, takie jak metoda Hellwiga, oraz hierarchiczne metody aglomeracyjne, takie jak metoda pojedynczego wiązania, metoda pełnego wiązania, metoda średnich połączeń, metoda środków ciężkości, metoda Warda oraz metoda k-średnich. Przeprowadzone badania wskazują, że od lat (analizy danych prowadzę od 2000 roku) najwyższym poziomem rozwoju gospodarczego, rynku pracy czy poziomu życia charakteryzuje się województwo mazowieckie, na kolejnych miejscach znajdują się województwa dolnośląskie, pomorskie. Natomiast na ostatnich miejscach w rankingu są województwa warmińsko-mazurskie, lubelskie i podkarpackie. Niezależnie od zastosowanej metody klasyfikacyjnej tworzą one takie same skupienia obiektów (województw – poza metodą pojedynczego wiązania) o wysokim, średnim, niskim i bardzo niskim poziomie rozwoju gospodarczego.

Podczas prowadzonych badań, wykazałam, że w pierwszym dziesięcioleciu XXI wieku poprawiała się sytuacja na rynku pracy w Polsce i w poszczególnych województwach, wzrósł wskaźnik zatrudnienia oraz spadła liczba bezrobotnych. Korzystną tendencję na rynku pracy można było zaobserwować w wypadku dynamicznie spadającej liczby osób długotrwale bezrobotnych. Zmiany na rynku pracy znalazły swoje odzwierciedlenie w subiektywnej ocenie satysfakcji życiowej i zadowolenia z poszczególnych dziedzin życia. Mieszkańcy Polski coraz

częściej uznawali swoje życie za udane lub wspaniałe i dynamicznie wzrastało w społeczeństwie polskim zadowolenie z pracy, osiągnięć życiowych, perspektyw na przyszłość oraz sytuacji finansowej rodziny. W kontekście prowadzonych analiz udowodniłam również, że w województwach o wysokich wskaźnikach zatrudnienia oraz niskiej stopie bezrobocia respondenci częściej wyrażali satysfakcję oraz poczucie zadowolenia z różnych aspektów życiowych, i odwrotnie, im w regionie bezrobocie było większe, tym jakość życia była bardziej niezadowolająca. Tym samym wykazałam, że regionalne dysproporcje w zakresie sytuacji istniejącej na rynku pracy przekładają się na różnice w jakości życia ludności tam zamieszkałej. Wyniki badań przedstawionych w ww. artykułach dowiodły jednakże, że pomimo poprawy warunków/poziomu życia ludności nie zmniejszyły się regionalne różnice w tym zakresie. O istotnym zróżnicowaniu dowiodło badanie poziomu bezrobocia w polskich miastach wojewódzkich. Badanie wykazało, że poziom bezrobocia zarówno w województwach, jak i miastach, uzależniony jest od takich cech jak lokalizacja, wiek, płeć i wykształcenie bezrobotnych, a także długość zatrudnienia czy czas pozostawania bez pracy. W miastach wojewódzkich w Polsce o mniejszym bezrobociu ludność tam zamieszkała ma istotnie wyższe przeciętne wynagrodzenia i zarazem występuje tam wyższy poziom życia oraz istotnie wyższe dochody i w konsekwencji wydatki na zaspokajanie potrzeb konsumpcyjnych. Na podstawie badania przeprowadzonego w 2016 roku udowodniłam również, że na różnice w poziomie życia wpływa zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w polskich jednostkach gospodarczych, a przyczynami tych dysproporcji są między innymi rodzaj prowadzonej działalności jednostki gospodarczej, jej lokalizacja, sektor własności, poziom bezrobocia i sytuacja na rynku pracy. Niezmiennie najwyższe wynagrodzenia uzyskują pracownicy zatrudnieni w jednostkach gospodarczych działających w branżach związanych z działalnością finansową i ubezpieczeniową, informacją i komunikacją, wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz górnictwem i wydobywaniem. Najniższe wynagrodzenia uzyskują pracownicy jednostek gospodarczych związanych z administrowaniem i działalnością wspierającą, zakwaterowaniem i gastronomią, edukacją oraz opieką zdrowotną i pomocą społeczną. Istotną rolę eskalującą różnicę w płacach odgrywa sektor własności. Wyższe zróżnicowanie w przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach występuje wśród pracowników zatrudnionych w sektorze prywatnym, aniżeli publicznym, przy czym istniejące dysproporcje powoli zmniejszają się.

Badania realizowane w ramach tego nurtu badawczego udowodniły również, że w regionach Polski o wysokim poziomie życia występuje równie wysoka jakość życia, a głównym bodźcem stymulującym poczucie szczęścia jest zadowolenie ze społecznych, materialnych oraz środowiskowych aspektów życia. Inną kwestią poruszaną w ramach tego nurtu badawczego były warunki mieszkaniowe Polaków. Poziom zasobów mieszkaniowych na terenie Polski jest zróżnicowany. Występują znaczne dysproporcje pomiędzy miastem i wsią, na niekorzyść wsi. W gospodarstwach domowych zlokalizowanych w miastach można zaobserwować jedynie nieznaczne różnice pomiędzy województwami, a wartość wskaźników takich jak dostęp do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej czy posiadanie łazienki, toalety i centralnego ogrzewania, jest stosunkowo wysoka. Z kolei na obszarach wiejskich dysproporcje są znaczne, co potwierdziły m.in. obliczone współczynniki wariancji, asymetrii i amplitudy wahań. Inne badanie danych na temat zamożności polskich gospodarstw domowych i rozkładu i wartości ich aktywów rzeczowych wykazało, że gospodarstwa domowe na polskich wsiach są zamożniejsze niż w miastach, majątek gospodarstwa domowego przeciętnego Polaka jest wyższy niż majątek gospodarstwa domowego przeciętnego Niemca, a znaczenie zamożności/posiadanego majątku dla poziomu życia i jego jakości jest coraz większe.

W ramach drugiego nurtu badawczego pt. „*Uwarunkowania poziomu życia i nierówności społecznych w krajach Unii Europejskiej, zróżnicowanie, determinanty, trendy zmian, aspekt zrównoważonego rozwoju*” opublikowałam siedem artykułów:

- Murawska, A. (2013). Poziom życia w krajach Europy i Unii Europejskiej na podstawie Actual Individual Consumption per capita. *Ekonomia i Prawo*, 12(3), 399–411. <https://doi.org/10.12775/EiP.2013.030>.
- Murawska, A. (2014). Ocena poziomu życia w krajach Unii Europejskiej (UE-28) w aspekcie zrównoważonego rozwoju za pomocą wielowymiarowej analizy porównawczej. *Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych*, 15(4), 80–90.
- Murawska, A. (2014). Spójność społeczna i poziom życia w krajach Unii Europejskiej— Analiza wielowymiarowa. *Marketing i Rynek*, 10 (CD), 123–139.
- Murawska, A. (2016). Przemiany i nierówności w poziomie i jakości życia ludności w krajach Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem Polski. W M. Geise, D. Oczeni, & D. Piotrowski (Red.), *Transformacja gospodarcza w Polsce* (s. 135–148). Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki.
- Murawska, A. (2019). Gender as a factor behind unequal labour market participation of women and men in European Union countries. *Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie / Politechnika Śląska*, z. 139, 379–391. <https://doi.org/10.29119/1641-3466.2019.139.30>
- Murawska, A., Mickiewicz, B., Zajdel, M., & Michalcewicz-Kaniowska, M. (2020). Multidimensional Analysis of the Relationship between Sustainable Living Conditions and Long and Good Health in the European Union Countries. *European Research Studies*, XXIII(3), 716–735. <https://doi.org/DOI: 10.35808/ersj/1664> (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i końcowe. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).
- Murawska, A. (2022). Trends of change in the development of sustainable cities and communities in Poland in comparison with European Union countries. *Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization & Management; Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie / Politechnika Śląska*, z. 156, 303–320. <https://doi.org/10.29119/1641-3466.2022.156.22>.

W powyższym nurcie badawczym w głównej mierze skupiłam się na analizie i przetwarzaniu danych liczbowych gromadzonych dla krajów europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. Analizy obejmowały zagadnienia dotyczące poziomu życia mieszkańców UE, nierówności w ich dochodach, w jakości życia, w zdrowiu, w rozwoju i jakości miast, a aspekty te były analizowane wielowymiarowo oraz w kontekście zrównoważonego rozwoju. Możliwość rozwoju gospodarczego i społecznego wywarła istotny wpływ na zmiany w krajach europejskich, zwłaszcza tych, które przystąpiły do UE w 2004 roku i później. Przeprowadzane analizy danych udowodniły, że rozwój społeczno-ekonomiczny znalazł swoje odzwierciedlenie we wzroście życia mieszkańców Europy i ich dobrobycie. Poziom życia można mierzyć za pomocą wielu wskaźników. Jednym z powszechnie stosowanych jest produkt krajowy brutto (*ang. GDP*), ale również faktyczne spożycie indywidualne (*ang. AIC*). Zarówno *GDP per capita*, jak i *AIC per capita*, we wszystkich krajach europejskich dynamicznie wzrasta, jednak udowodniłam, że dynamika wzrostu jest tym większa, im kraj później przystąpił do UE. O problematycznej przydatności wskaźnika *GDP per capita* do porównań poziomu życia świadczą przypadki mniejszych krajów, takich jak Luksemburg czy Irlandia, gdzie relacja z zagranicą znacznie deformuje wielkość produktu krajowego brutto. W Luksemburgu zatrudnia się tysiące pracowników z trzech sąsiednich krajów: Niemiec, Francji i Belgii, którzy tworzą GDP tego kraju. Jednak osoby te nie są brane

podczas przeliczania *GDP* na jednego mieszkańca. A przykładowo z Irlandii transferowane są zyski kapitału zagranicznego, które bezpośrednio nie zwiększają dobrobytu Irlandczyków. Dlatego w porównaniach międzynarodowych spożycie indywidualne w sektorze gospodarstw domowych (*ang. AIC*) jest postrzegane jako odpowiednia i lepsza miara poziomu życia. Po pierwsze, *AIC* obejmuje wydatki na towary i usługi, które zostały rzeczywiście zakupione i opłacone przez gospodarstwa domowe. Po drugie, spożycie indywidualne składa się z towarów i usług faktycznie wykorzystanych przez osoby, niezależnie od tego, czy są nabywane i opłacane przez gospodarstwa domowe, rząd, czy instytucje non-profit. Po trzecie, na wartość *AIC* nie mają wpływu różnice w organizacji niektórych ważnych konsumowanych usług, takich jak zdrowotnych czy edukacyjnych, które różnią się w wielu krajach (np. opłacane przez rząd w jednym kraju, a przez gospodarstwa domowe w drugim kraju).

W krajach europejskich istnieją duże regionalne dysproporcje w poziomie życia ludności. Wszystkie kraje znacznie różnią się w zakresie takich aspektów jak: bezpieczeństwo, zatrudnienie i spójność społeczna, warunki mieszkaniowe, ochrona zdrowia, edukacja i kultura, komunikacja i transport, a także ochrona środowiska. Dlatego rankingi krajów pod względem poziomu życia po uwzględnieniu pojedynczych wskaźników różnią się od rankingów krajów powstałych na podstawie analizy wielowymiarowej. Jednakże podczas badań udowodniono, że niezmiennie na pierwszych miejscach znajdują się kraje, takie jak Szwecja, Austria, Holandia czy Luksemburg, a na drugim biegunie Rumunia, Bułgaria czy Grecja. Analiza syntetycznych mierników poziomu życia na rzecz spójności społecznej w krajach Unii Europejskiej na podstawie wyselekcjonowanych wskaźników z lat 2007-2011 służących do monitorowania strategii Europa 2020 wykazała pozytywne tendencje. Zróżnicowanie międzyregionalne w zakresie takich aspektów jak zatrudnienie, wykształcenie, edukacja młodzieży, ochrona środowiska czy ubóstwo i wykluczenie społeczne jest coraz mniejsze. Biedniejsze kraje członkowskie doganiają te najbardziej rozwinięte pod względem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym, a warunki życia są coraz bardziej jednolite we wszystkich regionach. Wielowymiarowa i syntetyczna analiza wskaźników służących do monitorowania Strategii Europa 2020 wykazała, że niezmiennie wśród przodujących krajów we Wspólnocie jest Szwecja, Finlandia, Dania, a na drugim biegunie znajdują się takie kraje jak Rumunia i Bułgaria, które jako jedne z ostatnich wstąpiły do Unii Europejskiej, oraz Malta o najniższych wartościach wskaźników służących do monitorowania poprawy ochrony środowiska, o największym odsetku młodzieży niekontynuującej nauki i zarazem najmniejszym odsetku osób z wyższym wykształceniem. Natomiast wyniki analiz wskaźników w kolejnych latach 2010-2014 nie były już takie obiecujące w zakresie niwelowania różnic pomiędzy krajami, a pomimo wielu realizowanych działań politycznych, gospodarczych i społecznych zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym nadal istniało. W wyniku przeprowadzonego badania udowodniłam, że dystans pomiędzy krajami bogatszymi i biedniejszymi pozostawał taki sam, a zróżnicowanie krajów w zakresie posiadanych dochodów i nierówności dochodowych w ostatnich latach nawet wzrosło. Wyrównywanie bądź chociaż utrzymywanie określonego poziomu życia, zagrożenia ubóstwem lub wykluczenia społecznego jest na tyle istotne, że wskaźniki te korelują ze wskaźnikami opisującymi jakość życia, czyli ogólnymi nastrojami ludzi i ich zadowoleniem z codziennego życia.

W ramach tego nurtu badawczego, w celu pogłębienia wiedzy o nierównościach w krajach UE, dokonałam oceny wpływu płci na uczestnictwo kobiet i mężczyzn w rynku pracy w latach 2005-2017. W krajach Unii Europejskiej wskaźniki opisujące aktywność zawodową ludności są zróżnicowane. Udział kobiet w rynku pracy zarówno w krajach UE (28), jak i w Polsce jest niższy w przypadku kobiet. Różnica w zatrudnieniu ze względu na płeć utrzymuje się na poziomie 11%. W Polsce luka w zatrudnieniu jest większa niż średnia w UE (28) i od 2005 r. niezmiennie wynosi średnio 14%. Z drugiej strony, podczas gdy luka w zatrudnieniu w krajach UE (28) się zwiększyła, w Polsce zaobserwowano trend odwrotny. W UE (28), a także

w Polsce, obserwuje się rosnący odsetek ludności nieaktywnej zawodowo ze względu na obowiązki opiekuńcze i tendencja ta dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Co więcej, w analizowanym okresie luka obliczona dla tego wskaźnika pogłębiła się na niekorzyść kobiet. Oznacza to, że coraz większa liczba kobiet aktywnych zawodowo nie podejmuje pracy lub rezygnuje z pracy ze względu na obowiązki opiekuńcze. Niższy status kobiet na rynku pracy nie jest spowodowany wyłącznie tym, że pozostają one w domu, aby opiekować się dziećmi, osobami starszymi lub niepełnosprawnymi domownikami. Wynika on także stąd, że kobiety zazwyczaj pracują krócej, są zatrudnione w mniej płatnych sektorach i zajmują niższe stanowiska w porównaniu z mężczyznami. Prowadzi to do znacznych różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn oraz do dysproporcji w zarobkach. W pewnym stopniu wspomniana luka jest wynikiem głęboko zakorzenionych tradycyjnych stereotypów dotyczących ról płciowych, a także zachęt ekonomicznych i polityki społecznej realizowanej przez rządy.

Interesujących wyników dostarczyła również wielowymiarowa analiza zależności pomiędzy zrównoważonymi warunkami życia a długim i dobrym zdrowiem mieszkańców UE. Uzyskane wyniki udowodniły, że zrównoważone warunki życia gospodarstw domowych w krajach UE(28) wpływają na liczbę lat zdrowego życia ich populacji. Populacja krajów, które relatywnie częściej zmagają się z problemami finansowymi i niekorzystnymi warunkami życia, mają niskie dochody i są zagrożone ubóstwem, są narażone na hałas i zanieczyszczenie powietrza, cieszy się krócej zdrowiem, a także rzadziej postrzega swoje zdrowie jako dobre lub bardzo dobre.

Powadzone badania w ramach tego nurtu wykazały również, że państwa członkowskie UE znacznie się różnią pod względem warunków życia gospodarstw domowych, warunków środowiskowych i bezpieczeństwa w domu. W ciągu ostatnich lat w krajach UE rozwinęły się zrównoważone miasta i społeczności. Nastąpiła poprawa warunków życia, bezpieczeństwa i środowiska ludności, szczególnie w tych krajach, gdzie 10 lat temu zmienne opisujące zrównoważone miasta i społeczności były najniższe. Jednym z krajów, w którym priorytetem był zrównoważony rozwój, była Polska, gdzie dynamika poprawy niemal każdego wskaźnika była wyższa od średniej UE. W Polsce mieszkania są przeludnione, ale w stosunkowo dobrym stanie. Populacja Polski jest częściej narażona na hałas i zanieczyszczenia powietrza, jest w większym stopniu narażona na śmierć w wypadkach komunikacyjnych, ale rzadziej zgłasza przypadki przestępstw i wandalizmu. Wyniki badania potwierdziły ważne trendy w kierunku rozwoju zrównoważonych miast i społeczności w Polsce i innych krajach UE.

Istotnym uwarunkowaniem wpływającym na rozwój gospodarczy krajów, poziom zatrudnienia, poziom życia oraz kształtowanie się konsumpcji jest wykształcenie ludności. Badania potwierdzające tę tezę realizowałam od 2017 roku. Jest to ciekawy dla mnie aspekt, tym bardziej, że w przedłożonym osiągnięciu naukowym również badałam wpływ wykształcenia „głowy gospodarstwa domowego” na poziom i strukturę konsumpcji żywności. Nie był to czynnik o najwyższej sile wpływu na zachowania żywieniowe konsumentów, nie mniej jednak różnicował poziom konsumpcji żywności, zwłaszcza w największym stopniu konsumpcję suszonych, mrożonych i przetworzonych owoców, soków owocowych i warzywnych oraz płatków śniadaniowych.

W ramach nurtu badawczego pt. *„Poziom wykształcenia ludności i jego wpływ na rozwój gospodarczy, poziom zatrudnienia i poziom życia w krajach Unii Europejskiej”* zaliczonego do I obszaru badawczego opublikowałam siedem artykułów:

Murawska, A. (2017). Wzrost poziomu wykształcenia ludności jako szansa dla rozwoju społeczno-ekonomicznego krajów Unii Europejskiej. *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy*, 52, 9–20. <https://doi.org/10.15584/nsawg.2017.4.1>

- Murawska, A. (2017). Influence of Population's Education Level on the Employment and Unemployment Rates in the European Union Countries. *Ekonomia i Prawo*, 16(2), 171–184. <https://doi.org/10.12775/EiP.2017.012>
- Murawska, A. (2017). Wpływ wykształcenia ludności na poziom zatrudnienia i bezrobocia w krajach Unii Europejskiej. W A. P. Balcerzak & I. Pietryka (Red.), *Współczesne zjawiska w gospodarce* (s. 52–63). Instytut Badań Gospodarczych i Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Toruniu. DOI: 10.24136/eep.proc.2017.1 (eBook)
- Murawska, A. (2018). Przemiany w poziomie i strukturze wykształcenia ludności w krajach Unii Europejskiej w aspekcie realizacji celów strategii „Europa 2020”. W M. Geise, J. Oczki, & D. Piotrowski (Red.), *Wybrane aspekty przemian gospodarczych w Polsce* (s. 101–115). Wydawnictwo Uniwersytet Kazimierza Wielkiego.
- Michalcewicz-Kaniowska, M., Mickiewicz, B., Murawska, A., Odlanicka-Poczobutt, M., & Zajdel, M. (2021). The Gender Polarization of Education and Employment in the European Union Countries (in 2005-2019): Practical Implications. *European Research Studies*, 24(SI 1), 787–810 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i końcowe. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).
- Murawska, A. (2023). Assessment of the relationship between regional variability in the level of education and population income: Application of multivariate comparative analysis. *Ekonomia i Prawo. Economics and Law*, 22(4), Article 4. <https://doi.org/10.12775/EiP.2023.039>.
- Murawska, A. (2023). Exploring the correlation between regional variability in the level and quality of education and population income inequality. W A. P. Balcerzak & I. Pietryka (Red.), *Proceedings of the 12th International Conference on Applied Economics* (s. 81–91). Institute of Economic Research. DOI: 10.24136/eep.proc.2023.1 (eBook).

Powstanie i ukształtowanie się trzeciego nurtu w ramach pierwszego obszaru badawczego związane było z chęcią zbadania wpływu wykształcenia ludności na rozwój społeczno-gospodarczy, rynek pracy, poziom bezrobocia i zatrudnienia, nierówności społeczne oraz dochody ludności. Przeprowadzone badania wykazały, że stare kraje członkowskie Unii Europejskiej (UE-15), w porównaniu do grupy nowych krajów UE-13 (które weszły do UE w 2004 roku i później), zamieszkuje istotnie więcej osób bez wykształcenia lub posiada je na najniższym poziomie, oraz równocześnie istotnie większy jest odsetek osób z wykształceniem wyższym. W zakresie poziomu wykształcenia podstawowego, średniego i wyższego dystans pomiędzy starymi i nowymi krajami UE nieznacznie się zmniejsza, pogłębia się natomiast w zakresie odsetka młodych ludzi, którzy nie pracują i nie uczą się oraz wskaźnika uczestnictwa w kształceniu się osób dorosłych, na niekorzyść nowych państw członkowskich. Różnice w poziomie wykształcenia znajdują swoje odzwierciedlenie w skali zatrudnienia i bezrobocia ludności. W artykule udowodniono, że odsetek osób z najniższym wykształceniem, odsetek młodych ludzi, którzy nie pracują i nie studiują oraz wskaźnik uczestnictwa w kształceniu i szkoleniu zawodowym po ukończeniu edukacji formalnej odgrywają znaczącą rolę w stymulowaniu lub hamowaniu wskaźników zatrudnienia i bezrobocia w krajach europejskich, przy czym znaczenie tych zmiennych jest wyższe w starych krajach członkowskich (UE–15) niż w nowych (UE–13). Można zatem stwierdzić, że poziom wykształcenia społeczeństwa odgrywa istotną rolę, warunkując prawidłowe wykonywanie obowiązków zawodowych i godziwe wynagrodzenie, a jednocześnie jest jednym z podstawowych czynników wpływających na rynek pracy oraz poziom zatrudnienia i bezrobocia, a w efekcie na wzrost gospodarczy oraz wyższy standard i jakość życia. Na podstawie przeprowadzonych badań

stwierdziłam, że im w kraju mniej osób posiada wykształcenie ponadgimnazjalne, średnie oraz co najwyżej policealne oraz im więcej osób posiada wykształcenie wyższe, tym istotnie więcej kraj ten wytwarza dóbr i usług finalnych tworzących PKB oraz ludność tego kraju posiada wyższe dochody. Okazuje się również, że im w kraju większy jest odsetek młodych ludzi, którzy ani się nie uczą, ani nie pracują, tym rozwój tego kraju jest na niższym poziomie oraz większe jest zagrożenie społeczeństwa ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Kolejne analizy pokazały, że na rozwój społeczno-ekonomiczny krajów wpływa również uczestnictwo społeczeństwa w ciągłym kształceniu i szkoleniu zawodowym już po zakończeniu edukacji. Występuje istotna dodatnia zależność korelacyjna pomiędzy tym wskaźnikiem a wartością PKB i dochodami mieszkańców danego kraju, z kolei ujemna pomiędzy odsetkiem osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Innym analizowanym aspektem była luka według płci w poziomie edukacji i jej wpływ na zróżnicowanie zatrudnienia. W krajach UE podnosi wiedzę i zdobywa wykształcenie na poziomie edukacji 5-8 według ISCED znacznie więcej kobiet, aniżeli mężczyzn, a luka w tym zakresie jest coraz większa na niekorzyść mężczyzn. Zróżnicowanie jest widoczne najbardziej w takich krajach jak Estonia, Litwa i Łotwa. Pozytywnym aspektem dla kształtowania się poziomu edukacji w UE (28) jest fakt, iż coraz mniej młodych ludzi w wieku 18-24 lata przedwcześnie kończy edukację, jednak w ostatnich latach znowu zaczęła się pogłębiać luka na niekorzyść młodych mężczyzn. Problem ten dotyczy zwłaszcza takich krajów jak Hiszpania i Portugalia. O poziomie edukacji świadczy również uczestnictwo w kształceniu się osób dorosłych. Odsetek takich osób w latach 2005-2019 wzrastał zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn, jednak dynamika zmian była odmienna i w konsekwencji zaczęła pogłębiać się luka względem płci. Oznacza to, że mieszkanki krajów UE(28) znacznie częściej i chętniej kształcą się po zakończeniu edukacji początkowej aniżeli mężczyźni, a największa luka na niekorzyść mężczyzn występuje w Szwecji, Danii i Finlandii. O ile luka w poziomie edukacji kształtuje się w krajach UE(28) najczęściej na korzyść kobiet, to w poziomie zatrudnienia odwrotnie – na korzyść mężczyzn. Luka w zatrudnieniu absolwentów utrzymuje się na podobnym stosunkowo wysokim poziomie około 16% na niekorzyść młodych kobiet, a w zatrudnieniu ogółem systematycznie maleje (w 2019 r. do 11%), co jest pozytywnym aspektem dla poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy w porównaniu do mężczyzn. Edukacja i podnoszenie kwalifikacji dla kobiet na rynku pracy powinny być ważne tym bardziej, że podczas badania wykazano istotne zależności pomiędzy wskaźnikami charakteryzującymi zróżnicowanie poziomu edukacji kobiet w krajach UE (28), a zróżnicowaniem ich zatrudnienia, czego nie wykazano w przypadku mężczyzn. Zatem należy stwierdzić, że zróżnicowanie poziomu edukacji mężczyzn w krajach członkowskich UE nie wpływa na ich zatrudnienie, z kolei istotny wpływ poziomu wykształcenia na poziom i zróżnicowanie zatrudnienia występuje w przypadku kobiet.

Jedno z ostatnich badań przeprowadzonych w ramach tego nurtu potwierdziło istotne współzależności pomiędzy poziomem edukacji i poziomem dochodów. W tym celu zbudowano syntetyczne mierniki badanych zjawisk. W artykule udowodniłam, że wysoki poziom edukacji ludności wykazuje istotny wpływ na wysoki poziom dochodów, dobrobyt, mniejsze nierówności społeczne oraz mniejsze zagrożenie ubóstwem. Przykładami takich krajów jest Irlandia, Belgia czy Holandia. I odwrotnie, w słabo wykształconych społeczeństwach pogłębiają się nierówności ekonomiczne, a poziom dochodów i dobrobytu społeczeństwa pozostawia wiele do życzenia. Taka sytuacja występuje w krajach takich jak Bułgaria, Rumunia, Węgry czy Włochy. Marginalizacja niektórych grup społecznych nasiliła się jeszcze bardziej w okresie obecnego kryzysu gospodarczego. Istnieją istotne związki pomiędzy krajami o wysokich dochodach ludności i odsetkiem osób z wykształceniem wyższym oraz osób dorosłych dalej kształcących się już po zakończeniu edukacji. Równocześnie nierówności dochodowe i zagrożenie ubóstwem wzrastają w krajach, gdzie jest znacznie więcej młodych

ludzi przedwcześnie kończących edukację, nie uczących się i nie pracujących (tzw. NEED-sów) oraz posiadających co najwyżej wykształcenie podstawowe.

Czwarty wyszczególniony nurt badawczy pt. „*Nierówności społeczne na obszarach wiejskich i problemy zrównoważonego rolnictwa*” w ramach pierwszego obszaru badawczego zdyskontowany został w **siedemnastu** artykułach:

- Murawska, A. (2010). Uwarunkowania makroekonomiczne i ich rola dla zarządzania procesami logistycznymi w przedsiębiorstwach sektora rolno-spożywczego. *Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, II(2)*, 87–99.
- Murawska, A. (2010). Zmiany i przestrzenne zróżnicowanie produkcji rolniczej w Polsce. W A. Mickiewicz & P. Mickiewicz (Red.), *Zrównoważony Rozwój Lokalny. Warunki Rozwoju Regionalnego i Lokalnego.: T. I* (s. 117–122). Stowarzyszenie Naukowe – Instytut Gospodarki i Rynku, Zachodniopomorski Uniwersytet w Szczecinie.
- Murawska, A. (2010). Regionalne zróżnicowanie wyposażenia w wybrane elementy infrastruktury technicznej na terenach wiejskich w Polsce. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, 12(2)*, 225–230.
- Gutkowska, K., & Murawska, A. (2011). Zagospodarowanie czasu wolnego w miejskich i wiejskich gospodarstwach domowych. *Polityka Społeczna, 38(8(449))*, 22–29 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane bazy danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).
- Murawska, A. (2011). Rozwój technologii informacyjnych na obszarach wiejskich w Polsce. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, 13(2)*, 330–334.
- Murawska, A. (2012). Zmiany w poziomie i jakości życia ludności na obszarach wiejskich w Polsce. *Journal of Agribusiness and Rural Development, 3(25)*, 169–180.
- Murawska, A., Bielec, J., & Gutkowska, K. (2012). System pomocy społecznej w Polsce w latach 1990-2009 i jego beneficjenci ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców wsi. W K. Gutkowska (Red.), *Pomoc społeczna wobec rodzin problemowych na wsi* (s. 7–43). Wydawnictwo SGGW (Mój wkład: opracowanie koncepcji i problemu badawczego, przygotowane dane, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, przygotowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 33%).
- Murawska, A. (2012). Poziom zaspokojenia potrzeb kulturalnych na obszarach wiejskich. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, 14(3)*, 282–287.
- Murawska, A. (2014). Sytuacja finansowa wiejskich gospodarstw domowych w aspekcie zrównoważonego rozwoju. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, 16(1)*, 147–152.
- Murawska, A. (2015). Czynniki różnicujące poziom bezrobocia w wiejskich gospodarstwach domowych w Polsce. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, 17(3)*, 283–289.
- Murawska, A. (2017). Ocena nierówności społecznych na obszarach wiejskich w Polsce w świetle realizacji celów polityki spójności. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, 19(3)*, 206–211. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0010.3250>.
- Murawska, A. (2018). A diagnosis of the level and structure of rural households' incomes and expenditures in the context of sustainable rural development in Poland. *Journal of Agribusiness and Rural Development, 48(2)*, 165–172.

- Murawska, A. (2018). Zróżnicowanie poziomu życia w wiejskich i miejskich gospodarstwach domowych w latach 2006 i 2016. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*, 20(5), 127–133. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.6696>.
- Murawska, A. (2019). Impact Of The Type Of Agricultural Activity Undertaken On Income Earned From Individual Farms In Poland – A Regional Analysis. *Roczniki (Annals)*, 2019(2), 26–29. <https://doi.org/DOI: 10.5604/01.3001.0013.2179>.
- Murawska, A., & Prus, P. (2021). The Progress of Sustainable Management of Ammonia Emissions from Agriculture in European Union States Including Poland—Variation, Trends, and Economic Conditions. *Sustainability*, 13(3), Article 3. <https://doi.org/10.3390/su13031035> (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 80%).
- Murawska, A. (2021). Variation, Changes, and Economic Conditions of Greenhouse Gas Emissions from Industry and Agriculture in European Union States. W A. P. Balcerzak & I. Pietryka (Red.), *Proceedings of the 11th International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy: Economics* (s. 166–173). Institute of Economic Research. <https://doi.org/0.24136/eep.proc.2021.1>
- Murawska, A., & Goryńska-Goldmann, E. (2023). Greenhouse Gas Emissions in the Agricultural and Industrial Sectors—Change Trends, Economic Conditions, and Country Classification: Evidence from the European Union. *Agriculture*, 13(7), Article 7. <https://doi.org/10.3390/agriculture13071354> (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, opracowanie dyskusji wyników, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 60%).

W artykułach zakwalifikowanych do tego nurtu badawczego poruszałam zagadnienia, którymi interesowałam się od początku mojego rozwoju naukowego, a mianowicie poziom życia na obszarach wiejskich, nierówności społeczne pomiędzy wsiami i miastami, poziom infrastruktury na obszarach wiejskich, sytuacja dochodowa mieszkańców wsi i gospodarstw rolnych, uwarunkowania makroekonomiczne i pomocowe na obszarach wiejskich w kontekście zagospodarowywania czasu wolnego i zaspokajania potrzeb „wyższego rzędu” np. kulturalnych. W ostatnich latach moje badania skupiały się na analizie problemów zrównoważonego rolnictwa. Nurt ten jest powiązany z analizami, które prowadziłam w przedłożonym osiągnięciu naukowym, ponieważ jako uwarunkowania zróżnicowania konsumpcji żywności uwzględniałam również przynależność gospodarstw domowych do grup społeczno-ekonomicznych (np. gospodarstwa domowe rolników) czy też miejsce zamieszkania (np. gospodarstwa domowe zlokalizowane na wsiach), jak również prowadziłam analizy podaży żywności oraz wpływu konsumpcji żywności na środowisko.

Jedne z pierwszych badań realizowanych w 2010 roku dotyczyły uwarunkowań makroekonomicznych zarządzania procesami logistycznymi w przedsiębiorstwach sektora rolno-spożywczego czy też przestrzennego zróżnicowania produkcji rolniczej w Polsce. Przeprowadzone analizy wykazały, że wzrost produkcji roślinnej i zwierzęcej, jak i wzrost sprawności ekonomicznej w branży rolno-spożywczej spowodowany jest różnego rodzaju czynnikami niezależnymi, takimi jak wzrost gospodarczy, rozwój handlu międzynarodowego i krajowego, wzrost inwestycji zagranicznych, jak i zależnymi od samego rolnika lub przedsiębiorcy. Uwarunkowania ekonomiczne i społeczne różnicują regiony pod względem produkcyjnym i decydują o odmiennych możliwościach dostosowywania produkcji rolniczej do rzeczywistości gospodarczej.

Intensyfikacja rolnictwa z jednej strony przyczynia się do wzrostu efektywności produkcji roślinnej i zwierzęcej, jednak z drugiej strony niesie za sobą wiele konsekwencji środowiskowych. Dlatego w ostatnich latach przybrało na sile znaczenie zrównoważonego rolnictwa i wszystkie aspekty z tym związane. Najnowsze moje badania dotyczyły postępów w zrównoważonym zarządzaniu emisjami amoniaku z rolnictwa w krajach UE oraz skali emisji gazów cieplarnianych z rolnictwa i porównania z sektorem przemysłowym. Udział rolnictwa w całkowitej emisji amoniaku w krajach Unii Europejskiej jest bardzo wysoki i wynosi średnio 92%. Na podstawie przeprowadzonego badania udowodniłam, że większość krajów utrzymuje tendencję wzrostową co jest faktem niepokojącym, biorąc pod uwagę tak wysoką emisję amoniaku z rolnictwa. Istotnie więcej amoniaku z rolnictwa emitują kraje o wysokim rozwoju gospodarczym i wysokim poziomie wskaźników ekonomicznych charakteryzujących rolnictwo. Badanie potwierdziło także, że kraje o relatywnie najwyższych nakładach na badania i rozwój rolnictwa, w rzeczywistości emitują coraz więcej amoniaku z rolnictwa. Sektor przemysłowy i sektor rolniczy w krajach UE emituje do środowiska podobne ilości gazów cieplarnianych. W latach 2010–2019 procentowy udział emisji z tych sektorów w całkowitej emisji gazów cieplarnianych dynamicznie rósł, podczas badania nie znaleziono jednak dowodów wskazujących na to, że kraje, które wyemitowały najwięcej gazów cieplarnianych, znacząco ograniczyły swoje emisje w badanej dekadzie. Co więcej, kraje UE są w dalszym ciągu znacząco i niezmiennie zróżnicowane pod tym względem. Na emisję gazów cieplarnianych z przemysłu i rolnictwa wpływają cechy ekonomiczne tych sektorów, takie jak poziom PKB na mieszkańca, skala inwestycji przedsiębiorstw, nakłady na badania i rozwój, a także zatrudnienie w tych sektorach. Wyniki tego badania pokazują, że całkowita emisja gazów cieplarnianych ze wszystkich źródeł rośnie wraz ze wzrostem gospodarczym krajów, natomiast wyższy poziom wsparcia krajów UE na rzecz badań i rozwoju oraz większy udział zatrudnienia zarówno w przemyśle, jak i rolnictwie, przekładają się na wyższy poziom gazów cieplarnianych z tych sektorów.

W publikacjach zakwalifikowanych do tego nurtu badawczego poruszałam również zagadnienia nierówności dochodowych oraz poziomu i sposobów zaspokajania potrzeb konsumpcyjnych na obszarach wiejskich. Wyniki moich badań udowodniły, że sytuacja finansowa w gospodarstwach domowych na obszarach wiejskich poprawiała się, jednak nie do takiego stopnia, aby można było stwierdzić brak dysproporcji w poziomie i warunkach życia pomiędzy miejskimi i wiejskimi gospodarstwami domowymi. Porównując sytuację finansową w gospodarstwach domowych w miastach i na wsiach oraz należących do różnych grup społeczno-ekonomicznych należy podkreślić, że dynamika wzrostu poziomu dochodów właśnie na obszarach wiejskich i rolników była najbardziej zauważalna (np. lata 2010-2015). Stały trend wzrostowy dochodów na wsi jest zauważalny od początku XXI wieku, jednak należy zaznaczyć, że dochody mieszkańców wsi nadal stanowią zaledwie 50% dochodów osiągniętych w dużych miastach. Wiele do życzenia pozostawiają znaczne rozpiętości dochodowe na obszarach wiejskich, zwłaszcza w gospodarstwach domowych rolników, tym bardziej że w niektórych latach te rozpiętości dochodowe wzrastały. W konsekwencji ograniczenia dochodowe oraz nierówności społeczne mieszkańców wsi wpływały na gorszą ocenę sytuacji materialnej. Różnice dochodowe między miastem i wsią w Polsce były i są nadal znaczne, a konsekwencje społeczne i polityczne procesów społeczno-ekonomicznych generujących dysproporcje, zagrażały zrównoważonemu rozwojowi społecznemu i jakości życia ludności na odpowiednim i wyrównanym poziomie.

Zasadniczymi uwarunkowaniami dochodów uzyskiwanych z prowadzenia gospodarstwa indywidualnego są powierzchnia użytków rolnych oraz rodzaj prowadzonej produkcji rolnej. Przeprowadzone analizy udowodniły, że im w danym regionie występuje większy odsetek gospodarstw indywidualnych o powierzchni do 2 ha oraz im większy jest udział towarowej produkcji roślinnej, tym dochody uzyskiwane z prowadzenia działalności

rolniczej są znacząco niższe. Uzyskiwane dochody są z kolei istotnie wyższe w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni 10-30 ha oraz w regionach, w których dominuje hodowla bydła oraz produkcja mleka. Nie można tego samego stwierdzić w przypadku wpływu na wielkość dochodów stanu pogłowia trzody chlewnej, czy też wielkości produkcji trzody chlewnej, drobiu oraz jaj, ponieważ w przypadku tych wskaźników nie odnotowano żadnych istotnych relacji z dochodami uzyskiwanymi z gospodarstw indywidualnych.

Głównym źródłem dochodów na wsiach jest praca najemna, w mniejszym stopniu świadczenia z ubezpieczeń społecznych oraz praca w gospodarstwie indywidualnym. Poziom uzyskiwanych dochodów jest determinantą ponoszonych wydatków konsumpcyjnych. Największe wydatki w wiejskich gospodarstwach domowych niezmiennie ponoszone są na żywność i napoje oraz użytkowanie mieszkania i nośniki energii, a spośród usług na transport, a najmniejsze na edukację. W aspekcie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, poprawy warunków bytu oraz jakości życia mieszkańców wsi w Polsce należy stwierdzić, że dystans pomiędzy wiejskimi i miejskimi gospodarstwami istnieje od lat i utrzymuje się na podobnym poziomie na niekorzyść obszarów wiejskich. Niski poziom dochodów ludności wiejskiej oraz niedopasowanie do rynku pracy i bariery komunikacyjne, a także gorzej niż w miastach rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna, stanowią realne zagrożenie wzrostu poziomu ubóstwa i pogłębiania różnic rozwojowych wewnątrzregionalnych oraz na linii wieś-miasto. Istniejące dysproporcje w tym zakresie są barierą popytu, stanowią zagrożenie dla harmonijnego rozwoju gospodarki rynkowej, w istotny sposób wpływają na zaufanie oraz wzajemne relacje społeczne na obszarach wiejskich. Z przyczyn również finansowych mieszkańcy wsi częściej niż mieszkańcy miast wybierają wypoczynek bierny. Wynikać to może z istniejącego rozmieszczenia instytucji kultury masowej. Członkowie gospodarstw wiejskich rzadziej też uczestniczą w wyjazdach turystycznych, krajowych i zagranicznych, a także rzadziej planują takie wyjazdy i aby podoląć wydatkom związanym z zaspokajaniem najpilniejszych potrzeb są zmuszeni do ograniczania wydatków na kulturę i wypoczynek.

Innym problemem obszarów wiejskich jest relatywnie wyższe bezrobocie niż w miastach. Najdotkliwiej na obszarach wiejskich problemem bezrobocia dotknięte są kobiety, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym oraz w wieku 18-24 lata. Na obszarach wiejskich w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy znajduje się ludność bezrolna. Bezrobocie osób mieszkających w wiejskich gospodarstwach domowych, w których żadna osoba nie jest użytkownikiem gospodarstwa rolnego, jest 2,5-krotnie wyższe niż w gospodarstwach domowych prowadzących gospodarstwo rolne. W aspekcie regionalnym na wsiach ogółem najgorzej sytuacja wygląda w województwach kujawsko-pomorskim, podkarpackim i warmińsko-mazurskim, a wśród ludności bezrolnej, w województwach świętokrzyskim, podkarpackim i lubelskim. Pomimo istotnego regionalnego zróżnicowania poziomu bezrobocia w Polsce, na uwagę zasługuje fakt, że od 2000 roku nastąpiły pozytywne zmiany we wszystkich województwach, co może świadczyć o poprawie sytuacji na rynku pracy.

Podsumowując wyniki analiz prowadzonych od 2010 roku, należy stwierdzić, że poziom życia w gospodarstwach domowych na wsiach znacznie odbiega od poziomu osiągniętego w miastach. Świadczą o tym wartości czynników ekonomicznych, infrastrukturalnych, mieszkaniowych oraz środowiskowych. Na wsiach przeciętne miesięczne przychody netto oraz dochody rozporządzalne dynamicznie wzrastają, jednak nadal są znacznie niższe niż w miastach. Przekłada się to następnie na istotnie mniejsze możliwości wydatków przeznaczanych na zaspokajanie potrzeb podstawowych, jak i wyższego rzędu. Pozytywnym aspektem dla oceny poziomu życia w wiejskich gospodarstwach domowych jest wielkość mieszkania, które było znacznie większe niż w miastach. Jednak mieszkania te były znacznie rzadziej wyposażone w łazienkę, ubikację i centralne ogrzewanie. Różnica w tym zakresie pomiędzy wsią i miastem zmniejsza się dzięki dynamicznemu rozwojowi na obszarach

wiejskich infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej). O poziomie życia świadczą też uwarunkowania środowiskowe, których rola w ostatnich latach jest podkreślana w aspekcie zrównoważonego rozwoju. Plusem terenów wiejskich jest niskie zanieczyszczenie pyłowe i gazowe powietrza oraz duży wskaźnik lesistości. Gorzej natomiast wsie wypadają pod względem liczby racjonalnie wykorzystanych terenów zielonych oraz zagospodarowania odpadów i ścieków konsumpcyjnych.

AD. II OBSZAR BADAWCZY

W ramach drugiego głównego obszaru badawczego „*Poziom, zróżnicowanie i uwarunkowania konsumpcji*” wyróżniłam trzy nurty badawcze obejmujące zagadnienia dotyczące poziomu, zróżnicowania i uwarunkowań konsumpcji żywności, zrównoważonych warów konsumpcji oraz uwarunkowań infrastrukturalnych i konsumpcji usług.

W ramach pierwszego nurtu pt. „*Poziom, zróżnicowanie, uwarunkowania konsumpcji żywności*” opublikowałam przedłożoną wcześniej monografię oraz dziesięć artykułów, w tym jeden popularno-naukowy:

- Murawska, A. (2012). Tendencje w zachowaniach konsumentów na rynku żywności i ich konsekwencje dla działalności producentów rolnych. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing. Zachowania konsumenckie – badania, uwarunkowania, różnice*, I(maj-czerwiec), 437–445.
- Gutkowska, K., & Murawska, A. (2013). Poziom życia ludności a wielkość i struktura spożycia żywności w aspekcie regionalnym. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*, 4 (345), 47–60 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).
- Murawska, A., & Gotowska, M. (2013). Uwarunkowania marketingowe zachowań zakupowych żywności młodych konsumentów. W U. Łaganowska-Szcześniak & A. Bobrowska (Red.), *Przejawy zachowań konsumentów we współczesnej gospodarce rynkowej* (s. 61–78). Wydawnictwo Uniwersytet Opolski (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przeprowadzenie badania ankietowego, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, nadzór nad badaniem, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).
- Murawska, A., & Gutkowska, K. (2015). Ekonomiczne uwarunkowania poziomu spożycia artykułów żywnościowych w aspekcie regionalnym. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*, 2, 270–285 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).
- Murawska, A. (2016). Uwarunkowania postaw konsumentów wobec produktów mięsnych. *Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej*, 113, 159–171.
- Murawska, A. (2016). Zmiany w spożyciu warzyw w Polsce w kontekście zrównoważonej konsumpcji. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*, 18(3), 262–267.
- Murawska, A. (2017). Czynniki wpływające na konsumpcję produktów mlecznych w polskich gospodarstwach domowych. *Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej*, 120, 121–132. <https://doi.org/10.22630/EIOGZ.2017.120.43>

Murawska, A. (2018). Zróżnicowanie konsumpcji owoców i warzyw w różnych typach polskich gospodarstw domowych. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*, 2 (373), 294–304.

Murawska, A. (2019). Marnowanie żywności—Wspólny problem. *Format 2.0*, 6, 26–29.

Goryńska-Goldmann, E., Murawska, A., & Balcerowska-Czerniak, G. (2023). Consumer Profiles of Sustainable Fruit and Vegetable Consumption in the European Union. *Sustainability*, 15(21), Article 21. <https://doi.org/10.3390/su152115512> (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, opracowanie dyskusji wyników, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 40%).

Tematyka prezentowana w wyżej wymienionych publikacjach dotyczyła poziomu, zróżnicowania i uwarunkowań konsumpcji żywności. Podmiotem badania była Polska, województwa Polski, Unia Europejska oraz kraje członkowskie UE. A przedmiotem analiz były produkty żywnościowe, w szczególności warzywa i owoce, produkty mięsne i produkty mleczne. Artykuły te były zaczątkiem monografii, która została przedłożona jako osiągnięcie naukowe w niniejszym autoreferacie. Analizę konsumpcji żywności prowadzę dla danych od 2000 roku. Z analizy danych opublikowanych w jednym z pierwszych artykułów z tego nurtu badawczego wynikało, że w latach 2000-2010 nastąpił istotny spadek udziału wydatków na żywność w wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne łącznie. Podczas gdy w 2000 roku udział ten wynosił 32%, to w 2010 roku obniżył się do 26%, a w 2014 roku do 25,5%. Udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem jest jednym ze wskaźników służących do oceny poziomu życia, zatem jednoznacznie można było mówić o trendzie wzrostu poziomu życia w Polsce w analizowanych latach. W okresie tym spadła konsumpcja pieczywa i produktów zbożowych, mleka, olejów i pozostałych tłuszczów, owoców warzyw i cukru, a wzrosło spożycie mięsa, ryb, serów, jogurtów i napojów mlecznych.

Na konsumpcję żywności wpływają różne uwarunkowania. W Polsce występują istotne regionalne dysproporcje w poziomie PKB, przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń i dochodów, co w konsekwencji wpływa na poziom i strukturę wydatków na dobra żywnościowe i w rezultacie na poziom zaspokajania potrzeb w tym zakresie. Przedstawione wyniki badań udowodniły, że w gospodarstwach domowych o wyższych dochodach spożywa się więcej takich produktów, jak jogurty i napoje mleczne, sery oraz owoce. Natomiast w gospodarstwach domowych zlokalizowanych w rejonach o niższym poziomie życia spożywa się znacznie więcej takich artykułów żywnościowych, jak pieczywo i produkty mączne, mleko, jaja i cukier. W regionach lepiej rozwiniętych gospodarczo ludność spożywa więcej żywności przetworzonej, a w regionach biedniejszych, o niższym poziomie życia, więcej produktów nieprzetworzonych, a także tańszych produktów (substytutów) zaspokajających te same potrzeby.

Natomiast wyniki uzyskane na podstawie badań własnych przeprowadzonych wśród młodych konsumentów w ramach projektu naukowego finansowanego z NCN w latach 2011-2013, udowodniły, że osoby te relatywnie często analizują swoje potrzeby żywnościowe i są racjonalne w podejmowaniu decyzji zakupowych. Na wybór produktów żywnościowych podczas dokonywania zakupu istotny wpływ mają takie czynniki jak cena, smak i data ważności, chociaż istotne znaczenie ma też marka i znak towarowy. Z kolei mniejszą rolę odgrywa reklama. Inne badania ankietowe przeprowadzone wśród 160 konsumentów mięsa wykazały, że konsumenci najczęściej nabywają i spożywają mięso drobiowe, w szczególności na obiad. Zakup mięsa najczęściej odbywa się w marketach lub supermarketach oraz firmowych sklepach mięsnych, luzem lub zapakowane na tackach. Najczęściej wybieranymi markami produktów mięsnych w Bydgoszczy i jej okolicach są: Niewieścín, Sokołów oraz Gzella i konsumenci są z reguły lojalni wobec tych marek. Istotną rolę podczas zakupu

produktów mięsnych odgrywają takie czynniki, jak: wygląd, skład, producent, zawartość tłuszczu i białka oraz walory odżywcze. Najmniejsze znaczenie mają natomiast działania promocyjne. Ważnym uwarunkowaniem wyboru produktów mięsnych jest kraj pochodzenia. Generalnie można stwierdzić, że konsumenci najczęściej kupują produkty mięsne, które im smakują, do których są przyzwyczajeni oraz które posiadają certyfikaty jakości.

Innymi produktami, które analizowałam były produkty mleczne. Uzyskane wyniki badania udowodniły, że konsumpcja mleka w gospodarstwach domowych w Polsce obniża się, spożycie jogurtów zaś wzrasta, a serów utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Czynniki, które w największym stopniu wpływają na poziom i strukturę konsumpcji produktów mlecznych, są: poziom dochodów konsumentów, grupa społeczno-ekonomiczna, do której przynależy gospodarstwo domowe oraz typ biologiczny rodziny, w szczególności liczba dzieci na utrzymaniu. Znacznie mniejszą rolę w zakresie różnicowania poziomu konsumpcji produktów mlecznych odgrywa położenie gospodarstwa domowego, czyli klasa miejscowości zamieszkania, region i województwo. Wnioski te zostały potwierdzone w przedłożonej, jako osiągnięcie naukowe, monografii.

W ramach tego nurtu badawczego analizowałam konsumpcję warzyw w latach 2000-2014. O ile wydatki na zakup warzyw wzrastały, o tyle spożycie tych produktów dynamicznie obniżało się. Od 2000 roku dwukrotnie spadło spożycie ziemniaków, kapusty buraków, jedynie coraz więcej polscy konsumenci spośród świeżych warzyw spożywają pomidorów (wzrost o 8%). Z kolei prawie dwukrotnie wzrosło spożycie warzyw suszonych i przetworów warzywnych. Odnosząc otrzymane wyniki do zjawiska zrównoważonej konsumpcji, zachodzące zmiany w spożyciu świeżych warzyw oraz ich przetworów należy uznać za niekorzystny kierunek zachowań żywieniowych, oddalający polskich konsumentów od realizacji celów zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnej konsumpcji w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego. Uznałam wówczas, że przebudowa niewłaściwych przyzwyczajzeń konsumpcyjnych jest procesem długotrwałym i aby osiągnąć pożądany i trwały efekt w postaci wzrostu konsumpcji warzyw, należy kontynuować akcje edukacyjne wśród konsumentów, zarówno młodych, jak i w wieku dojrzałym w zakresie aspektów zdrowotnych konsumpcji tych produktów żywnościowych.

W ramach tego nurtu badawczego badałam również zróżnicowanie konsumpcji owoców i warzyw oraz czynników, które na te różnice wpływają. Przeprowadzone analizy wykazały, że najwięcej owoców i warzyw w Polsce konsumują gospodarstwa emerytów, a najmniej gospodarstwa pracowników na stanowiskach robotniczych. Udowodniłam również, że czynnikami istotnie różnicującymi poziom konsumpcji owoców i warzyw w polskich gospodarstwach domowych są poziom dochodów oraz typ biologiczny rodziny, przy czym występujące dysproporcje w spożyciu owoców częściej determinowane są dochodami, a różnice w konsumpcji warzyw – typem biologicznym rodziny. Największe dysproporcje w spożyciu soków owocowych i warzywnych zdecydowanie częściej determinuje wykształcenie głowy domu. Z kolei lokalizacja gospodarstwa domowego, klasa miejscowości zamieszkania, region czy województwo nie mają zdecydowanej roli w konsumpcji analizowanych produktów.

W jednym z ostatnich artykułów opublikowanym w 2023 roku i opracowanym wraz z dwiema współautorkami dokonałyśmy próby utworzenia profili konsumentów zrównoważonej konsumpcji owoców i warzyw w krajach Unii Europejskiej. W artykule tym została przeprowadzona klasyfikacja konsumentów owoców i warzyw za pomocą metody PCA (analiza głównych składowych). Na podstawie przeprowadzonego badania udowodniłyśmy, że zrównoważone spożycie owoców i warzyw jest częstsze wśród kobiet, osób wykształconych, konsumentów o wyższych dochodach i osób powyżej 55. roku życia. Natomiast odwrotny profil stanowią konsumenci o niższych dochodach, osoby młodsze i w średnim wieku, mężczyźni oraz osoby z wykształceniem poniżej średniego, co podkreśla potrzebę opracowania skutecznych strategii promujących zdrową dietę w tej grupie. Kraje o niższym rozwoju

gospodarczym, odzwierciedlonym w dochodach konsumentów, najbardziej odbiegają od zalecanego wzorca spożycia „co najmniej pięć porcji owoców i warzyw dziennie” i nie wykazują realizacji modelu konsumpcji zrównoważonej.

W ramach drugiego nurtu pt. „*Zrównoważone trendy i wzorce konsumpcji*” obszaru badawczego związanego z konsumpcją opublikowałam sześć artykułów naukowych i rozdziałów w monografiach oraz dwie monografie współautorskie:

Gutkowska, K., & Murawska, A. (2013). Zmiany poziomu i struktury spożycia oraz wydatków konsumpcyjnych w gospodarstwach domowych w okresie kryzysu gospodarczego. W Z. Wyszowska & M. Gotowska (Red.), *Poziom i jakość życia w dobie kryzysu*. Wydawnictwo Uczelniane UTP (Mój wkład: opracowanie koncepcji i problemu badawczego, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).

Murawska, A. (2015). Tendencje zmian wzorców konsumpcji w krajach Unii Europejskiej w kierunku zrównoważonego rozwoju. *Journal of Agribusiness and Rural Development*, 3(37), 477–485. <https://doi.org/10.17306/JARD.2015.50>.

Ciak, J., Gotowska, M., Goździewska-Nowicka, A., Jakubczak, A., Koreleska, E., Michalska, A., Murawska, A., Voss, G., & Wyszowska, Z. (2016). *Wyzwania współczesnej gospodarki*. Wydawnictwa Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (Mój wkład: jestem autorką podrozdziału pt.: „Zrównoważona konsumpcja dóbr i usług jako wyzwanie dla współczesnego społeczeństwa” zawartego w części 1 książki pt.: „Współczesne wyzwania gospodarki – ujęcie makroekonomiczne”).

Murawska, A., & Mrozińska, M. (2016). Korzystanie z energii elektrycznej w krajach Unii Europejskiej i w Polsce w aspekcie wspierania zrównoważonej konsumpcji. *Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Problemy Rolnictwa Światowego*, 16(31)(z. 2), 223–231 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, odpowiedzialność za zarządzanie i koordynację planowania i realizacji zadania, nadzór nad projektem, weryfikacja obliczeń, omówienie uzyskanych rezultatów, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).

Pieńkowski, D., Murawska, A., & Zaremba-Warnke, S. (2018). *Zrównoważona konsumpcja. Wyzwanie dla społeczeństwa w dobie globalizacji*. *Texter* (Mój wkład: jestem autorką podrozdziału 4.1: „Trendy w zachowaniach konsumentów prowadzące do zrównoważonej konsumpcji”, podrozdziału 4.3: „Wskaźniki i pomiar zrównoważonej konsumpcji” oraz rozdziału 5: „Zrównoważona konsumpcja w ujęciu podmiotowym i przedmiotowym”).

Murawska, A., & Długosz, H. (2018). Prosumpcja jako forma aktywności konsumentów na rynku dóbr i usług. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*, 4 (375), tom 1, 241–251 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, odpowiedzialność za zarządzanie i koordynację planowania i realizacji zadania, nadzór nad projektem, weryfikacja obliczeń, omówienie uzyskanych rezultatów, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).

Komarnicka, A., & Murawska, A. (2021). Comparison of Consumption and Renewable Sources of Energy in European Union Countries—Sectoral Indicators, Economic Conditions and Environmental Impacts. *Energies*, 14(12), Article 12. <https://doi.org/10.3390/en14123714> (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).

Murawska, A. (2024). The impact of regional variation in economic conditions on consumer attitudes and behavior during the crisis. *Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization & Management*, 193, 223–248. <http://dx.doi.org/10.29119/1641-3466.2024.193.14>.

Pogodzenie wysokiego poziomu życia ludności z dbałością o otoczenie bliższe i dalsze, w szczególności środowisko przyrodnicze jest olbrzymim wyzwaniem dla regionów i krajów oraz ich mieszkańców. Dlatego przy obecnych tak dynamicznych zmianach klimatu i innych zagrożeniach związanych z nadmierną i niczym nieograniczoną konsumpcją aspekty związane z realizacją zrównoważonej konsumpcji są tak istotne. Od początku nowego stulecia w Unii Europejskiej następował dynamiczny wzrost produkcji, poprawiała się produktywność i innowacyjność. Równocześnie sukcesywnie podnosił się poziom konsumpcji, wzrastały dochody ludności i zarazem wydatki gospodarstw domowych na dobra i usługi, co stwarzało presję środowiskową, głównie przez zużycie energii elektrycznej oraz innych zasobów nieodnawialnych. Jak pokazała analiza wybranych wskaźników w latach 2004-2013, wzorce konsumpcji w krajach Unii Europejskiej – w szczególności poziom wytwarzanych odpadów, zużycie energii elektrycznej czy korzystanie z motoryzacji – były dalekie od zrównowżenia. Uznano, że jeżeli nie zostaną podjęte stosowne działania, to przyszła konsumpcja będzie jeszcze mniej stabilna. Według European Environment Agency (EEA) można zmniejszyć wpływ konsumpcji na środowisko, po pierwsze – przez ograniczenie wpływu powszechnych dóbr i usług na etapach produkcji oraz wykorzystania i usuwania odpadów, a po drugie – przez fundamentalne zmiany modelu konsumpcji, przenoszące popyt na produkty wykorzystujące mniej materiałów i energii. We Wspólnocie Europejskiej występują kraje o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego i zarazem konsumpcji, w których równocześnie stosowane są czyste technologie, a mieszkańcy prowadzą zdrowy styl życia. Występują również kraje, w których poziom rozwoju gospodarczego i konsumpcji nie przekłada się na zdrowy tryb życia ludzi czy stosowanie bezpiecznych dla środowiska technologii. Zachodzące przekształcenia w strukturze produkcji i konsumpcji nie są wystarczająco skuteczne w kontekście pożądaných zmian zgodnych z ideą zrównoważonego rozwoju, zrównoważonej produkcji i konsumpcji. Nowe modelowanie się zrównoważonej konsumpcji wymaga zmian w sposobach zachowania się oraz podnoszenia świadomości i wiedzy konsumentów. Świadomy konsument bierze pod uwagę potrzeby innych ludzi oraz ochronę środowiska. Świadomy konsument robi świadomie zakupy sprzyjające ochronie środowiska, oszczędza energię i wodę, segreguje odpady, stosuje opakowania wielokrotnego użytku itp., świadomie wychowuje dzieci, kształtując przyszłe nawyki. Zrównoważone podejście do konsumpcji nie oznacza ograniczeń, lecz efektywność poprawiającą poziom życia przy odpowiedniej jakości życia. Odpowiedzialne i świadome decyzje konsumenckie to wielka siła sprawcza, która może się przyczynić do zrównoważonego rozwoju – ekorozwoju, który wzmocni jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń. Jednym z trendów, który można zakwalifikować jako sprzyjający zrównoważonej konsumpcji jest prosumpcja jako innowacja w zachowaniach konsumentów. We współautorskiej publikacji na temat prosumpcji jako formy aktywności konsumentów na rynku dóbr i usług zostały przeprowadzone badania własne, ankietowe. Na podstawie tego badania udowodniono, że badani konsumenci wykazują aktywność w zakresie prosumpcji oraz stosują przejawy zachowań prosumenckich zarządzając racjonalnie swoimi gospodarstwami domowymi. Większość (65%) konsumentów zamierza również przejawiać w przyszłości formy aktywności prosumenckiej.

Można się spodziewać, że w naszych zachowaniach konsumpcyjnych staniemy się bardziej odpowiedzialni, a konsumpcja będzie bardziej racjonalna w odpowiedzi na kryzys i strach przed niepewnością co do przyszłości. Takie wstępne wnioski uzyskałam na podstawie badania własnego przeprowadzonego w 2023 roku w Polsce w ramach realizowanego działania naukowego nr 2022/06/X/HS4/01158 sfinansowanego przez Narodowe Centrum Nauki pt.: „Dekonsumpcja jako alternatywny nurt racjonalizacji zachowań w dobie globalnego kryzysu gospodarczego”. W najnowszym artykule zaliczonym do tego nurtu, opublikowanym w 2024 roku, zaprezentowałam wstępne i częściowe wyniki tego badania. W opracowaniu tym dokonałam oceny wpływu regionalnego zróżnicowania uwarunkowań ekonomicznych na

postawy i zachowania konsumentów w czasie kryzysu. Uzyskane wyniki dowiodły, że kryzys gospodarczy wywołany w 2020 roku pandemią Covid-19 oraz następnie wojną na Ukrainie i w konsekwencji wynikłym z tego całym cyklem nasilających się niekorzystnych zjawisk gospodarczych, spowodował zmianę postaw i zachowań konsumentów. Wśród konsumentów nasiliły się obawy związane z utratą pracy oraz źródeł utrzymania. Konsumenty w czasie kryzysu relatywnie częściej zaczęli martwić się o utrzymanie dotychczasowych dochodów i poziomu zaspokajania potrzeb. Bardzo ważne jest dla nich poczucie bezpieczeństwa i utrzymanie przyszłej sytuacji materialnej rodziny na odpowiednim poziomie. Kryzys spowodował, że konsumenci zaczęli zdecydowanie częściej ograniczać poziom konsumpcji osobistej i gospodarstwa domowego, zmienili swoje zwyczaje zakupowe i konsumpcję na bardziej racjonalną. Pesymistyczne nastawienie do kryzysu, a także większe obawy z nim związane nie są jednakowe u wszystkich konsumentów. Zdecydowanie w Polsce występuje w tym zakresie zróżnicowanie regionalne. Okazuje się, że wraz ze spadkiem rozwoju gospodarczego, spadkiem miesięcznych wynagrodzeń i dochodów konsumentów oraz wraz ze wzrostem bezrobocia wzrasta w tych województwach odsetek respondentów deklarujących obawy o utratę pracy i źródło utrzymania, z poczuciem, że niczego nie da się zaplanować oraz martwiących się o bezpieczeństwo swoje i swojej rodziny. Obawy, lęki i ograniczenia związane z kryzysem wykazują relatywnie częściej mieszkańcy województw biedniejszych (warmińsko-mazurskie, kujawsko-pomorskie), aniżeli bogatszych (mazowieckie, pomorskie). Badanie wykazało, że mieszkańcy województw, w których występują relatywnie niższe emerytury i renty, istotnie częściej martwią się o poczucie bezpieczeństwa, jednak, co ciekawe, rzadziej deklarują obniżenie poziomu zaspokajania potrzeb w gospodarstwach domowych.

Podczas zaspokajania potrzeb konsumpcyjnych odbywa się zużycie energii elektrycznej, dlatego w dwóch publikacjach zaliczonych do tego nurtu poruszyłam zagadnienia dotyczące konsumpcji energii. Analiza aspektów związanych z produkcją i konsumpcją energii poruszana jest przez naukowców od lat właśnie w aspekcie zrównoważonego rozwoju, zrównoważonej konsumpcji i produkcji. Badanie zrealizowane w 2016 roku pokazało, że zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w krajach Unii Europejskiej w 2014 roku w porównaniu do sytuacji przed dziesięcioma laty zmniejszyło się niespełna o 1%, przy czym zapotrzebowanie na energię elektryczną najbardziej spadło w Belgii, w Szwecji oraz w Wielkiej Brytanii, a najbardziej wzrosło w Rumunii, na Litwie oraz w Hiszpanii, w Bułgarii i na Łotwie. W Polsce zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych dynamicznie rosło do 2010 roku. W 2014 r. w porównaniu do sytuacji w 2004 roku odnotowano wzrost na poziomie 24%, przy czym najmniejszy wzrost zużycia energii elektrycznej odnotowano w województwach śląskim, lubuskim i małopolskim, a największy w województwach podlaskim, lubelskim i świętokrzyskim. Przeprowadzone badanie własne/ankietowe dowiodło, że większość konsumentów deklaruje znajomość założeń zrównoważonej konsumpcji, stwierdzając, że przywiązuje wagę do oszczędzania energii elektrycznej w swoim domu, jednak nie deklaruje chęci ponoszenia wyższych kosztów za energię elektryczną w przypadku, gdyby pochodziła ona z odnawialnych źródeł. Większość respondentów deklaruje także częstsze podejmowanie odpowiedzialnych decyzji konsumenckich w przyszłości, więc istnieje prawdopodobieństwo, że wraz ze wzrostem dochodów w społeczeństwie oraz wraz ze wzrostem świadomości i wiedzy na temat odpowiedzialnej konsumpcji, pojawi się więcej osób chętnych do korzystania z odnawialnych źródeł energii. Racjonalne konsumowanie energii elektrycznej z punktu widzenia indywidualnego odbiorcy jest jednym z głównych środków służących do obniżenia udziału kosztów energii elektrycznej w domowym budżecie. W konsekwencji obniżenie udziału kosztów energii elektrycznej w każdym gospodarstwie domowym wpłynie na poprawę efektywności energetycznej w dziale gospodarstw domowych oraz przełoży się na poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2021 roku na temat porównania zużycia energii i jej odnawialnych źródeł w krajach Unii Europejskiej dowiodły, że kraje o najwyższym zużyciu energii relatywnie częściej odnotowały spadek jej konsumpcji w ostatniej dekadzie, niż kraje o niższym zużyciu energii. Potwierdza to istotny współczynnik korelacji, a uzyskany wynik należy uznać za dowód pozytywnych zmian w tym zakresie. Zużycie energii w poszczególnych sektorach gospodarek krajów jest zróżnicowane, przy czym największe występuje w sektorze transportu, nieco mniejsze w sektorze przemysłu i gospodarstw domowych, a najmniejsze w sektorze usług komercyjnych i publicznych. W sektorze usług przemysłowych, handlowych i publicznych oraz gospodarstw domowych zużycie energii spadło w latach 2010–2019, ale wzrosło w sektorze transportu, przy czym głównymi w takich krajach jak Bułgaria, Litwa, Węgry, Polska i Rumunia. Udział energii odnawialnej w zużyciu energii w krajach UE (27) wynosi średnio 20% i wzrósł w analizowanym okresie we wszystkich krajach (z wyjątkiem Węgier). Zauważa się bardzo dużą rozbieżność pomiędzy krajami będącymi liderami w wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych (Szwecja, Finlandia, Austria), a krajami o najniższym udziale tego typu energii (Luksemburg, Malta, Holandia). Ponadto przeprowadzone analizy dowiodły istnienia istotnej dodatniej korelacji pomiędzy wszystkimi wskaźnikami charakteryzującymi: całkowite zużycie energii pierwotnej, całkowite zużycie energii końcowej oraz zużycie energii końcowej w poszczególnych sektorach takich jak przemysł, transport, handel i usługi publiczne i gospodarstwa domowe. Oznacza to, że te same kraje zużywają podobną ilość energii ogółem oraz w poszczególnych sektorach gospodarek. Podobnie istotne pozytywne korelacje i stwierdzenia można poczynić w odniesieniu do udziału energii odnawialnej w poszczególnych krajach UE (27). Na podstawie przeprowadzonego badania udowodniono również, że poziom rozwoju gospodarczego krajów w istotny sposób wpływa na poziom zużycia energii, a jej konsumpcja znacząco wzrasta wraz ze wzrostem PKB kraju. Wyniki badania pozwalają wysnuć wniosek, że zanieczyszczenie środowiska przez kraje UE (27) poprzez emisję gazów cieplarnianych z energii wzrasta wraz ze wzrostem zużycia energii pierwotnej i końcowej oraz przy malejącym zużyciu odnawialnych źródeł energii.

Ostatnim wyszczególnionym nurtem w ramach II głównego obszaru badawczego jest temat: **„Uwarunkowania infrastrukturalne i konsumpcja usług”**. W ramach tego nurtu opublikowałam osiem artykułów:

Murawska, A., & Michalska, A. (2011). Ocena wybranych problemów ochrony zdrowia ludności w Polsce. W M. Łyszczak, M. Węgrzyn, & D. Wasilewski (Red.), *Kształtowanie wartości ZOZ nowym wyzwaniem menedżerów. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu* (s. 174–182). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).

Koreleska, E., & Murawska, A. (2011). Stan i perspektywy rozwoju infrastruktury drogowej w Polsce i Austrii w latach 1998-2009. *Logistyka*, 6 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych dotyczących Polski, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).

Murawska, A., & Wyszowska, Z. (2011). Wyposażenie gospodarstw domowych w nowe technologie informacyjne i sposoby ich wykorzystania przez konsumentów. *Zeszyty Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą*, 51, 153–165 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych,

redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 60%).

- Murawska, A. (2013). Poziom wydatków na rekreację i kulturę jako wyznacznik konsumpcji w czasie wolnym w okresie kryzysu gospodarczego. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing. Związki czasu z konsumpcją*, II(4), 224–236.
- Murawska, A. (2015). Współczesna konsumpcja usług—determinanty, trendy i kierunki przemian. *Logistyka*, 2 (CD2), 991–999.
- Murawska, A. (2016). Bezpieczeństwo publiczne i drogowe jako uwarunkowanie jakości życia mieszkańców miast wojewódzkich w Polsce. *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy*, 48, 265–277. <https://doi.org/10.15584/nsawg.2016.4.19>
- Murawska, A. (2017). Sposoby zaspokajania potrzeb kulturalnych w różnych typach gospodarstw domowych w Polsce. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*, 1 (366), 240–255.
- Murawska, A. (2018). Diagnosis and causes of consumption servicization in Polish households. *Economic and Environmental Studies*, 18(2), 763–774.

W ramach tego nurtu badawczego analizowałam wybrane elementy infrastrukturalne ekonomiczne i społeczne oraz poziom i sposoby zaspokajania potrzeb związanych z usługami, między innymi transportowymi, informacyjnymi, zdrowotnymi czy kulturalnymi przez konsumentów zamieszkałych w Polsce. Na podstawie przeprowadzonych analiz udowodniłam, że zmienność roli usług w ostatnich latach jest konsekwencją przemian o charakterze demograficznym, społecznym, gospodarczym, technologicznym i politycznym, co związane jest z trendami rozwoju gospodarki światowej. Następuje rozwój usług związanych z wypoczynkiem, transportem, zdrowiem czy edukacją. Bódcem tych zmian są aspiracje ludzi, którzy domagają się poszerzenia zakresu usług. Poziom konsumpcji usług jest różny w różnych krajach, a głównym tego powodem są uwarunkowania dochodowe. W jednym ze współautorskich artykułów o wybranych problemach związanych z ochroną zdrowia ludności w Polsce udowodniłam, że poza jakością usług medycznych na poziom zaspokojenia potrzeb zdrowotnych wpływa właśnie sytuacja finansowa gospodarstw domowych. Znaczenie roli usług, a w szczególności poziomu wydatków ponoszonych na usługi wynika nie tylko z posiadanych dochodów, ale także z cech społeczno-demograficznych konsumentów usług. Obecny poziom i struktura konsumpcji usług w Polsce dzięki zmianom, które miały miejsce w ostatnim dziesięcioleciu są coraz bardziej zbliżone do krajów o ugruntowanym usługowym modelu gospodarki.

Serwicyzacja konsumpcji w gospodarstwach domowych, czyli wzrost udziału wydatków na usługi w wydatkach ogółem, jest wynikiem szeregu trendów występujących w społeczeństwach krajów rozwiniętych. Na podstawie badań prowadzonych w ramach tego nurtu udowodniłam, że postępująca globalizacja, postęp cywilizacyjny, wydłużanie się życia ludzkiego, ale przede wszystkim w przypadku społeczeństwa polskiego, wzrost dochodów bieżących oraz innych aktywów, wzrost zamożności gospodarstw, poprawa poziomu i jakości życia, poprawa poziomu rozwoju kulturowego, wzrost poziomu wykształcenia, wzrost skłonności do podróży i wyjazdów zagranicznych, sprawiły, że zjawisko serwicyzacji konsumpcji w polskich gospodarstwach domowych na początku XXI wieku nasiliło się, a od 2011 r. zaczęło utrzymywać się na poziomie przekraczającym 50% co stawia Polskę wśród krajów wysoko rozwiniętych, a polskie gospodarstwa domowe i konsumentów wśród społeczeństw usługowych.

Ostatni poboczny III obszar badawczy dotyczy „**Zarządzania i marketingu w wybranych sektorach gospodarki**”. W ramach tego obszaru opracowałam siedem publikacji,

w tym trzy artykuły oraz cztery rozdziały w monografiach i publikacjach z konferencji międzynarodowych:

- Murawska, A., & Banaszak, N. (2012). Rola kart rabatowych w kształtowaniu lojalności konsumentów w świetle badań empirycznych. *Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą*, 62, 83–93 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, odpowiedzialność za zarządzanie i koordynację planowania i realizacji zadania, nadzór nad projektem, weryfikacja obliczeń, omówienie uzyskanych rezultatów, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).
- Murawska, A. (2013). Managing the quality of medical services from patients' perspective – theory and reality. *Journal of Positive Management*, 4(1), Article 1, 63-77. <https://doi.org/10.12775/JPM.2013.005>.
- Murawska, A. (2013). Communication with applicant as an indicator of the quality of service in public administrative units. W L. Nagyová, P. Serenée, & M. Podstawka (Red.), *New Trends in Finance and Marketing* (I, s. 33–45). Slovak University of Agriculture in Nitra.
- Murawska, A. (2013). Managing the quality of medical services from patients' perspective – theory and reality (Zarządzanie jakością usług medycznych z perspektywy pacjentów – teoria a praktyka), W A. P. Balcerzak (Red.), *Contemporary Issues in Economy. Growth Perspectives in Europe? VII International Conference on Applied Economics* (s. 222, 1-15). Polish Economic Society Branch in Toruń and Institute of Economic Research, Toruń, Poland.
- Tomasiewicz, A., & Murawska, A. (2020). Zalety i wady wybranych metod zarządzania przedsiębiorstwem. W A. Krzysztofek (Red.), *Znaczenie zarządzania we współczesnym świecie* (s. 253–264). Wydawnictwo Naukowe ARCHAEGRAPH (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, odpowiedzialność za zarządzanie i koordynację planowania i realizacji zadania, nadzór nad projektem, weryfikacja obliczeń, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 40%).
- Murawska, A. (2020). Atmosphere At The Point Of Sale As A Marketing Instrument Affecting Women's Purchasing Decisions. W K. S. Soliman (Red.), *Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA)* (s. 1447–1452).
- Michalcewicz-Kaniowska, M., Odlanicka-Poczobutt, M., Szyszka-Schuppik, A., Komarnicka, A., & Murawska, A. (2024). Elements of crisis management during the Covid-19 pandemic in Poland. *Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization & Management*; 193, 121–143. <https://doi.org/DOI:> <http://dx.doi.org/10.29119/1641-3466.2024.193.7>. (Mój wkład: redakcja tekstu -wersja wstępna, redakcja tekstu - wersje poprawione i finalna, nadzór nad badaniem, interpretacja wyników. Mój wkład procentowy szacuję na 10%).

W poboczny III obszar badawczy wpisują się opracowania z zakresu zarządzania i marketingu (badań marketingowych i konsumenckich) w wybranych sektorach gospodarki. Podejmowane przeze mnie tematy odnosiły się przykładowo do oceny wybranych problemów w zakresie ochrony zdrowia oraz analizy zarządzania jakością usług medycznych z perspektywy pacjentów. Na podstawie przeprowadzonego badania pierwotnego/ankietowego w trzech bydgoskich zakładach opieki zdrowotnej udowodniłam, że jakość opieki nad pacjentami w badanych jednostkach była zadowalająca. Pacjenci byli szczególnie zadowoleni z opieki i dokładnych informacji udzielanych przez personel recepcji. Pielęgniarki z kolei chwalono za troskę, życzliwość i poszanowanie intymności pacjentów, a lekarzy za życzliwość i dobre maniery. Badania wskazały, że większość z badanych pacjentów oczekiwała kompetentnej i doświadczonej kadry, nowoczesnego sprzętu medycznego oraz dobrze wyposażonych pomieszczeń. W innej publikacji, którą zaliczyłam do III pobocznego obszaru badawczego na temat komunikacji z wnioskodawcą jako wskaźnika jakości obsługi w jednostkach administracji publicznej przedstawiłam czynniki, które wpływają na jakość oferowanych usług oraz poziom zadowolenia klientów ze współpracy z instytucjami

publicznymi. Badania polegające na ocenie jakości usług i kompetencji pracowników przeprowadzono metodą CAPI na terenie województw kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego. Natomiast szczegółowe analizy czynników wpływających na satysfakcję wnioskodawców przeprowadzono w wybranych jednostkach administracji publicznej na terenie Bydgoszczy. Badania te wykonano metodą PAPI. Podczas badania udowodniłam, że właściwa i sprawna komunikacja pomiędzy pracownikami urzędów administracji publicznej i klientami jest istotnym czynnikiem wpływającym na jakość oferowanych przez nich usług, a kwestie związane z jakością usług mają kluczowe znaczenie dla prawidłowego zarządzania instytucjami administracji publicznej. Do najważniejszych czynników wpływających na jakość usług oferowanych przez jednostki administracyjne należy profesjonalizm i kompetencje pracowników mających bezpośredni kontakt z klientami. Ponadto klienci oczekują od pracowników urzędu wyrozumiałości, uprzejmości i zainteresowania ich problemami, cenią sobie także krótki termin i odpowiednie warunki wykonania usługi.

W ramach prowadzonych badań empirycznych w 2012 roku zweryfikowałam również rolę kart rabatowych w kształtowaniu lojalności konsumentów. Wyniki uzyskałam na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego. Badanie wykazało, że konsumenci posiadali wówczas od jednej do nawet dziesięciu i więcej kart rabatowych i były to karty najczęściej firm odzieżowych. Głównym powodem przystąpienia do programu lojalnościowego były przyznawane rabaty i upusty. Zatem podczas badania udowodniono, że klienci są wymagający, każdą swoją decyzję dokładnie analizują zanim zdecydują się na zakup produktu danej marki, porównują oferty i ceny. Jeśli dodatkowo firma skusi klienta rabatem bądź bonusem to chętnie wróci do takiej firmy przy najbliższych zakupach. Posiadacze kart rabatowych podejmując decyzje zakupowe kierują się określonymi motywami lojalności, które skłaniają ich do utrzymywania relacji z firmami. W innym badaniu własnym/ankietowym dotyczącym oceny atmosfery w miejscu sprzedaży jako instrumentu marketingowego wpływającego na decyzje zakupowe kobiet udowodniłam, że atmosfera w miejscu sprzedaży jest jednym z czynników kształtujących wizerunek sklepu i oddziałujących na decyzje zakupowe klientów. Odpowiednio zaprojektowana atmosfera w miejscu sprzedaży wzbudza zainteresowanie kupujących, określone uczucia i zachowania oraz zwiększa prawdopodobieństwo dokonania zakupów przez osoby odwiedzające daną przestrzeń. W praktyce decyzje zakupowe podejmują zarówno kobiety, jak i mężczyźni; jednak to kobiety zdominowały obszar zakupów we wszystkich gałęziach handlu. Dostosowanie marketingu uwzględniającego specyfikę zachowań kobiet podczas zakupów mogą być kluczem do sukcesu.

W ramach pobocznego nurtu badawczego, wraz z dyplomantką, dokonałam również analiz zalet i wad wybranych metod zarządzania przedsiębiorstwami. Był to artykuł przeglądowy. Przeprowadzona analiza literatury wykazała, że wprowadzanie nowych zasad zarządzania do przedsiębiorstwa jest procesem trudnym, a przy tym długotrwałym. W przedsiębiorstwach powinny być stworzone odpowiednie warunki, aby procesy wdrożenia różnorodnych narzędzi przebiegały sprawnie. Nie ma metody zarządzania idealnej, pasującej do każdej sytuacji zaistniałej w przedsiębiorstwie podczas wszystkich etapów w procesie zarządzania nim, a spowodowane jest to tym, że opisywane koncepcje zajmują się odmiennymi aspektami. Ze względu na zróżnicowane zalety i wady metod zarządzania kadra kierownicza musi dokładnie przeanalizować jaka metoda i na którym etapie zarządzania najlepiej sprawdzi się w przedsiębiorstwie. Z kolei w jednym z ostatnich artykułów, opublikowanym w 2024 roku, wraz z pięciuosobowym zespołem dokonaliśmy oceny zagrożeń związanych z wybuchem pandemii Covid-19, analizy postępowania w warunkach zagrożenia oraz wskazania rekomendacji w zakresie zarządzania kryzysowego. Badanie wykazało, że pomimo ponad dwuletniego trwania pandemii nie opracowano szczegółowych wytycznych dla pracodawców,

które jasno wskazywałyby, co jest dozwolone, a co stoi w sprzeczności z obowiązującymi przepisami.

Podsumowując, mój dorobek naukowy, w którym zostały opublikowane wyniki realizowanych przeze mnie badań po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, w ujęciu bibliometrycznym przedstawia się następująco:

1. Publikacje naukowe w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports IF, Web of Science – **5**
2. Publikacje w wydawnictwach konferencyjnych indeksowanych w bazie Web of Science - **1**
3. Publikacje w czasopismach punktowanych bez IF - **51**
4. Monografie naukowe – **3**
5. Rozdziały w monografiach naukowych - **9**
6. Rozdziały w publikacjach z konferencji międzynarodowych - **6**
7. Streszczenia referatów w publikacjach z konferencji międzynarodowych - **8**
8. Artykuły w czasopismach fachowych i popularno-naukowe - **2**
9. Łączna liczba publikacji zamieszczonych w bazie Bibliografii publikacji pracowników PBS, <http://212.122.198.131/expertus/bib/> - **96**
10. Sumaryczny impact factor według listy JCR – **14,941**
11. Liczba punktów za dorobek naukowy - **1836**
12. Liczba punktów uzyskanych w latach 2019-2024 - **1320**
13. Liczba cytowań (bez autocytowań) publikacji według bazy:
 - Web of Science - **46**
 - Scopus - **43**
 - BazEcon - **30**
 - Google Scholar – **226**
14. Indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy:
 - Web of Science - **4**
 - Scopus - **4**
 - BazEcon - **2**
 - Google Scholar – **8**.

Poniżej znajduje się syntetyczny opis osiągnięć naukowych, które szczegółowo zostały wymienione w **Załączniku 4**.

4.3.1. Wykaz opublikowanych monografii naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.1).

Jestem współautorką dwóch monografii naukowych (bez pozycji wymienionej w punkcie 4.1.), które obejmują między innymi zagadnienia związane z konsumpcją i zrównoważoną konsumpcją.

Ciak, J., Gotowska, M., Goździewska-Nowicka, A., Jakubczak, A., Koreleska, E., Michalska, A., Murawska, A., Voss, G., & Wyszowska, Z. (2016). *Wyzwania współczesnej gospodarki*. Wydawnictwa Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (Mój wkład: jestem autorką podrozdziału pt.: „Zrównoważona konsumpcja dóbr i usług jako wyzwanie dla współczesnego społeczeństwa” zawartego w części I książki pt.: „Współczesne wyzwania gospodarki – ujęcie makroekonomiczne”).

Pieńkowski, D., Murawska, A., & Zaremba-Warnke, S. (2018). *Zrównoważona konsumpcja. Wyzwanie dla społeczeństwa w dobie globalizacji*. Texter (Mój wkład: jestem autorką podrozdziału 4.1: „Trendy w zachowaniach konsumentów prowadzące do zrównoważonej konsumpcji”,

podrozdziału 4.3: „Wskaźniki i pomiar zrównoważonej konsumpcji” oraz rozdziału 5: „Zrównoważona konsumpcja w ujęciu podmiotowym i przedmiotowym”).

4.3.2. Wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych i w publikacjach z konferencji międzynarodowych (również indeksowanych w bazie WoS)

Od 2010 roku jestem autorką 4-ech oraz współautorką 5-ciu rozdziałów w monografiach naukowych, autorką 6-ciu rozdziałów w materiałach z konferencji międzynarodowych oraz autorką jednego rozdziału w materiałach pokonferencyjnych indeksowanych w bazie WoS, co stanowi łącznie 16-ście rozdziałów. W pierwszym obszarze badawczym związanym z problemami rozwoju społeczno-gospodarczego, poziomem i jakością życia oraz nierównościami społecznymi w Polsce i krajach Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem problemów rolnictwa i obszarów wiejskich opublikowałam 9 rozdziałów. W drugim obszarze badawczym obejmującym zagadnienia związane z poziomem, zróżnicowaniem i uwarunkowaniami konsumpcji opublikowałam 3 rozdziały. Tematyka 4-rech rozdziałów związana była z trzecim pobocznym obszarem badawczym związanym z zarządzaniem i marketingiem w wybranych sektorach gospodarki. Rozdziały zostały opublikowane w recenzowanych monografiach naukowych lub publikacjach z konferencji międzynarodowych wydanych przez takie wydawnictwa jak: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wydawnictwo Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydawnictwo Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, Slovak University of Agriculture in Nitra, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Wydawnictwo Instytutu Badań Gospodarczych i Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddział w Toruniu, Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wydawnictwo Naukowe Archaeograph oraz International Business Information Management Association (IBIMA).

4.3.3. Informacja o członkostwie w redakcjach naukowych monografii

Brak.

4.3.4. Wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.2)

Przed obroną doktoratu opublikowałam 9 artykułów, a od 2010 roku po obronie doktoratu 56, w tym 5 artykułów w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports IF, 51 artykułów punktowanych bez IF oraz 2 artykuły popularno-naukowe. Spośród wymienionych artykułów jestem jedyną autorką 39-ciu artykułów, a 19-stu jestem współautorką, w tym w 9-ciu publikacjach współautorskich jestem pierwszym autorem lub/i autorem korespondencyjnym. W pierwszym obszarze badawczym, obejmującym zagadnienia dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego, poziomu i jakości życia oraz nierówności społecznych w Polsce i w krajach Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem

problemów rolnictwa i obszarów wiejskich, opublikowałam 33 artykuły. W ramach drugiego obszaru badawczego obejmującego zagadnienia poziomu, zróżnicowania i uwarunkowań konsumpcji opublikowałam 20 artykuły, natomiast 3 opublikowane artykuły związane są z pobocznym obszarem badawczym dotyczącym zarządzania i marketingu w wybranych sektorach gospodarki.

Dużą część mojego dorobku stanowią publikacje naukowe w polskich czasopismach wyróżnionych na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jak również artykuły w czasopismach zagranicznych indeksowanych w bazie Web of Science. W latach 2010-2024 opublikowałam artykuły w następujących recenzowanych czasopismach:

- Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą (3 artykuły);
- Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu -aktualnie Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists (9 artykułów);
- Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego (1 artykuł);
- Zagadnienia Ekonomiki Rolnej (1 artykuł);
- Zeszyty Naukowe Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego Zarządzanie Publiczne (1 artykuł);
- Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing (8 artykułów);
- Polityka Społeczna (1 artykuł);
- Logistyka (2 artykuły);
- Journal of Positive Management (1 artykuł);
- Ekonomia i Prawo/Economics and Law (3 artykuły);
- Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych (1 artykuł);
- Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia (1 artykuł);
- Journal of Agribusiness and Rural Development (3 artykuły);
- Marketing i Rynek (3 artykuły);
- Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy (2 artykuły);
- Oeconomia Copernicana (1 artykuł);
- Konsumpcja i Rozwój (1 artykuł);
- Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Ekonomia i Organizacja Gospodarki Żywnościowej (2 artykuły);
- Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Problemy Rolnictwa Światowego (1 artykuł);
- Economic and Environmental Studies (1 artykuł);
- European Research Studies (2 artykuły);
- Sustainability (2 artykuły);
- Energies (1 artykuł);
- Agriculture (1 artykuł);
- Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization & Management (4 artykuły).

Podsumowując moją aktywność publikacyjną w czasopismach naukowych w latach 2010-2023:

- publikacje posiadające wskaźnik Impact Factor – 5, w tym współautorskie 4;
- publikacje znajdujące się w bazie Scopus – 5, w tym współautorskie 3;
- publikacje znajdujące się w bazie Web of Science (łącznie z materiałami pokonferencyjnymi) – 9, w tym współautorskie 4.

Ogółem liczba artykułów naukowych w czasopismach punktowanych wynosi 56; liczba punktów za artykuły naukowe na dzień 15.05.2024 wyniosła 1493.

4.3.5. Wykaz osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).

Nie dotyczy.

4.3.6. Wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).

Nie dotyczy.

4.3.7. Informacja o wystąpieniach na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora uczestniczyłam w 59-ciu konferencjach naukowych, w tym w 13-stu konferencjach międzynarodowych. Dodatkowo uczestniczyłam w 6-ciu seminariach naukowych, 13-stu webinarach oraz dwóch warsztatach analitycznych i metodycznych. Za szczególnie istotne uważam moje pięciokrotne uczestnictwo w latach 2013-2023 w cyklicznych konferencjach międzynarodowych pt.: International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy, organizowanych przez Institute of Economic Research, Polish Economic Society Branch in Toruń, Faculty of Economic Sciences oraz University of Warmia and Mazury in Olsztyn. W ramach uczestnictwa w tej konferencji pięciokrotnie zaprezentowałam wyniki moich badań podczas sesji plenarnych, opublikowałam artykuły w recenzowanych materiałach konferencyjnych oraz ostatecznie powstały publikacje w wysoko punktowanych czasopismach takich jak: Journal of Positive Management w 2013 r. Oeconomia Copernicana w 2016 r. oraz w Ekonomia i Prawo/Economics and Law w 2017 r. i w 2023 r.

Po 2010 roku uczestniczyłam również w innych konferencjach o zasięgu międzynarodowym organizowanych w Polsce, przykładowo:

- **28 czerwca 2013 r.** w Międzynarodowej Konferencji Jubileuszowej z okazji 35-lecia istnienia Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji oraz 60-lecia pracy zawodowej w SGGW prof. dr. hab., dr. h.c. Stanisława Bergera pt.: „Human nutrition science – achievements and challenges”, która odbyła się w SGGW w Warszawie. Organizator: SGGW, Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji, Warszawa;
- **16-17 June 2016** w International Scientific Conference „Global Problems of Agriculture and Food Economy” in Warsaw – Rogów, Poland. Organizator: Faculty of Economic Sciences, Warsaw University Live Sciences –SGGW, Department of Economics of Agriculture and International Economic Relations;
- **14 września 2017 r.** w Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich”, która odbyła się w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno-Społeczny, Katedra Ekonomii w

Poznaniu. Organizator: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno-Społeczny, Katedra Ekonomii;

- **23 czerwca 2021 r.** w XXII Międzynarodowej Konferencji Naukowej Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych 2021 w Warszawie, udział online – MS Teams. Organizator: Katedra Ekonometrii i Statystyki, Instytut Ekonomii i Finansów, SGGW w Warszawie.

Jak również organizowanych za granicą:

- **17-18 April 2013** in International Scientific Conference Marketing and Finance in Agribusiness, New trends in finance and marketing 2013, Kiry, Nitra. Organizer: Department of Marketing and Department of Finance, Faculty of Economics and Management, Slovak University of Agriculture in Nitra, Department of European Policy, Public Finance and Marketing, Faculty of Economic Sciences, Warsaw University of Live Sciences SGGW;
- **1-2 April 2020** in 35th IBIMA International Conference in Seville, Spain, Online; Organizer: IBIMA (International Business Information Management Association);
- **13 April 2021** in International Conference „Role of higher education in society: challenges, tendencies and prospects, online. Organizer: Alytaus Kolegija, Alytaus, Lithuania.

Poza wyżej wymienionymi konferencjami uczestniczyłam w 46-ściu konferencjach naukowych o zasięgu krajowym, między innymi:

- **14 maja 2012 r.** w Jubileuszowej XV Konferencji Naukowej pt.: „Zachowania konsumenckie. Między przeszłością a przyszłością”. Organizator: Katedra Marketingu, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Uniwersytet Szczeciński;
- **21-22 maja 2013 r.** w XVI Ogólnopolskiej Konferencji pt. „Czas jako wyznacznik zachowań konsumenckich”, która odbyła się w Międzyzdrojach. Organizator: Katedra Marketingu, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Uniwersytet Szczeciński;
- **23-24 czerwca 2014 r.** w XV konferencji pt. „Metody ilościowe w badaniach ekonomicznych”, która odbyła się w SGGW w Warszawie. Organizator: Katedra Ekonometrii i Statystyki, Wydział Zastosowań Informatyki i Matematyki, SGGW w Warszawie;
- **16-17 października 2014 r.** w konferencji pt.: „Zachowania konsumentów na rynku towarów i usług”, która odbyła się w Akademii Morskiej w Gdyni. Organizator: Katedra Handlu i Usług, Wydział Przedsiębiorczości i Towaroznawstwa, Akademia Morska w Gdyni oraz Katedra organizacji i Ekonomiki Konsumpcji, Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW w Warszawie;
- **28 listopada 2014 r.** w konferencji pt.: „Zrównoważona konsumpcja a strategie marketingowe przedsiębiorstw”, która odbyła się w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Organizator: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu;
- **21 kwietnia 2016 r.** w konferencji naukowej pt.: „Wyzwania współczesnej gospodarki. Innowacyjność w zrównoważonym rozwoju”, która odbyła się w Ostromecku koło Bydgoszczy. Organizator: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy;
- **18-20 września 2016 r.** w XXVI Zjeździe Katedr Marketingu, Handlu i Konsumpcji pt.: „Współczesne paradygmaty w marketingu, handlu i konsumpcji”, która odbyła się w SGGW w Warszawie. Organizator: Zakład Badań Konsumpcji, Wydział Nauk o

Żywieniu Człowieka i Konsumpcji, Zakład Marketingu i Analiz Rynkowych, Wydział Nauk Ekonomicznych, SGGW w Warszawie;

- **24 listopada 2016 r.** w konferencji naukowej pt.: „Innowacje na rynku żywności. Konsument-Trendy-Strategie”, która odbyła się w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. Organizator: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Katedra Strategii Marketingowych;
- **9 września 2017 r.** w Jubileuszowej Konferencji 40-lecia Wydziału Nauk i Żywieniu Człowieka i Konsumpcji nt. Żywnienie człowieka w 200-letniej tradycji SGGW w Warszawie. Organizator: Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW w Warszawie;
- **17-19 września 2018 r.** w XXVII Zjeździe Katedr Marketingu, Handlu i Konsumpcji pt.: Horyzonty wiedzy. Marketing – Handel-Konsumpcja w Poznaniu. Organizator: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Polskie Towarzystwo Marketingu;
- **29-30 listopada 2018 r.** w XII konferencji naukowej MASEP „Pomiar i ocena zjawisk społecznych i ekonomicznych” w Łodzi. Organizator: Katedra Statystyki Ekonomicznej i Społecznej, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki;
- **23 czerwca 2021 r.** w XXII Międzynarodowej Konferencji Naukowej Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych 2021 w Warszawie, udział online – MS Teams. Organizator: Katedra Ekonometrii i Statystyki, Instytut Ekonomii i Finansów, SGGW w Warszawie;
- **21-23 września 2022** w Krajowej Konferencji Naukowej oraz warsztatach metodycznych pt. „Polska droga rozwoju (nie)zrównoważonego. Uwarunkowania i kierunki rozwoju polskiej gospodarki w perspektywie aktualnych wymagań środowiskowych”. Organizator: Polskie Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Poznań.

W latach 2016, 2017 i 2018 uczestniczyłam również w organizowanych corocznie Kongresach Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu „SERIA” oraz w latach 2014-2015, 2019-2021 i w 2023 r. w cyklicznych konferencjach naukowych pt.: Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej. Stan, trendy, strategie”, organizowanych przez Katedrę Ekonomii i Marketingu Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich (obecnie Politechniki Bydgoskiej).

Podczas uczestnictwa w konferencjach wygłosiłam **36 referatów na temat moich badań**, a zaprezentowane wyniki następnie zostały opublikowane w czasopiśmie lub rozdziałach w monografiach pokonferencyjnych. Dyskusje podczas sesji plenarnych na temat zawartości referatów pozwoliły na znaczne udoskonalenie ostatecznych już wersji artykułów.

Poza aktywnym uczestnictwem w konferencjach naukowych w 2022 i 2023 roku dwukrotnie wystąpiłam podczas Seminarium Interdyscyplinarnego organizowanego przez Prorektora ds. nauki i ewaluacji Politechniki Bydgoskiej dla społeczności akademickiej wygłaszając następujące referaty:

- **29.06.2022 r.** – Udział i wystąpienie w IX Seminarium Interdyscyplinarnego w Politechnice Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, reprezentacja dyscypliny naukowej Nauki o zarządzaniu i jakości, Ekonomia i Finanse, **opracowanie i prezentacja referatu: Uwarunkowania gospodarcze i skutki środowiskowe zużycia energii oraz skala odnawialnych źródeł jej pozyskiwania w krajach Unii Europejskiej;**
- **13.12.2023 r.** – Udział i wystąpienie podczas XX Seminarium Interdyscyplinarnego w Politechnice Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, omówienie założeń metodycznych i wyników badań uzyskanych w wyniku realizowanego działania

naukowego w ramach konkursu NCN Miniatura 6, **opracowanie i prezentacja referatu: Dekonsumpcja jako alternatywny nurt racjonalizacji zachowań w dobie globalnego kryzysu gospodarczego (Deconsumption as an Alternative Trend in Rationalizing Behavior in Times of Global Economic Crisis).**

Szczegółowy wykaz konferencji naukowych i seminariów naukowych wraz z tytułami wystąpień został przedstawiony w **Załączniku 4.**

4.3.8. Informacja o udziale w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji

W swoim dorobku mogę wyróżnić udział w organizacji następujących wydarzeń naukowych:

- Członek Komitetu organizacyjnego Konferencji Naukowej pt.: „Poziom i jakość życia w dobie kryzysu”, która odbyła się w Ostromecku koło Bydgoszczy dnia 25 lutego 2013 r.
- Członek Komitetu organizacyjnego Konferencji Naukowej pt.: „Wyzwania współczesnej gospodarki. Innowacyjność w zrównoważonym rozwoju.”, która odbyła się w Ostromecku/Bydgoszczy dnia 21 kwietnia 2016 r.
- Członek komitetu organizacyjnego VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Stan – Trendy – Strategie”, która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2021 r. w Uniejowie.
- Członek komitetu organizacyjnego IX Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Stan – Trendy – Strategie”, która odbyła się w dniach 17-18 listopada 2022 r. w Uniejowie.

W latach 2021-2023 pięciokrotnie zasiadałam w Radzie Międzynarodowego Komitetu ds. organizacji Międzynarodowej Konferencji IBIMA (International Conference IBIMA - International Business Information Management Association) organizowanej w Hiszpanii.

4.3.9. Informacja o uczestnictwie w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów

Dotychczas uczestniczyłam w realizacji dwóch projektów realizowanych w drodze konkursów.

Jednym z pierwszych projektów, w których uczestniczyłam był grant badawczy własny nr 1708/B/H03/2011/40 pt. „Poziom a jakość życia mieszkańców Polski” otrzymany w ramach konkursu ogłoszonego przez Narodowe Centrum Nauki w Polsce. Kierownikiem tego projektu była ówczesna dr inż. Małgorzata Gotowska, a obecnie dr hab. inż. prof. PBŚ sprawująca obecnie funkcję Prorektor Politechniki Bydgoskiej ds. kształcenia i spraw studenckich. W ramach uczestnictwa w tym grantie w latach 2011-2014 powstało kilka publikacji naukowych, których byłam autorem lub współautorem, a także efektem było uczestnictwo w konferencjach, jak również organizacja konferencji, podczas których prezentowałam wyniki realizowanych badań w ramach projektu. Projekt ten był realizowany w latach 2011-2013. Został zrealizowany, zakończony i pozytywnie oceniony.

Ważną rolę w moim rozwoju zawodowym odgrywa obecny projekt, którego jestem kierownikiem, autorem i realizatorem. Jest to projekt/działanie naukowe nr 2022/06/X/HS4/01158 zakwalifikowane do finansowania w ramach konkursu Miniatura 6 ogłoszonego przez Narodowe Centrum Nauki pt. „Dekonsumpcja jako alternatywny nurt racjonalizacji zachowań w dobie globalnego kryzysu gospodarczego”. Projekt rozpoczął się w listopadzie 2022 roku, a zakończył w kwietniu 2024 roku. W ramach uzyskanego dofinansowania w 2023 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe na losowo dobranej próbie 1000 mieszkańców Polski. Celem badania było uzyskanie opinii na temat racjonalizacji zachowań konsumentów w czasie kryzysu, a także przejawów dekonsumpcji w szerokim tego słowa znaczeniu. Obecnie efektem działania jest, poza zbiorem danych liczbowych w programach SPSS, Statistica i Microsoft Excel, publikacja w czasopiśmie punktowanym przez MNiSW oraz rozdział w wieloautorskiej pracy zbiorowej. Planuję również opublikować wyniki badania w autorskiej monografii oraz czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports IF. Projekt został zakończony, raport końcowy został wysłany do NCN w kwietniu 2024 r., nie nastąpiła jeszcze końcowa ocena projektu.

W latach 2010-2023 ubiegałam się o środki finansowe z Narodowego Centrum Nauki na kilka projektów, jednak nie uzyskałam na nie finansowania.

W 2010 roku złożyłam wniosek do Narodowego Centrum Nauki w ramach 40 konkursu na projekty własne (Id: 94044; Nr rej.: N N114 171040; Utworzony: 2010-06-23 10:48:43) na realizację projektu badawczego pt.: Rozwój gospodarczy a jakość życia społeczeństwa polskiego. Decyzją MNiSW nr 1710/B/H03/2011/40 dnia 14.02.2011 r. była odmowa przyznania, planowane koszty ww. projektu to 109400,00 zł.

W latach 2017-2022 złożyłam cztery wnioski w ramach konkursu MINIATURA i na czwarty wniosek złożony w 2022 roku otrzymałam dofinansowanie:

- Id: 385606; Nr rej.: 2017/01/X/HS4/01757; Utworzony: 2017-09-18 09:19:31; Stan przygotowania: Wysłany; Typ: Miniatura-1; Wnioskodawca: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy; Wydział Zarządzania; Tytuł projektu: Kierunki zmian w konsumpcji dóbr i usług w gospodarstwach domowych w Polsce; Kierownik: dr inż. Anna Murawska. Projekt nie otrzymał dofinansowania;
- Id: 450815; Nr rej.: 2019/03/X/HS4/00398; Utworzony: 2019-07-08 11:10:53; Stan przygotowania: Wysłany; Typ: Miniatura-3; Wnioskodawca: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy; Wydział Zarządzania; Tytuł projektu: Dekonsumpcja jako alternatywny styl życia w kierunku rozwoju świadomej i zrównoważonej konsumpcji; Kierownik: dr inż. Anna Murawska. Projekt został zakwalifikowany do finansowania, otrzymał wszystkie pozytywne recenzje, jednak skończyła się wystarczająca pula pieniędzy na finansowanie projektów na dany rok;
- Id: 488688; Nr rej.: 2020/04/X/HS4/01016; Utworzony: 2020-07-01 11:58:53; Stan przygotowania: Wysłany; Typ: Miniatura-4; Wnioskodawca: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy; Tytuł projektu: Dekonsumpcja jako alternatywny styl życia w kierunku rozwoju świadomej i zrównoważonej konsumpcji; Kierownik: dr inż. Anna Murawska (projekt nie otrzymał dofinansowania);
- Id: 564366, Nr rej.: 2022/06/X/HS4/01158, Utworzony: 2022-07-12 09:32:32, Stan przygotowania: Wysłany; Typ: Miniatura-6; Wnioskodawca: Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich; Tytuł projektu: Dekonsumpcja jako alternatywny nurt racjonalizacji zachowań w dobie globalnego kryzysu gospodarczego; Kierownik: dr inż. Anna Murawska (projekt otrzymał dofinansowanie).

4.3.10. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach

Należałam lub należę do następujących organizacji lub towarzystw naukowych:

1. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej „SITK RP” przy Akademii Techniczno – Rolniczej (następnie Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego, obecnie Politechniki Bydgoskiej) w Bydgoszczy, członek stowarzyszenia od 2000 roku (w latach 2002-2006 członek zarządu). Moje członkostwo w stowarzyszeniu nieprzerwanie od 23 lat jest związane z moim zatrudnieniem w latach 1998-2003 w Katedrze Budownictwa Drogowego na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska w ówczesnej Akademii Techniczno-Rolniczej. Do teraz, pomimo zmiany moich zainteresowań naukowych, czynnie uczestniczę w działaniach stowarzyszenia.
2. Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, członek stowarzyszenia w roku 2004, 2006 i 2009 oraz w latach 2010-2019. W ramach uczestnictwa w Stowarzyszeniu wielokrotnie uczestniczyłam w Kongresach stowarzyszenia organizowanych w różnych częściach Polski, wygłaszając wyniki moich badań i w konsekwencji publikując artykuły w Zeszytach Naukowych SERiA.
3. Polskie Towarzystwo Profesjologiczne, członek w 2015 roku. Mój udział w Towarzystwie był krótki i związany z nawiązaniem współpracy z pracownikami Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.
4. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Oddział w Bydgoszczy, członek towarzystwa od 2016 roku – nadal. W ramach przynależności do Towarzystwa uczestniczę w organizowanych przez PTE konferencjach, wykładach, seminariach oraz konkursach.
5. Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL, członek od 2018 r. – nadal.

W roku 2013 zostałam nagrodzona Srebrną Odznaką Honorową Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej, Zarząd Oddziału SITK RP – Legitymacja nr 1002.

4.3.11. Informacja o odbytych stażach w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru

W ocenianym okresie nie uczestniczyłam w długoterminowych zagranicznych stażach naukowo-badawczych, jednak pragnę nadmienić, że w latach 2014-2019 odbyłam pięć krótkoterminowych wyjazdów zagranicznych na uczelnie w Chorwacji, w Belgii, w Słowacji, na Łotwie i na Litwie. Celem odbytych wyjazdów była wymiana doświadczeń związanych z działalnością naukową i badawczą, prowadzenie zajęć ze studentami, wymiana doświadczeń związanych z dydaktyką, tworzeniem nowych kierunków, specjalności, przedmiotów itd. Wartość dodana to zdobyta wiedza na temat zainteresowań naukowych i prowadzonych badań pracowników w odwiedzanych uczelniach oraz wiedza na temat stosowanych tam metod nauczania. Podczas wykładów i seminariów prezentowałam referaty na temat moich zainteresowań naukowych i dydaktycznych m.in. uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, poziomu i jakości życia oraz poziomu i struktury konsumpcji w Polsce i w innych krajach europejskich.

Wyjazdy/pobyty zagraniczne wraz z konsultacjami naukowymi

1. 26 maja-30 maja 2014 - wyjazd dydaktyczny STA wraz z konsultacjami naukowymi; kraj: Croatia, Osijek, Trg Svetog Trojstva 3, 31000; Uczelnia: Josip Juraj Strossmayer University of Osijek; Wydział: Faculty of Agriculture in Osijek, Department for Agroecconomics; opiekun naukowy i dydaktyczny: Prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić; wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+; w czasie pobytu odbyła się wymiana wspólnych zainteresowań badawczych oraz doświadczeń dydaktycznych, dyskusja nad realizacją wspólnych projektów badawczych, inicjowanie pomysłów na wspólne badania i publikacje. Podczas konsultacji naukowych zaprezentowałam moje zainteresowania naukowe. Rozmowy dotyczyły rozpoczęcia wspólnych badań związanych z analizą poziomu życia w krajach Europy i Unii Europejskiej w ujęciu regionalnym oraz zmian poziomu i struktury konsumpcji oraz wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych w czasie kryzysu gospodarczego.
2. 11 maja-15 maja 2015 - wyjazd dydaktyczny STA, kraj: Belgium, Liege, Avenue Montesquieu 6, B-4101 Seraing (Jemeppe); Uczelnia: Haute Ecole de la Province de Liege; opiekun dydaktyczny: Philippe Parmentier, Pauline Bacquelaine; wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+; w czasie pobytu odbyła się wymiana wspólnych doświadczeń dydaktycznych, poznanie stosowanych metod nauczania w Uczelni, zapoznanie się z pracami dyplomowymi opracowywanymi przez studentów, a także zostały przeprowadzane wykłady oraz seminaria pt.: „Zmiany poziomu i struktury konsumpcji oraz wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych w czasie kryzysu gospodarczego” oraz „Poziom życia ludności oraz wielkość i struktura spożycia żywności w ujęciu regionalnym”.
3. 9 maja-15 maja 2016 – wyjazd dydaktyczny STA, kraj: Slovak Republic; Nitra; Trieda Andreja Hlinku 2, 949 76 Nitra-Chrenová, Uczelnia: Slovenska Polnohospodarska Univerzita v Nitre (Slovak University of Agriculture in Nitra); Faculta Ekonomiky a Manazmentu; opiekun dydaktyczny: prof.h.c. doc. Ing. Natália Turčeková, PhD, wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+; w czasie pobytu odbyła się wymiana wspólnych doświadczeń dydaktycznych, poznanie stosowanych metod nauczania w Uczelni, zostały przeprowadzane wykłady dla studentów pt.: „Rozwój społeczno-gospodarczy i poziom życia w krajach Europy i Unii Europejskiej”, „Zmiany poziomu i struktury konsumpcji oraz wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych w czasie kryzysu gospodarczego”.
4. 24 września-28 września 2018 - wyjazd dydaktyczny STA wraz z konsultacjami naukowymi, kraj: Latvia, Jelgava 18 Svetes Street, LV-3001, Uczelnia: Latvian Agricultural University (Latvijas Lauksaimniecības Universitāte) Faculty of Economics and Social Development, opiekunowie naukow i dydaktyczni: Vineta Tetere, Mg. oec., Madara Dobele, Ph.D.; wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+; w czasie pobytu odbyła się wymiana wspólnych zainteresowań badawczych oraz doświadczeń dydaktyczny, dyskusja nad realizacją wspólnych projektów badawczych, inicjowanie pomysłów na wspólne badania i publikacje. Podczas konsultacji naukowych zaprezentowałam moje zainteresowania badawcze. Rozmowy dotyczyły rozpoczęcia wspólnych badań.
5. 21 października-25 października 2019 - wyjazd dydaktyczny STA wraz z konsultacjami naukowymi, kraj: Lithuania, Alytaus, 17 Studentu Street, LT-62252 Alytus, www.alytauskolegija.lt, Uczelnia: Alytaus Kolegija (University of Applied Sciences), opiekunowie naukow i dydaktyczni: Sigita Naruševičius, Jurga Rybelyte; wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+. Podczas pobytu zrealizowałam następujące działania:

- w czasie konsultacji naukowych z zastępcą dyrektora ds. partnerstw strategicznych Sigitas Naruševičius oraz wykładowcą i kierownikiem Centrum Innowacji Gintautas Stonys zaprezentowałam działalność naukową i dydaktyczną uczelni, Wydziału Zarządzania oraz moją własną działalność z propozycją nawiązania współpracy, realizacji wspólnych badań i przygotowania publikacji;
- prowadziłam 8 h wykładów ze studentami o tematyce między innymi: Standard of living in the countries of Europe and the European Union on the basis of actual individual consumption per capita, Influence of population's education level on the employment and unemployment rates in the EU countries, Households in the context of sustainable development of rural areas in Poland, Diagnosis and causes of consumption servicization in Polish households;
- wzięłam udział w seminarium i szkoleniu personelu Alytus Kolegija pt.: Workshop "Let's Empower to Attract, to Transfer and to Keep" about the project „Employer empowerment to attract, transfer and keep young people in metal industries“ (AttTraK) No 2018-1-DE02-KA202-005206 As member of the UTP University of Science and Technology in Bydgoszcz, Bydgoszcz, Poland In the period 21-25 of October, 2019. Szkolenie dotyczyło wykorzystania nowoczesnych metod w dydaktyce oraz współpracy uniwersytetów z przedsiębiorcami. Oprócz przedstawicieli uczelni litewskiej Alytaus Kolegija brali w niej udział przedstawiciele szkół wyższych z Hiszpanii, Francji, Niemiec oraz przedstawiciele zagranicznych przedsiębiorców oraz klastrów zrzeszających przedsiębiorców. Podczas seminarium byłam przedstawicielką UTP w Bydgoszczy jako jedynej uczelni reprezentującej uniwersytety z Polski.

Staż zagraniczny online

6. 24 czerwca - 20 sierpnia 2022 - uczestniczyłam w 9-tygodniowym VII Międzynarodowym Noblowskim Programie Stażu Naukowego: „Laureaci Nagrody Nobla: badanie doświadczenia i osiągnięć zawodowych dla kształtowania osobowości osiągającej sukcesy i transformacji otaczającego nas świata” w Dubaju, Oslo, Sztokholmie, Rzymie, Burgas, Nowym Jorku, Jerozolimie i Pekinie (7th International Scientific Internship Programme "Nobel Laureates: Researching the Experience and Professional Achievements for Successful Personality Development and World Transformation" w Dubaju, Oslo, Sztokholmie, Rzymie, Burgas, Nowym Jorku, Jerozolimie i Pekinie). Instytucja, która mnie przyjmowała to *Międzynarodowy Historyczny Instytut Biograficzny* (Dubaj - Nowy Jork - Rzym - Burgas - Jerozolima - Pekin). Zadaniem programu, w którym uczestniczyłam było podnoszenie kwalifikacji pracowników szkół wyższych. Program potwierdza otrzymanie Międzynarodowego Grantu Edukacyjnego NoIEG /W/22/09/12 od Międzynarodowego Historycznego Instytutu Biograficznego (Dubaj – Nowy Jork – Rzym – Burgas – Jerozolima – Pekin) oraz aktywny udział w 7 Międzynarodowym Programie Staży Naukowych "Laureaci Nagrody Nobla: Badania doświadczeń i osiągnięć zawodowych dla pomyślnego rozwoju osobowości i transformacji świata". Łącznie zrealizowałam 180 godzin lub 6 punktów ECTS i staż potwierdza uzyskanie kwalifikacji "International Teacher & Senior Research Fellow". Udział w programie doskonalenia kwalifikacji odbywał się w trybie zdalnym.

Staż krajowy (planowany)

7. 17 czerwca - 16 lipca 2024 – zaplanowany czterotygodniowy staż naukowy na Wydziale Ekonomicznym w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Jestem już po rozmowach i uzgodnieniach z Dziekanem oraz z pracownikami ww. Wydziału w zakresie realizacji stażu w tym terminie i tematyki współpracy.

Wykaz wyjazdów dydaktycznych wraz z konsultacjami naukowymi oraz staży naukowych łącznie z kopiami dokumentów znajduje się w **Załączniku 4**.

4.3.12. Członkostwo w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.)

W latach 2012-2020 byłam członkiem zespołu redakcyjnego w czasopiśmie „Format UTP” i „Format 2.0” - kwartalniku Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy:

1. 2012-2017 – członek zespołu redakcyjnego (oraz kronikarz) w czasopiśmie „Format UTP” kwartalniku Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy;
2. 2017-2020 - członek zespołu redakcyjnego w czasopiśmie „Format 2.0” kwartalniku Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy.

W ramach uczestnictwa w pracach zespołu redakcyjnego „Format UTP” oraz „Format 2.0” opracowałam kilkadziesiąt kronik dotyczących wydarzeń na Wydziale Zarządzania i aktywności pracowników wydziału, opracowałam kilka artykułów popularno-naukowych oraz brałam udział w korekcie i zatwierdzaniu artykułów. Jako członek komitetu organizacyjnego uczestniczyłam w organizacji i brałam udział w XXIV Konferencji Redaktorów Czasopism Akademickich w dniach 30 sierpnia-2 września 2016 roku.

4.3.13. Informacja o recenzowanych pracach naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych

W latach 2016-2024 wykonałam 51 recenzji artykułów naukowych publikowanych zarówno w czasopismach polskich, jak i zagranicznych. Dla czasopism polskich wykonałam 19 recenzji, dla czasopism zagranicznych zrecenzowałam 24 artykuły, a na potrzeby opublikowania materiałów z konferencji międzynarodowych zrecenzowałam 8 publikacji.

Recenzowane artykuły w czasopismach polskich (19 recenzji):

1. 2016 – Konsumpcja i Rozwój – 1 recenzja;
2. 2019 – Olsztyn Economic Journal – 1 recenzja;
3. 2019 – Intercathedra – 4 recenzje;
4. 2020 - Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Polityki Europejskie, Finanse i Marketing - 1 recenzja;
5. 2020/2021 – Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica – 1 recenzja;
6. 2021, 2023 – Scientific Papers of Silesian University of Technology – Organization and Management Series – 8 recenzji;
7. 2023 – Economics and Environment - 2 recenzje;

8. 2024 – Economics and Live – 1 recenzja.

Recenzowane artykuły w czasopismach zagranicznych (24 recenzje):

1. 2021, 2024 - Environmental Science and Pollution Research, Springer – 2 recenzje;
2. 2023 - Journal of Infrastructure, Policy and Development - 1 recenzja;
3. 2021-2024 - Wydawnictwo MDPI: czasopisma: Sustainability, Economies, Energies, Land: łącznie 21 recenzji.

Recenzowane prace w materiałach z konferencji międzynarodowej (8 recenzji):

1. 2021, 2022, 2023 – IBIMA International Conference – 4 recenzje;
2. 2021, 2023 - International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy – 4 recenzje.

Jestem również doświadczoną recenzentką prac dyplomowych obronionych na Wydziale Zarządzania Politechniki Bydgoskiej. W latach 2010-2023 byłam recenzentką 76 prac dyplomowych, w tym 56 prac licencjackich, 18-stu inżynierskich oraz dwóch magisterskich. Niewielka ilość recenzji prac magisterskich spowodowana jest tym, że na recenzentów prac magisterskich na Wydziale Zarządzania PBS, na którym pracuję, wyznaczani są nauczyciele z tytułem profesora lub dra hab.

4.3.14. Informacja o uczestnictwie w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych

W latach 2010-2023 uczestniczyłam w 15-stu programach europejskich lub innych programach międzynarodowych:

1. 2010 – participation in the Baltic University Programme (BUP) and benefiting from educational support for academic teachers by participating in an international course “A Sustainable Baltic Region”;
2. 2010 – uczestnictwo w projekcie POKL.08.01.01-04-127/09 „Akademia e-podpisu” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, organizator: Nawigator Doradztwo Gospodarcze w Poznaniu oraz Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy; w ramach uczestnictwa skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego poprzez udział w serii szkoleń z „Twórczego rozwiązywania konfliktów”, „pracy zespołowej”, „profesjonalnej prezentacji”, „Efektywnej komunikacji”;
3. 2010 - uczestnictwo w projekcie „Komerccjalizacja Nauk Innowacyjnych” realizowanym w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, priorytet IV Szkolnictwo Wyższe i nauka, działanie 4.2 Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym zorganizowanych przez Fundację na Rzecz Budowy Społeczeństwa Opartego na Wiedzy „Nowe Media”. Mój udział polegał na 10-cio dniowym udziale w warsztatach “Komerccjalizacja Nauk Innowacyjnych”. Projekt finansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
4. 2011 – uczestnictwo w projekcie „B+R=Nauki społeczne dla gospodarki” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; w ramach uczestnictwa w projekcie skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego polegającego na udziale w szkoleniu „B+R=Nauki społeczne dla

- gospodarki”; kierownikiem projektu była Agata Anacik, Wyższa Szkoła Europejska im. Ks. Józefa Tischnera;
5. 2011 – uczestnictwo w projekcie „Naukowcy UTP dla gospodarki regionu” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach programu Europejskiego Funduszu Społecznego, organizator: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy; w ramach uczestnictwa w projekcie skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego polegającego na uczestnictwie w szkoleniu nt. przedsiębiorczości akademickiej;
 6. 2012 – uczestnictwo w projekcie Komercjalizacja drogą do sukcesu nr POKL.04.02.00-00-010/11 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, organizatorzy: Consulting i Logistyka Spółka z o. o. W ramach uczestnictwa skorzystałam ze szkolenia „Rozwój nauki vs. Rozwój gospodarki”;
 7. 2014 – uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt w Chorwacji w Josip Juraj Strossmayer University of Osijek; Faculty of Agriculture in Osijek, Department for Agroeconomics, w ramach uczestnictwa w projekcie podniosły się moje kompetencje edukacyjne oraz naukowe i badawcze;
 8. 2015 - uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt w Belgii w Haute Ecole de la Province de Liege; w ramach uczestnictwa w programie podniosły się moje kompetencje edukacyjne;
 9. 2016 - uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt w Slovak Republic, Slovak University of Agriculture in Nitra; Faculta Ekonomiky a Manazmentu; w ramach uczestnictwa w programie podniosły się moje kompetencje edukacyjne;
 10. 2017 – uczestnictwo w projekcie „Nowe możliwości – lepsze perspektywy. Interaktywny system wzmocnienia procesu uczenia się przez całe życie” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach uczestnictwa w projekcie skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego polegającego na uczestnictwie w szkoleniu „Zintegrowany Asystent Rozwoju (ZAR) Gry Diagnostyczne ZAR – wprowadzenie do korzystania z aplikacji internetowej”, organizator Bydgoski Zakład Doskonalenia Zawodowego Stowarzyszenie Oświatowo-Techniczne;
 11. 2018 - uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt na Łotwie (Latvia), Latvian Agricultural University (Latvijas Lauksaimniecības Universitāte) Faculty of Economics and Social Development, w ramach uczestnictwa w projekcie podniosły się moje kompetencje edukacyjne oraz naukowe i badawcze;
 12. 2019 - uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt na Litwie (Lithuania), Alytaus Kolegija, University of Applied Sciences, w ramach uczestnictwa w projekcie podniosły się moje kompetencje edukacyjne oraz badawcze;
 13. 2019 – Participation in the project „Employer empowerment to attract, transfer and keep young people in metal industries“ (AttTraK) No 2018-1-DE02-KA202-005206 in Alythus (Lithuania); As member of the UTP University of Science and Technology in Bydgoszcz, Bydgoszcz, Poland; As part of my participation in the project, I benefited from educational support in the form of participation in training „Let’s empower to attract, to transfer and to keep”;
 14. 2022 - Participation in the 7th International Nobel Research Internship Program: "Nobel Laureates: examining professional experience and achievements for shaping successful personalities and transforming the world around us" in Dubai, Oslo, Stockholm, Rome, Burgas, New York, Jerusalem and Beijing, International Historical Biographical

Institute. As part of my participation in the project, I completed a 9-week research internship;

15. 2023 – uczestnictwo w projekcie pn.: „Doskonałość dydaktyczna uczelni” nr POWR.03.04.00-000P023/21 realizowanym przez Politechnikę Bydgoską im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich na podstawie umowy nr MEiN/2022/DIR/2551 o dofinansowanie zawartej z MEiN w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja i Rozwój, Priorytet III Szkolnictwo Wyższe dla gospodarki i rozwój, Działanie 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego, w ramach uczestnictwa w projekcie skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego polegającego na uczestnictwie cyklu szkoleń w zakresie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych takich jak: „Sztuka dydaktyki akademickiej”, „Szkoła tutorów akademickich”, „Akredytacja Tutorska II stopień edukacji tutejskiej” „Gimkit”, „Quizlet”.

4.3.15. Informacja o udziale w zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż określone w pkt. 4.3.9.

W latach 2010-2023 (po uzyskaniu tytułu doktora) uczestniczyłam między innymi w realizacji sześciu projektów/zadań w ramach badań naukowych i statutowych prowadzonych na Wydziale Zarządzania w Politechnice Bydgoskiej. W projektach tych byłam członkiem zespołu. Tematy realizowanych badań były następujące:

- Konkurencyjność przedsiębiorstw i regionów w aspekcie europeizacji i globalizacji, Badania statutowe (1/2009) realizowane w latach 2009-2012. Projekt został zrealizowany.
- Czynniki rozwoju działalności gospodarczej w Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem nowych krajów członkowskich, w tym Polski, Badania statutowe 24/2011 realizowane w latach 2011-2015. Projekt został zrealizowany.
- Rozwój gospodarczy i jego uwarunkowania w krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce, Badania statutowe 4/2016 realizowane w latach 2016-2020. Projekt został zrealizowany.
- Uwarunkowania zarządzania organizacjami w erze budowania społeczeństwa 5.0, Badania Naukowe BN 17/2020 , BN WZ1/2022 oraz BNWZ1/2023 realizowane w latach 2020-2023. Dwa projekty zostały zrealizowane , a jeden jest w trakcie realizacji.

Wszystkie zadania naukowe i statutowe, w których uczestniczyłam związane były z tematyką, która była realizowana przez katedrę, której byłam pracownikiem (Katedra Ekonomii i Prawa Gospodarczego, a obecnie Katedra Ekonomii i Marketingu). Podczas opracowywania publikacji godziłam tematykę zadań statutowych z moimi zainteresowaniami badawczymi i naukowymi. W ramach realizacji zadań statutowych napisałam kilkadziesiąt artykułów w czasopiśmie naukowych, rozdziałów w monografiach oraz monografie naukowe, które zostały wyszczególnione w niniejszym autoreferacie oraz w **Załączniku 4**. Miałam też możliwość uczestnictwa w konferencjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Poza udziałem w projektach finansowanych w ramach działalności statutowej Uczelni w 2018 oraz w latach 2020-2021 brałam udział między innymi w dwóch projektach/zespołach badawczych:

1. 2018 – Udział w międzyuczelnianym projekcie naukowym (badawczym) MO517 pt.: „Współczesne koncepcje konsumpcji” prowadzonym przez Texter Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie reprezentowanym przez Dominikę Kierzkowską, organizatora projektu, którego rezultatem była elektroniczna i drukowana publikacja recenzowanej monografii naukowej: Pieńkowski D., Murawska A., Zaremba-Warnke S. (2018). Zrównoważona

konsumpcja – wyzwanie dla społeczeństwa w dobie globalizacji, Wydawnictwo Texter Sp. z o.o., Warszawa.

2. 2020-2021 – udział w projekcie badawczym pt. „Ekonomia i zarządzanie we współczesnym świecie” reprezentowanym przez Laboratorium Wiedzy Artur Borcuch, know-press.eu, we współpracy z uczelniami z zagranicy m.in. Vytautas, Cyprus Science University. Celem projektu było realizowanie badań ilościowych i jakościowych dotyczących zagadnień związanych z problemami ekonomii i zarządzania w świecie. Efektem uczestnictwa w projekcie była publikacja, rozdział w monografii: A. Tomaszewicz, A. Murawska, 2020, Zalety i wady wybranych metod zarządzania przedsiębiorstwem, W: Znaczenie zarządzania we współczesnym świecie, pod red. A. Krzysztofek, Wydawnictwo Naukowe ARCHAEGRAPH, Łódź-Kielce, s. 253-264.

Szczegółowy wykaz udziału w zespołach badawczych przed uzyskaniem stopnia doktora i po uzyskaniu wraz z kopiami dokumentów poświadczających udział w zespołach badawczych znajduje się w **Załączniku 4**.

4.3.16. Informacja o uczestnictwie w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny

W 2019 roku byłam członkiem zespołu oceniającego wnioski w ramach organizowanego wojewódzkiego konkursu kierowanego do młodzieży szkół średnich zlokalizowanych w województwie kujawsko-pomorskim pt. „Odpowiedzialna konsumpcja”. Uroczysty finał konkursu odbył się dnia 6.12.2019 r. Spośród kilkudziesięciu prac, które wpłynęły z placówek oświatowych, jury powołane przez organizatorów konkursu przyznało 3 nagrody oraz 5 wyróżnień równorzędnych. Celem konkursu było zachęcenie uczniów do zapoznania się z tematyką odpowiedzialnej konsumpcji oraz promocja Wydziału Zarządzania w szkołach średnich w województwie kujawsko-pomorskim.

4.3.17. Nagrody za działalność naukową

W latach 2010-2023 otrzymałam 11 nagród za wyróżniające się osiągnięcia w działalności naukowej oraz naukowo-badawczej. W 2016 roku zostałam nagrodzona przez JM Rektora ówczesnego Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego nagrodą I stopnia, natomiast w pozostałych latach zostałam nagrodzona nagrodą II stopnia.

W 2020 wzięłam udział w konkursie pt.: Najlepsze publikacje naukowe członków Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego – Oddział w Bydgoszczy edycja I” i otrzymałam nagrodę za wyróżnienie w kategorii Ekonomia za przedłożony w konkursie artykuł:

Murawska, A. (2017). Influence of Population’s Education Level on the Employment and Unemployment Rates in the European Union Countries. *Ekonomia i Prawo*, 16(2), 171–184. <https://doi.org/10.12775/EiP.2017.012>.

Szczegółowy wykaz wszystkich osiągnięć naukowych wraz z kopiami dokumentów znajduje się w **Załączniku 4 (Załączniku 4a i Załączniku 4b)**. Dodatkowo w **Załączniku 7** znajdują się oświadczenia współautorów publikacji o zakresie wkładu w pracę.

5. INFORMACJA O WYKAZYWANIU SIĘ ISTOTNĄ AKTYWNOŚCIĄ NAUKOWĄ ALBO ARTYSTYCZNĄ REALIZOWANĄ W WIĘCEJ NIŻ JEDNEJ UCZELNI, INSTYTUCJI NAUKOWEJ LUB INSTYTUCJI KULTURY, W SZCZEGÓLNOŚCI ZAGRANICZNEJ

W czasie mojej kariery naukowej współpracowałam i współpracuję z naukowcami z krajowych i zagranicznych instytucji naukowych. Polskie uczelnie, z którymi współpracowałam i współpracuję to między innymi:

- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie;
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu;
- Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu;
- Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie;
- Politechnika Śląska;
- Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Od 2004 roku współpracuję ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W latach 2004-2010 na Wydziale Nauk Ekonomicznych SGGW systematycznie uczestniczyłam w seminariach doktoranckich, warsztatach naukowych i konferencjach, co zakończyło się obroną pracy doktorskiej w 2010 roku. Efektem wieloletniej współpracy są między innymi wspólne publikacje naukowe z Panią Profesor dr hab. Krystyną Gutkowską oraz wystąpienia podczas konferencji organizowanych w SGGW w Warszawie.

W ramach naszej współpracy powstało 9 publikacji:

- Gutkowska, K., & Murawska, A. (2009). Children from rural areas – the socio-economic determinants of the Access to education. *Social Policy, Special issue*. (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane dane, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).
- Gutkowska, K., & Murawska, A. (2009). Dzieci wiejskie—Środowiskowe uwarunkowania dostępu do edukacji. *Polityka Społeczna, nr 9, 22–28* (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane dane, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).
- Gutkowska, K., & Murawska, A. (2010). Sytuacja na rynku pracy a jakość życia ludności w Polsce. *Zeszyty Naukowe Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego Zarządzanie Publiczne, 3(11), 69-82* (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane dane, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).
- Gutkowska, K., & Murawska, A. (2011). Regionalne zróżnicowanie poziomu i jakości życia Polaków. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing. Konsumpcja a rozwój regionów, 1 (styczeń-luty), 90–101* (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane dane, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów,

sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).

Gutkowska, K., & Murawska, A. (2011). Zagospodarowanie czasu wolnego w miejskich i wiejskich gospodarstwach domowych. *Polityka Społeczna*, 38(8(449)), 22–29 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).

Murawska, A., Bielec, J., & Gutkowska, K. (2012). System pomocy społecznej w Polsce w latach 1990-2009 i jego beneficjenci ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców wsi. W K. Gutkowska (Red.), *Pomoc społeczna wobec rodzin problemowych na wsi* (s. 7–43). Wydawnictwo SGGW (Mój wkład: opracowanie koncepcji i problemu badawczego, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, przygotowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 33,3%).

Gutkowska, K., & Murawska, A. (2013). Poziom życia ludności a wielkość i struktura spożycia żywności w aspekcie regionalnym. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*, 4 (345), 47–60 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).

Gutkowska, K., & Murawska, A. (2013). Zmiany poziomu i struktury spożycia oraz wydatków konsumpcyjnych w gospodarstwach domowych w okresie kryzysu gospodarczego. W Z. Wyszowska & M. Gotowska (Red.), *Poziom i jakość życia w dobie kryzysu*. Wydawnictwo Uczelniane UTP (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).

Murawska, A., & Gutkowska, K. (2015). Ekonomiczne uwarunkowania poziomu spożycia artykułów żywnościowych w aspekcie regionalnym. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*, 2, 270–285 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 70%).

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Od 2018 roku współpracuję z naukowcami z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Efektem współpracy jest współautorska monografia oraz dwa artykuły:

Pieńkowski, D., Murawska, A., & Zaremba-Warnke, S. (2018). *Zrównoważona konsumpcja. Wyzwanie dla społeczeństwa w dobie globalizacji*. *Texter*. (Mój wkład w powstanie monografii polegał na napisaniu podrozdziałów 4.1 Trendy w zachowaniach konsumentów prowadzące do zrównoważonej konsumpcji, podrozdziału 4.3. o wskaźnikach i pomiarze zrównoważonej konsumpcji oraz całego rozdziału 5 dotyczącego zrównoważonej konsumpcji w ujęciu podmiotowym i przedmiotowym. Mój udział procentowy szacuję na 33%).

Goryńska-Goldmann, E., Murawska, A., & Balcerowska-Czerniak, G. (2023). Consumer Profiles of Sustainable Fruit and Vegetable Consumption in the European Union. *Sustainability*, 15(21), Article 21. <https://doi.org/10.3390/su152115512> (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, opracowanie dyskusji wyników, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 40%).

Murawska, A., & Goryńska-Goldmann, E. (2023). Greenhouse Gas Emissions in the Agricultural and Industrial Sectors—Change Trends, Economic Conditions, and Country Classification: Evidence from the European Union. *Agriculture*, 13(7), Article 7. <https://doi.org/10.3390/agriculture13071354> (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania,

sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, opracowanie dyskusji wyników, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 60%.)

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

W 2018 roku w ramach międzyuczelnianego projektu naukowo-badawczego MO517 prowadzonego przez Texter Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie współpracowałam z dr Sabiną Zarembą-Warnke. W wyniku naszej współpracy powstała współautorska monografia naukowa.

Pieńkowski, D., Murawska, A., & Zaremba-Warnke, S. (2018). *Zrównoważona konsumpcja.*

Wyzwanie dla społeczeństwa w dobie globalizacji. Texter. (Mój wkład w powstanie monografii polegał na napisaniu podrozdziałów 4.1 Trendy w zachowaniach konsumentów prowadzące do zrównoważonej konsumpcji, podrozdziału 4.3. o wskaźnikach i pomiarze zrównoważonej konsumpcji oraz całego rozdziału 5 dotyczącego zrównoważonej konsumpcji w ujęciu podmiotowym i przedmiotowym. Mój udział procentowy szacuję na 33%).

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

W latach 2020-2021 współpracowałam dr hab. Bartoszem Mickiewiczem prof. nadzw. ZUT, Wydziałem Ekonomicznym w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym ZUT w Szczecinie i w efekcie tej współpracy powstały dwa artykuły naukowe:

Murawska, A., Mickiewicz, B., Zajdel, M., & Michalcewicz-Kaniowska, M. (2020).

Multidimensional Analysis of the Relationship between Sustainable Living Conditions and Long and Good Health in the European Union Countries. *European Research Studies*, XXIII(3), 716–735. <https://doi.org/DOI: 10.35808/ersj/1664> (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i końcowe. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).

Michalcewicz-Kaniowska, M., Mickiewicz, B., Murawska, A., Odlanicka-Poczobutt, M., & Zajdel, M. (2021). The Gender Polarization of Education and Employment in the

European Union Countries (in 2005-2019): Practical Implications. *European Research Studies*, 24(SI 1), 787–810 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i końcowe. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).

Politechnika Śląska

W 2021 oraz 2024 roku napisałam współautorskie artykuły wraz z dr hab. Moniką Odlanicką-Poczobutt, profesorem uczelni. Publikacje były wynikiem współpracy naukowej Katedry Ekonomii i Marketingu Wydziału Zarządzania na Politechnice Bydgoskiej, w której jestem zatrudniona, z Katedrą Logistyki Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej.

Michalcewicz-Kaniowska, M., Mickiewicz, B., Murawska, A., Odlanicka-Poczobutt, M., & Zajdel, M. (2021). The Gender Polarization of Education and Employment in the

European Union Countries (in 2005-2019): Practical Implications. *European Research Studies*, 24(SI 1), 787–810 (Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i końcowe. Mój wkład procentowy szacuję na 50%).

Michalcewicz-Kaniowska, M., Odlanicka-Poczobutt, M., Szyszka-Schuppik, A., Komarnicka, A., & Murawska, A. (2024). Elements of crisis management during the Covid-19

pandemic in Poland. Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization & Management; Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie / Politechnika Śląska, 193, 121–143. <https://doi.org/DOI>: <http://dx.doi.org/10.29119/1641-3466.2024.193.7>.
(Mój wkład: Redakcja tekstu -wersja wstępna, redakcja tekstu - wersje poprawione i finalna, nadzór nad badaniem, interpretacja wyników. Mój wkład procentowy szacuję na 10%).

Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu

W 2016 roku wspólnie z dr hab. Jolantą Ciak, prof. nadzw. WSB w Toruniu oraz ze współpracownikami z Wydziału Zarządzania PBS opracowaliśmy współautorską monografię naukową:

Ciak, J., Gotowska, M., Goździewska-Nowicka, A., Jakubczak, A., Koreleska, E., Michalska, A., Murawska, A., Voss, G., & Wyszowska, Z. (2016). *Wyzwania współczesnej gospodarki*. Wydawnictwa Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (Mój wkład: jestem autorką podrozdziału pt.: „Zrównoważona konsumpcja dóbr i usług jako wyzwanie dla współczesnego społeczeństwa” zawartego w części 1 książki pt.: „Współczesne wyzwania gospodarki – ujęcie makroekonomiczne”).

W 2021 i 2022 roku współorganizowałam konferencje naukowe (VIII i XIX) wraz Katedrą Logistyki Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej. pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Stan – Trendy – Strategie”, które odbywały się cyklicznie w listopadzie (w 2023 roku była 10 edycja tej konferencji).

6. INFORMACJA O OSIĄGNIĘCIACH DYDAKTYCZNYCH, ORGANIZACYJNYCH ORAZ POPULARYZUJĄCYCH NAUKĘ LUB SZTUKĘ

Podczas mojej kariery zawodowej wykazywałam się istotną aktywnością dydaktyczną, organizacyjną oraz popularyzującą naukę, za którą w latach 2010-2023 otrzymałam pięciokrotnie nagrody JM Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego/Politechniki Bydgoskiej. Nagrody za działalność dydaktyczną otrzymałam w roku 2013, 2016, 2019 i 2023, a za działalność organizacyjną w 2014 roku. Poza tymi nagrodami w 2013 roku zostałam nagrodzona odznaką honorową „Zasłużony dla rolnictwa” nadaną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Stanisława Kalembę oraz otrzymałam medal brązowy za długoletnią służbę nadany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego. Z kolei w 2021 roku otrzymałam Medal Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania nadany przez Ministerstwo Oświaty i Nauki. Szczególnym dla mnie wyróżnieniem było otrzymanie nagrody i wyróżnienia w Kategorii Srebrna Piła wyręczonych podczas Gali Nauczycieli Akademickich 8 marca 2019 roku w ramach konkursu organizowanego przez Samorząd Studencki Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Nauczyciel Piła jest rzeczowy i ma wysokie wymagania, ale równocześnie jest życzliwy i sprawiedliwy. W 2021 roku zostałam również nominowana przez studentów do nagrody „Nauczyciel na Medal” dla najbardziej cenionych i lubianych nauczycieli akademickich w województwie kujawsko-pomorskim organizowanym przez Express Bydgoski, Gazetę Pomorską oraz Nowości. Bardzo dużą satysfakcję sprawiają mi oceny

wystawiane przez studentów w systemie USOS po każdym semestrze zajęć oraz dużo pozytywnych opinii na temat prowadzonych przeze mnie zajęć i opieki nad dyplomantami.

W latach 2010-2023 byłam jedynym pomysłodawcą, autorem i koordynatorem takich przedmiotów jak Ekonomia konsumpcji, Ekonomia konsumpcji żywności, Modele konsumpcji, Nowe tendencje w konsumpcji dóbr i usług, Nowoczesne techniki zakupu i sprzedaży, Zarządzanie finansami gospodarstw domowych, Budżety gospodarstw domowych, a także jestem autorką propozycji szkolenia pt. Zarządzanie finansami osobistymi, w ramach projektu złożonego przez PBS w programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) „Rozwój kwalifikacji i kompetencji osób dorosłych”. W czasie mojej kariery zawodowej realizowałam i realizuję kilkadziesiąt innych przedmiotów, takich jak: Ekonomia i organizacja agrobiznesu, Ekonomia i organizacja produkcji rolniczej, Ekonomia i organizacja produkcji zwierzęcej, Ekonometria, Statystyka, Ekonomia, Zarządzanie i ekonomia, Podstawy zarządzania, Nauka o organizacji, Zarządzanie przedsiębiorstwem handlowym, Ekonomia transportu, Organizacja i zarządzanie ochroną środowiska, Ekonomia usług, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Zarządzanie kadrami, Przedsiębiorczość, Podstawy prowadzenia działalności gospodarczej i wiele innych. W latach 2010-2023 byłam również wykładownicą przedmiotów realizowanych na studiach podyplomowych takich jak: Administracja i zarządzanie finansami publicznymi w Bydgoskiej Szkole Wyższej oraz Marketing i zarządzanie przedsiębiorstwem w Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym. Okazjonalnie również, pracując na umowę zlecenie realizowałam zajęcia w Bydgoskiej Szkole Wyższej (BSW) oraz Wyższej Szkole Bankowej (WSB) w Toruniu.

W latach 2010-2024 byłam promotorką ponad 200 prac dyplomowych obronionych na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego/Politechniki Bydgoskiej, w tym 56 prac magisterskich, 109 licencjackich oraz 38 inżynierskich. Tematyka prac dotyczyła między innymi konsumpcji dóbr materialnych i usług, zachowań nabywców/klientów/konsumentów, nowych trendów w konsumpcji dóbr i usług, uwarunkowań konsumpcyjnych i marketingowych, lojalności i satysfakcji konsumentów, ekonomiki i organizacji produkcji wybranych dóbr, analizy otoczenie podmiotów gospodarczych itp. Poza tym sporządziłam 76 recenzji prac dyplomowych, w tym 56-ciu prac licencjackich, 18-stu inżynierskich oraz dwóch magisterskich.

W 2012 i 2016 roku w wyniku mojej opieki naukowej nad dyplomantami, których byłam promotorem, powstały punktowane publikacje naukowe ze studentami opublikowane w Studiach i Materiałach Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą oraz w Zeszytach Naukowych SGGW w Warszawie Problemy Rolnictwa Światowego:

Murawska, A., & Banaszak, N. (2012). Rola kart rabatowych w kształtowaniu lojalności konsumentów w świetle badań empirycznych. *Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą*, 62, 83–93.

Murawska, A., & Mrozińska, M. (2016). Korzystanie z energii elektrycznej w krajach Unii Europejskiej i w Polsce w aspekcie wspierania zrównoważonej konsumpcji. *Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Problemy Rolnictwa Światowego*, 16(31)(z. 2), 223–231.

W 2018 roku zostałam opiekunem studenckiego koła naukowego Odpowiedzialnych Konsumentów KNOK, które funkcjonuje przy Wydziale Zarządzania Politechniki Bydgoskiej. Jako opiekun koła i promotor prac dyplomowych wspieram i motywuję studentów do pracy nad tworzeniem artykułów naukowych i w wyniku mojej opieki naukowej i zaangażowania powstało kolejnych pięć artykułów naukowych, w których w dwóch byłam współautorem publikacji. Artykuły zostały opublikowane w recenzowanych czasopismach i monografiach naukowych:

- Murawska, A., & Długosz, H.** (2018). Prosumpcja jako forma aktywności konsumentów na rynku dóbr i usług. *Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing*, 4 (375), tom 1, 241–251.
- Markiewicz, M., & Biegała, J. (2019). Aplikacja internetowa do kontaktu pomiędzy kierownicą firmy cateringowej a klientem, XLIII Studencka Konferencja Naukowa pt. Potencjał innowacyjny w inżynierii produkcji i technologii materiałów, praca zbiorowa pod red. E. Staniewskiej, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa s. 126-129.
- Tomasiewicz, A. (2020). Wegetarianizm w aspekcie rozwoju ekokonsumpcji. W K. Kalbarczyk i K. Skrzątek (Red.), *Naukowa analiza wybranych problemów społecznych* (s. 225-234). Wydawnictwo Naukowe Tygiel sp. z o.o., Lublin.
- Tomasiewicz, A., & **Murawska, A.** (2020). Zalety i wady wybranych metod zarządzania przedsiębiorstwem. W A. Krzysztofek (Red.), *Znaczenie zarządzania we współczesnym świecie* (s. 253–264). Wydawnictwo Naukowe ARCHAEGRAPH.
- Tomasiewicz A., Andrzejewska, A. (2021). Ocena znajomości koncepcji Kaizen wśród kierownictwa w organizacjach, W J. Kozłowska, M. Iwaniuk (Red.), *Wybrane zagadnienia z zakresu ekonomii i zarządzania* (s. 175-188). Wydawnictwo Naukowe Tygiel sp. z o.o., Lublin.

Poza tym wspieram organizacyjnie oraz sprawuję opiekę naukową nad organizacją wyjazdów oraz przygotowaniem prezentacji w ramach uczestnictwa studentów/członków mojego koła w konferencjach naukowych. W latach 2018-2023 studenci uczestniczyli w licznych konferencjach, w ramach których wspierałam ich w opracowaniu streszczeń publikacji, prezentacji oraz samych wystąpień i uczestnictwa w dyskusjach. Z konferencji tych studenci kilkakrotnie wrócili z wyróżnieniami i nagrodami. Szczegółowy wykaz konferencji oraz osiągnięć zdobytych przez studentów podczas wystąpień (nagrody, wyróżnienia) wraz z kopiami znajduje się w **Załączniku 6**.

W 2019 roku w ramach działalności organizacyjnej wraz z członkami koła Odpowiedzialnych Konsumentów organizowałam wojewódzki konkurs pt.: „Odpowiedzialna konsumpcja” kierowany do uczniów szkół średnich w województwie kujawsko-pomorskim. Uroczysty finał konkursu odbył się dnia 6.12.2019 r. Spośród kilkudziesięciu prac, które wpłynęły z placówek oświatowych, jury powołane przez organizatorów konkursu przyznało 3 nagrody oraz 5 wyróżnień równorzędnych. Celem konkursu było zachęcenie uczniów do zapoznania się z tematyką odpowiedzialnej konsumpcji oraz promocja Wydziału Zarządzania UTP w szkołach średnich w województwie kujawsko-pomorskim.

Członkowie koła naukowego, którego jestem opiekunem, uczestniczą również w różnego rodzaju konkursach, a ja wspieram ich merytorycznie i organizacyjnie. Przykładowo w 2022 roku sprawowałam opiekę nad zespołem pod nazwą KNOK (reprezentowanym przez czterech członków koła Odpowiedzialnych Konsumentów) w drugiej edycji konkursu ResearchLab 2022. Po końcowej ocenie przez jury konkursu zespół KNOK oraz każdy z członków zespołu indywidualnie zdobyli Złote Certyfikaty za zajęcie III miejsca. W konkursie brało udział kilkadziesiąt zespołów reprezentujących 16 uczelni w Polsce. Celem konkursu było umocnienie oraz doskonalenie umiejętności studentów w zakresie badań rynkowych i marketingowych, a także lepsze zrozumienie potrzeb i zachowań konsumentów. Konkurs wykorzystuje koncepcję "Intensive Programme" jako jedną z najbardziej efektywnych metod dydaktycznych online. Konkurs jest organizowany przez Le Sphinx Polska. Dodatkowo chcę nadmienić, że kilku członków koła KNOK i równocześnie moich dyplomantów brało udział w konkursach na najlepszą pracę dyplomową licencjacką lub magisterską z zakresu marketingu, handlu i konsumpcji ogłoszonych przez Prezesa Polskiego Naukowego Towarzystwa Marketingu, dra hab. Zygmunta Waśkowskiego, prof. UEP, ogólnopolskiego konkursu im. prof. Romana Głowackiego, Prezydenta Miasta Bydgoszczy Rafała Bruskiego na najlepszą pracę o Bydgoszczy lub Polskie Towarzystwo Zarządzania Produkcją.

Od 2010 roku nieprzerwanie do teraz jestem członkiem Rady Programowej (łącznie 14 lat) kierunku Zarządzanie i Inżynieria Produkcji (ZIP) na Wydziale Zarządzania PBS. W Radzie pełnię funkcję sekretarza oraz z-cy przewodniczącego w ramach zatwierdzania prac dyplomowych w systemie APD. W latach 2010-2023 Rada Programowa na kierunku ZIP przeprowadzała szereg modyfikacji programów studiów pierwszego i drugiego stopnia, wygaszała specjalności oraz uruchamiała nowe, dostosowywała efekty i treści kształcenia do nowych wytycznych z aktualnymi ustawami, przekształcała kierunek studiów I stopnia z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny, opracowała i uruchomiła studia II stopnia na kierunku ZIP i przeprowadzała szereg ulepszeń tego kierunku oraz uruchamiała nowe specjalności zgodne z wymaganiami otoczenia gospodarczego. Jestem również od 2015 roku w składzie komisji kwalifikacyjnej przeprowadzającej rozmowy z kandydatami na II stopień kierunku Zarządzanie i Inżynieria Produkcji i odpowiadam za zweryfikowanie efektów uczenia się kandydata w zakresie dyscypliny Nauki o zarządzaniu i jakości. W latach 2012-2020 byłam członkiem zespołu ds. opracowywania programów kształcenia opartych na efektach kształcenia na kierunku ZIP. W latach 2013-2021 byłam opiekunem studentów kierunku ZIP odbywających praktyki zawodowe, a od 2010 roku jestem opiekunem poszczególnych roczników studentów na tym kierunku.

Od 2020 roku jestem Przewodniczącą Komisji Dydaktycznej działającej przy Wydziale Zarządzania PBS. Zespół odpowiedzialny jest między innymi za weryfikację, opracowywanie i uaktualnianie dla bieżącego roku akademickiego wytycznych i zaleceń w sprawie przygotowywania prac magisterskich, inżynierskich i licencjackich na wszystkich kierunkach studiów istniejących na WZ: Zarządzanie, Zarządzanie i Inżynieria Produkcji, Finanse i Rachunkowość, a także wzorców konspektów prac dyplomowych realizowanych na wszystkich kierunkach i stopniach studiów. Poza tym komisja jest autorem procedury okresowej weryfikacji zróżnicowania oceniania studentów oraz przeprowadzania tej weryfikacji. W planach jest opracowanie wytycznych i zaleceń w sprawie przygotowywania prac licencjackich na najnowszym kierunku studiów na WZ: Zarządzanie w sporcie.

Od 2019 roku jestem członkiem Rady Naukowej dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości przy Wydziale Zarządzania PBS. Zgodnie z oświadczeniami o dziedzinie i dyscyplinie i o czasie pracy, w której prowadzi się działalność naukową złożonymi dnia 9 listopada 2018 roku moja działalność naukowa była w 50% związana z dyscypliną Ekonomia i finanse i w 50% z dyscypliną Nauki o zarządzaniu i jakości. Od 28 listopada 2023 roku w 100% reprezentuję dyscyplinę Nauki o zarządzaniu i jakości.

W latach 2010-2023 byłam zaangażowana merytorycznie i organizacyjnie w działalność popularyzatorską i promocyjną o charakterze dydaktycznym. W 2010 roku byłam koordynatorem „Drzwi otwartych 2010” organizowanych przez Wydział Zarządzania UTP. W latach 2015-2019 byłam współorganizatorem Bydgoskiego Festiwalu Nauki – imprezy promującej UTP i Bydgoszcz. Przygotowywałam wydarzenia, wykłady z pokazem, warsztaty dla dzieci w wieku szkolnym i młodzieży. Tytuły wydarzeń to m. in.: „Zrównoważony uczeń, student, konsument. Jak pomóc środowisku?”, „Jak żyć w zgodzie ze środowiskiem?, Sprawdź czy jesteś ekodzieciakiem”, „W zdrowym ciele zdrowy duch. Co nowego w piramidzie zdrowego żywienia?”. Wydarzenia były kierowane do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. W 2021 i 2022 roku opracowywałam i wygłaszałam prezentacje promujące Wydział Zarządzania i kierunek Zarządzanie i Inżynieria Produkcji w ramach Inżynieraliów – wydarzenia organizowanego przez Politechnikę Bydgoską kierowanego do maturzystów.

W ramach działalności w kwartalniku uczelni :Format UTP”, a następnie „Format 2.0” od 2012 roku do 2016 roku jako kronikarz Wydziału Zarządzania opracowałam kilkadziesiąt kronik na temat wydarzeń na wydziale i aktywności pracowników. W 2016 roku opracowałam artykuł popularny o działalności Wydziału Zarządzania PBS (ówczesnego UTP) oraz w 2019 roku artykuł popularno-naukowy o marnowaniu żywności. W 2011 i 2015 roku opublikowałam

również dwa artykuły w czasopiśmie popularno-naukowym "Logistyka". W 2020 i 2021 roku w ramach Światowego Dnia Żywności brałam udział w kilku programach w studio TVP3 Bydgoszcz oraz w nagraniach dla telewizji TVP3 Bydgoszcz o tematyce związanej z prowadzoną przeze mnie działalnością naukową, przede wszystkim konsumpcją żywności, jej marnotrawieniem i przeciwdziałaniu tego zjawiska.

Wykaz oraz kopie dokumentów potwierdzających osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne oraz popularyzujące naukę zawiera **Załącznik 6**.

**7. OPRÓCZ KWESTII WYMIENIONYCH W PKT. 1-6,
WNIOSKODAWCA MOŻE Podać INNE INFORMACJE,
WAŻNE Z JEGO PUNKTU WIDZENIA, DOTYCZĄCE JEGO
KARIERY ZAWODOWEJ**

Brak.



.....
(podpis wnioskodawcy)

ZAŁĄCZNIK 4.

Do wniosku z dnia 24.05.2024 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse

WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH STANOWIĄCYCH ZNACZNY WKŁAD W ROZWÓJ DYSCYPLINY EKONOMIA I FINANSE

dr inż. Anna Murawska

**Katedra Ekonomii i Marketingu
Wydział Zarządzania
Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich**

Bydgoszcz 2024

SPIS TREŚCI

I. WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1. PKT 2 USTAWY	4
1. Monografia naukowa, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a Ustawy; lub	4
2. Cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2b Ustawy; lub	4
3. Wykaz zrealizowanych oryginalnych osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych lub artystycznych, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2c Ustawy.....	4
II. WYKAZ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ ALBO ARTYSTYCZNEJ	5
1. Wykaz opublikowanych monografii naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.1).....	5
2. Wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych (wraz z rozdziałami w publikacjach z konferencji międzynarodowych)	5
3. Informacja o członkostwie w redakcjach naukowych monografii.	7
4. Wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.2).....	7
5. Wykaz osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).....	14
6. Wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).....	14
7. Wykaz wystąpień na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych.....	14
8. Wykaz udziału w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji.	24
9. Wykaz uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów.....	25
10. Wykaz członkostwa w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach.	26
11. Wykaz staży w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru.	27
12. Wykaz członkostwa w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.).	29
13. Wykaz recenzowanych prac naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych.....	29
14. Wykaz uczestnictwa w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych.	33
15. Wykaz udziału w zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż określone w pkt. II.9.	35

16.	Wykaz uczestnictwa w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny.	37
III.	WSPÓLPRA Z OTOCZENIEM SPOŁECZNYM I GOSPODARCZYM.....	38
1.	Wykaz dorobku technologicznego.....	38
2.	Współpraca z sektorem gospodarczym.....	38
3.	Wykaz uzyskanych praw własności przemysłowej, w tym uzyskanych patentów krajowych lub międzynarodowych.	39
4.	Wykaz wdrożonych technologii.	39
5.	Wykaz wykonanych ekspertyz lub innych opracowań wykonanych na zamówienie instytucji publicznych lub przedsiębiorców.	39
6.	Wykaz udziału w zespołach eksperckich lub konkursowych.....	40
7.	Wykaz projektów artystycznych realizowanych ze środowiskami pozaartystycznymi.....	40
IV.	DANE NAUKOMETRYCZNE	40
1.	Impact Factor (w dziedzinach i dyscyplinach, w których parametr ten jest powszechnie używany jako wskaźnik naukometryczny).	40
2.	Liczba cytowań publikacji wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań.	41
3.	Indeks Hirscha.....	41
4.	Liczba publikacji i punktów według wykazów czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MNiSW w latach 2010-2023.....	42
V.	NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWĄ.....	43
VI.	SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE DOROBKU NAUKOWO- BADAWCZEGO, DYDAKTYCZNEGO, ORGANIZACYJNEGO I POPULARYZUJĄCEGO NAUKĘ.....	45

Informacje zawarte w poszczególnych punktach tego dokumentu powinny uwzględniać podział na okres przed uzyskaniem stopnia doktora oraz pomiędzy uzyskaniem stopnia doktora a uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego.

I. WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1. PKT 2 USTAWY

1. Monografia naukowa, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a Ustawy; lub

L.p.	Monografia naukowa
I.1.1	Murawska, A. (2023). Uwarunkowania i tendencje zmian konsumpcji żywności w Polsce. Wydatki. Spożycie. Determinanty. Zróżnicowanie. Wydawnictwa Uczelniane Politechniki Bydgoskiej, Bydgoszcz, ss. 307. ISBN 978-83-66530-80-5.

2. Cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2b Ustawy; lub

3. Wykaz zrealizowanych oryginalnych osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych lub artystycznych, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2c Ustawy.

W przypadku prac dwu- lub wieloautorских zaleca się złożenie oświadczenia przez habilitanta oraz współautorów wskazujące na ich merytoryczny (a NIE procentowy) wkład w powstanie każdej pracy [np. twórca hipotezy badawczej, pomysłodawca badań, wykonanie specyficznych badań (np. przeprowadzenie konkretnych doświadczeń, opracowanie i zebranie ankiet, itp.), wykonanie analizy wyników, przygotowanie manuskryptu artykułu, i inne]. Określenie wkładu danego autora, w tym habilitanta, powinno być na tyle precyzyjne, aby umożliwić dokładną ocenę jego udziału i roli w powstaniu każdej pracy.

II. WYKAZ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ ALBO ARTYSTYCZNEJ

1. Wykaz opublikowanych monografii naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.1).

L.p.	Monografie
opublikowane przed uzyskaniem stopnia doktora	
-----	-----
opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora	
II.1.1	Ciak, J., Gotowska, M., Goździewska-Nowicka, A., Jakubczak, A., Koreleska, E., Michalska, A., Murawska, A. , Voss, G., & Wyszowska, Z. (2016). <i>Wyzwania współczesnej gospodarki</i> . Wydawnictwa Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Mój wkład: jestem autorką podrozdziału pt.: „Zrównoważona konsumpcja dóbr i usług jako wyzwanie dla współczesnego społeczeństwa” zawartego w części 1 książki pt.: „Współczesne wyzwania gospodarki – ujęcie makroekonomiczne”.
II.1.2	Pieńkowski, D., Murawska, A. , & Zaremba-Warnke, S. (2018). <i>Zrównoważona konsumpcja. Wyzwanie dla społeczeństwa w dobie globalizacji</i> . Texter. Mój wkład: jestem autorką podrozdziału 4.1: „Trendy w zachowaniach konsumentów prowadzące do zrównoważonej konsumpcji”, podrozdziału 4.3: „Wskaźniki i pomiar zrównoważonej konsumpcji” oraz rozdziału 5: „Zrównoważona konsumpcja w ujęciu podmiotowym i przedmiotowym”.

2. Wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych (wraz z rozdziałami w publikacjach z konferencji międzynarodowych)

L.p.	Rozdziały
opublikowane przed uzyskaniem stopnia doktora	
II.2.1	Haba, A. (2004). Skutki bezrobocia na terenach byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych. W A. Mickiewicz (Red.), <i>Problemy rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich i małych miast w aspekcie zrównoważonego rozwoju: T. I</i> (s. 367–379). Wydział Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej w Akademii Rolniczej w Szczecinie.
II.2.2	Murawska, A. (2006). Warunki kształtujące poziom konsumpcji. W Z. Wyszowska (Red.), <i>Rola kapitału ludzkiego w rozwoju obszarów wiejskich</i> (s. 129–134). Wydawnictwo Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy.
opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora	
II.2.3	Murawska, A. (2010). Zmiany i przestrzenne zróżnicowanie produkcji rolniczej w Polsce. W A. Mickiewicz & P. Mickiewicz (Red.), <i>Zrównoważony Rozwój Lokalny. Warunki Rozwoju Regionalnego i Lokalnego: T. I</i> (s. 117–122). Stowarzyszenie Naukowe – Instytut Gospodarki i Rynku, Zachodniopomorski Uniwersytet w Szczecinie.
II.2.4	Murawska, A. , & Michalska, A. (2011). Ocena wybranych problemów ochrony zdrowia ludności w Polsce. W M. Łyszczak, M. Węgrzyn, & D. Wasilewski (Red.), <i>Kształtowanie wartości ZOZ nowym wyzwaniem menedżerów. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu</i> (s. 174–182). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%.
II.2.5	Murawska, A. , Bielec, J., & Gutkowska, K. (2012). System pomocy społecznej w Polsce w latach 1990-2009 i jego beneficjenci ze szczególnym uwzględnieniem

	<p>mieszkańców wsi. W K. Gutkowska (Red.), <i>Pomoc społeczna wobec rodzin problemowych na wsi</i> (s. 7–43). Wydawnictwo SGGW.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji i problemu badawczego, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, przygotowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 33,3%.</p>
II.2.6	<p>Gutkowska, K., & Murawska, A. (2013). Zmiany poziomu i struktury spożycia oraz wydatków konsumpcyjnych w gospodarstwach domowych w okresie kryzysu gospodarczego. W Z. Wyszowska & M. Gotowska (Red.), <i>Poziom i jakość życia w dobie kryzysu</i>. Wydawnictwo Uczelniane UTP.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji i problemu badawczego, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 70%.</p>
II.2.7	<p>Murawska, A. (2013). Communication with applicant as an indicator of the quality of service in public administrative units. W L. Nagyová, P. Serenèè, & M. Podstawka (Red.), <i>New Trends in Finance and Marketing</i> (I, s. 33–45). Slovak University of Agriculture in Nitra.</p>
II.2.8	<p>Murawska, A., & Gotowska, M. (2013). Uwarunkowania marketingowe zachowań zakupowych żywności młodych konsumentów. W U. Łaganowska-Szcześniak & A. Bobrowska (Red.), <i>Przejawy zachowań konsumentów we współczesnej gospodarce rynkowej</i> (s. 61–78). Wydawnictwo Uniwersytet Opolski.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przeprowadzenie badania ankietowego, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, nadzór nad badaniem, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>
II.2.9	<p>Murawska, A. (2013). Managing the quality of medical services from patients' perspective – theory and reality (Zarządzanie jakością usług medycznych z perspektywy pacjentów – teoria a praktyka), W A. P. Balcerzak (Red.), <i>Contemporary Issues in Economy. Growth Perspectives in Europe? VII International Conference on Applied Economics</i> (s. 222, 1-15). Polish Economic Society Branch in Toruń and Institute of Economic Research.</p>
II.2.10	<p>Murawska, A. (2015). Zróżnicowanie bezrobocia osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy na przykładzie polskich województw. W A. P. Balcerzak (Red.), <i>Rynek czy rząd?</i> (s. 560–572). Instytut Badań Gospodarczych i Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Toruniu.</p>
II.2.11	<p>Murawska, A. (2015). Zróżnicowanie bezrobocia osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy na przykładzie polskich województw. <i>Working Papers, Institute of Economic Research, Article 82/2015</i>, W: The paper submitted to VIIIth International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in economy under the title Market or Government?. Institute of Economic Research and Polish Economic Society Branch in Toruń, 18-19 June 2015, s. 1-13, https://ideas.repec.org/p/pes/wpaper/2015no82.html.</p>
II.2.12	<p>Murawska, A. (2016). Przemiany i nierówności w poziomie i jakości życia ludności w krajach Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem Polski. W M. Geise, D. Oczki, & D. Piotrowski (Red.), <i>Transformacja gospodarcza w Polsce</i> (s. 135–148). Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki.</p>
II.2.13	<p>Murawska, A. (2017). Wpływ wykształcenia ludności na poziom zatrudnienia i bezrobocia w krajach Unii Europejskiej. W A. P. Balcerzak & I. Pietryka (Red.),</p>

	<i>Współczesne zjawiska w gospodarce</i> (s. 52–63). Instytut Badań Gospodarczych i Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Toruniu. DOI: 10.24136/eep.proc.2017.1 (eBook).
II.2.14	Murawska, A. (2018). Przemiany w poziomie i strukturze wykształcenia ludności w krajach Unii Europejskiej w aspekcie realizacji celów strategii „Europa 2020”. W M. Geise, J. Oczki, & D. Piotrowski (Red.), <i>Wybrane aspekty przemian gospodarczych w Polsce</i> (s. 101–115). Wydawnictwo Uniwersytet Kazimierza Wielkiego.
II.2.15	Murawska, A. (2020). Atmosphere at the Point of Sale as a Marketing Instrument Affecting Women’s Purchasing Decisions. W K. S. Soliman (Red.), <i>Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA)</i> (s. 1447–1452).
II.2.16	Tomasiewicz, A., & Murawska, A. (2020). Zalety i wady wybranych metod zarządzania przedsiębiorstwem. W A. Krzysztofek (Red.), <i>Znaczenie zarządzania we współczesnym świecie</i> (s. 253–264). Wydawnictwo Naukowe ARCHAEGRAPH. Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, odpowiedzialność za zarządzanie i koordynację planowania i realizacji zadania, nadzór nad projektem, weryfikacja obliczeń, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 40%.
II.2.17	Murawska, A. (2021). Variation, Changes, and Economic Conditions of Greenhouse Gas Emissions From Industry and Agriculture in European Union States. W A. P. Balcerzak & I. Pietryka (Red.), <i>Proceedings of the 11th International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy: Economics</i> (s. 166–173). Institute of Economic Research. https://doi.org/0.24136/eep.proc.2021.1 .
II.2.18	Murawska, A. (2023). Exploring the Correlation Between Regional Variability in the Level and Quality of Education and Population Income Inequality. W A. P. Balcerzak & I. Pietryka (Red.), <i>Proceedings of the 12th International Conference on Applied Economics</i> (s. 81–91). Institute of Economic Research. DOI: 10.24136/eep.proc.2023.1 (eBook), http://economic-research.pl/Books/index.php/eep/catalog/book/110 .

3. Informacja o członkostwie w redakcjach naukowych monografii.

4. Wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.2).

L.p.	Publikacje
opublikowane przed uzyskaniem stopnia doktora	
II.4.1	Haba, A. (2004). Opinie rolników o usługach banków spółdzielczych. <i>Zagadnienia Doradztwa Rolniczego</i> , 1/04, 56–66.
II.4.2	Murawska, A. (2004). Udział podatku rolnego w strukturze dochodów budżetowych gmin. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i> , 6(4), 137–142.
II.4.3	Murawska, A. (2004). Zasady funkcjonowania systemów jakości na przykładzie przedsiębiorstwa drobiarskiego. <i>Prace Wydziału Nauk Przyrodniczych Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego. Prace Komisji Nauk Rolniczych i Biologicznych</i> , 54, 423–432.
II.4.4	Murawska, A. (2005). Analiza czynników wpływających na budżety gmin. <i>Zeszyty Naukowe Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego Prace Wydziału Nauk Przyrodniczych</i> , 57, 543–550.

II.4.5	<p>Murawska, A., & Śrubkowska, M. (2005). Metoda Warda w wyznaczaniu typologicznych grup powiatów. <i>Prace Wydziału Nauk Przyrodniczych Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego. Seria B. Prace Komisji Nauk Rolniczych i Biologicznych</i>, 44[58], 401–408.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>
II.4.6	<p>Murawska, A. (2006). Rozwój rynku świeżych owoców i warzyw w Polsce. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i>, 08(2), 140–144.</p>
II.4.7	<p>Murawska, A. (2009). Ocena warunków mieszkaniowych w gospodarstwach domowych w Polsce. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i>, 11(4), 213–218.</p>
II.4.8	<p>Gutkowska, K., & Murawska, A. (2009). Children from rural areas – the socioeconomic determinants of the Access to education. <i>Social Policy, Special issue</i>, 14-20.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>
II.4.9	<p>Gutkowska, K., & Murawska, A. (2009). Dzieci wiejskie—Środowiskowe uwarunkowania dostępu do edukacji. <i>Polityka Społeczna</i>, nr 9, 22–28.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>
opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora	
II.4.10	<p>Murawska, A. (2010). Klasyfikacja województw pod względem rozwoju gospodarczego za pomocą metod taksonomicznych. <i>Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą</i>, 33, 211–221.</p>
II.4.11	<p>Murawska, A. (2010). Regionalne zróżnicowanie wyposażenia w wybrane elementy infrastruktury technicznej na terenach wiejskich w Polsce. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i>, 12(2), 225–230.</p>
II.4.12	<p>Murawska, A. (2010). Uwarunkowania makroekonomiczne i ich rola dla zarządzania procesami logistycznymi w przedsiębiorstwach sektora rolno-spożywczego. <i>Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego</i>, II(2), 87–99.</p>
II.4.13	<p>Murawska, A. (2010). Rozwój społeczno-ekonomiczny a poziom życia w gospodarstwach domowych w Polsce, Streszczenie rozprawy doktorskiej. <i>Zagadnienia Ekonomiki Rolnej</i>, 2(323), 213–219.</p>
II.4.14	<p>Gutkowska, K., & Murawska, A. (2010). Sytuacja na rynku pracy a jakość życia ludności w Polsce. <i>Zeszyty Naukowe Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego Zarządzanie Publiczne</i>, 3(11), 69-82.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane bazy danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 70%.</p>
II.4.15	<p>Gutkowska, K., & Murawska, A. (2011). Regionalne zróżnicowanie poziomu i jakości życia Polaków. <i>Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo</i>.</p>

	<p><i>Konsumpcja. Marketing. Konsumpcja a rozwój regionów, 1 (styczeń-luty), 90–101.</i></p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane bazy danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 70%.</p>
II.4.16	<p>Gutkowska, K., & Murawska, A. (2011). Zagospodarowanie czasu wolnego w miejskich i wiejskich gospodarstwach domowych. <i>Polityka Społeczna</i>, 38(8(449)), 22–29.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane bazy danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 70%.</p>
II.4.17	<p>Murawska, A. (2011). Rozwój technologii informacyjnych na obszarach wiejskich w Polsce. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i>, 13(2), 330–334.</p>
II.4.18	<p>Murawska, A., & Wyszowska, Z. (2011). Wyposażenie gospodarstw domowych w nowe technologie informacyjne i sposoby ich wykorzystania przez konsumentów. <i>Zeszyty Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą</i>, 51, 153–165.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane dane, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>
II.4.19	<p>Koreleska, E., & Murawska, A. (2011). Stan i perspektywy rozwoju infrastruktury drogowej w Polsce i Austrii w latach 1998-2009. <i>Logistyka</i>, 6, Instytut Logistyki i Magazynowania, Poznań.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane dane dotyczące Polski, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>
II.4.20	<p>Murawska, A. (2012). Poziom zaspokojenia potrzeb kulturalnych na obszarach wiejskich. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i>, 14(3), 282–287.</p>
II.4.21	<p>Murawska, A. (2012). Tendencje w zachowaniach konsumentów na rynku żywności i ich konsekwencje dla działalności producentów rolnych. <i>Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing. Zachowania konsumenckie – badania, uwarunkowania, różnice</i>, 1(maj-czerwiec), 437–445.</p>
II.4.22	<p>Murawska, A. (2012). Zmiany w poziomie i jakości życia ludności na obszarach wiejskich w Polsce. <i>Journal of Agribusiness and Rural Development</i>, 3(25), 169–180.</p>
II.4.23	<p>Murawska, A., & Banaszak, N. (2012). Rola kart rabatowych w kształtowaniu lojalności konsumentów w świetle badań empirycznych. <i>Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą</i>, 62, 83–93.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, odpowiedzialność za zarządzanie i koordynację planowania i realizacji zadania, nadzór nad projektem, weryfikacja obliczeń, omówienie uzyskanych rezultatów, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>

II.4.24	<p>Gutkowska, K., & Murawska, A. (2013). Poziom życia ludności a wielkość i struktura spożycia żywności w aspekcie regionalnym. <i>Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing</i>, 4 (345), 47–60.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 70%.</p>
II.4.25	<p>Murawska, A. (2013). Managing the quality of medical services from patients' perspective – theory and reality. <i>Journal of Positive Management</i>, 4(1), Article 1. https://doi.org/10.12775/JPM.2013.005.</p>
II.4.26	<p>Murawska, A. (2013). Poziom wydatków na rekreację i kulturę jako wyznacznik konsumpcji w czasie wolnym w okresie kryzysu gospodarczego. <i>Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing. Związki czasu z konsumpcją</i>, II(4), 224–236.</p>
II.4.27	<p>Murawska, A. (2013). Poziom życia w krajach Europy i Unii Europejskiej na podstawie Actual Individual Consumption per capita. <i>Ekonomia i Prawo</i>, 12(3), 399–411. https://doi.org/10.12775/EiP.2013.030.</p>
II.4.28	<p>Murawska, A. (2014). Ocena poziomu życia w krajach Unii Europejskiej (UE-28) w aspekcie zrównoważonego rozwoju za pomocą wielowymiarowej analizy porównawczej. <i>Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych</i>, 15(4), 80–90.</p>
II.4.29	<p>Murawska, A. (2014). Spójność społeczna i poziom życia w krajach Unii Europejskiej - analiza wielowymiarowa. <i>Marketing i Rynek</i>, 10 (CD), 123–139.</p>
II.4.30	<p>Murawska, A. (2014). Sytuacja finansowa wiejskich gospodarstw domowych w aspekcie zrównoważonego rozwoju. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i>, 16(1), 147–152.</p>
II.4.31	<p>Murawska, A., & Gotowska, M. (2014). Regional differences the level and quality of housing conditions among polish households. <i>Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia</i>, 13(2), 105–115.</p> <p>Mój wkład: Opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>
II.4.32	<p>Murawska, A. (2015). Czynniki różnicujące poziom bezrobocia w wiejskich gospodarstwach domowych w Polsce. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i>, 17(3), 283–289.</p>
II.4.33	<p>Murawska, A. (2015). Tendencje zmian wzorców konsumpcji w krajach Unii Europejskiej w kierunku zrównoważonego rozwoju. <i>Journal of Agribusiness and Rural Development</i>, 3(37), 477–485. https://doi.org/10.17306/JARD.2015.50.</p>
II.4.34	<p>Murawska, A. (2015). Zróżnicowanie i uwarunkowania poziomu bezrobocia w miastach wojewódzkich w Polsce. <i>Marketing i Rynek</i>, 10, 216–225.</p>
II.4.35	<p>Murawska, A., & Gutkowska, K. (2015). Ekonomiczne uwarunkowania poziomu spożycia artykułów żywnościowych w aspekcie regionalnym. <i>Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing</i>, 2, 270–285.</p> <p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i/lub wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.</p> <p>Mój wkład procentowy szacuję na 70%.</p>
II.4.36	<p>Murawska, A. (2015). Współczesna konsumpcja usług—determinanty, trendy i kierunki przemian. <i>Logistyka</i>, 2(CD2), 991–999.</p>
II.4.37	<p>Murawska, A. (2016). Bezpieczeństwo publiczne i drogowe jako uwarunkowanie jakości życia mieszkańców miast wojewódzkich w Polsce.</p>

	<i>Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy</i> , 48, 265–277. https://doi.org/10.15584/nsawg.2016.4.19 .
II.4.38	Murawska, A. (2016). Differences in Unemployment Among Persons in a Special Situation on the Labour Market Based on the Example of Polish Provinces. <i>Oeconomia Copernicana</i> , 7(3), 375–388. https://doi.org/10.12775/OeC.2016.022 .
II.4.39	Murawska, A. (2016). Rozkład i wartość aktywów rzeczowych w różnych typach gospodarstw domowych w Polsce. <i>Konsumpcja i Rozwój</i> , 2(15), 5–19.
II.4.40	Murawska, A. (2016). Uwarunkowania postaw konsumentów wobec produktów mięsnych. <i>Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej</i> , 113, 159–171.
II.4.41	Murawska, A. (2016). Zmiany w spożyciu warzyw w Polsce w kontekście zrównoważonej konsumpcji. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i> , 18(3), 262–267.
II.4.42	Murawska, A. (2016). Zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń w podmiotach gospodarczych w zależności od prowadzonej przez nie działalności w latach 2005–2015. <i>Marketing i Rynek</i> , CD(3), 650–660.
II.4.43	Murawska, A., & Mrozińska, M. (2016). Korzystanie z energii elektrycznej w krajach Unii Europejskiej i w Polsce w aspekcie wspierania zrównoważonej konsumpcji. <i>Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Problemy Rolnictwa Światowego</i> , 16(31)(z. 2), 223–231. Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, odpowiedzialność za zarządzanie i koordynację planowania i realizacji zadania, nadzór nad projektem, weryfikacja obliczeń, omówienie uzyskanych rezultatów, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%.
II.4.44	Murawska, A. (2017). Czynniki wpływające na konsumpcję produktów mlecznych w polskich gospodarstwach domowych. <i>Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej</i> , 120, 121–132. https://doi.org/10.22630/EIOGZ.2017.120.43 .
II.4.45	Murawska, A. (2017). Influence of Population's Education Level on the Employment and Unemployment Rates in the European Union Countries. <i>Ekonomia i Prawo</i> , 16(2), 171–184. https://doi.org/10.12775/EiP.2017.012 .
II.4.46	Murawska, A. (2017). Ocena nierówności społecznych na obszarach wiejskich w Polsce w świetle realizacji celów polityki spójności. <i>Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i> , 19(3), 206–211. https://doi.org/10.5604/01.3001.0010.3250 .
II.4.47	Murawska, A. (2017). Sposoby zaspokajania potrzeb kulturalnych w różnych typach gospodarstw domowych w Polsce. <i>Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing</i> , 1 (366), 240–255.
II.4.48	Murawska, A. (2017). Wzrost poziomu wykształcenia ludności jako szansa dla rozwoju społeczno-ekonomicznego krajów Unii Europejskiej. <i>Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy</i> , 52, 9–20. https://doi.org/10.15584/nsawg.2017.4.1 .
II.4.49	Murawska, A. (2018). A diagnosis of the level and structure of rural households' incomes and expenditures in the context of sustainable rural development in Poland. <i>Journal of Agribusiness and Rural Development</i> , 48(2), 165–172.
II.4.50	Murawska, A. (2018). Diagnosis and causes of consumption servization in Polish households. <i>Economic and Environmental Studies</i> , 18(2), 763–774.
II.4.51	Murawska, A. (2018). Zróżnicowanie konsumpcji owoców i warzyw w różnych typach polskich gospodarstw domowych. <i>Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing</i> , 2 (373), 294–304.
II.4.52	Murawska, A. (2018). Zróżnicowanie poziomu życia w wiejskich i miejskich gospodarstwach domowych w latach 2006 i 2016. <i>Roczniki Naukowe</i>

	<i>Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu</i> , 20(5), 127–133. https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.6696 .
II.4.53	Murawska, A. , & Długosz, H. (2018). Prosumpcja jako forma aktywności konsumentów na rynku dóbr i usług. <i>Handel Wewnętrzny. Rynek. Przedsiębiorstwo. Konsumpcja. Marketing</i> , 4 (375), tom 1, 241–251. Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, odpowiedzialność za zarządzanie i koordynację planowania i realizacji zadania, nadzór nad projektem, weryfikacja obliczeń, omówienie uzyskanych rezultatów, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%.
II.4.54	Murawska, A. (2019). Gender as a factor behind unequal labour market participation of women and men in European Union countries. <i>Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie / Politechnika Śląska</i> , z. 139, 379–391. https://doi.org/10.29119/1641-3466.2019.139.30 .
II.4.55	Murawska, A. (2019). Impact Of The Type Of Agricultural Activity Undertaken On Income Earned From Individual Farms In Poland – A Regional Analysis. <i>Roczniki (Annals)</i> , 2019(2), 26–29. https://doi.org/DOI:10.5604/01.3001.0013.2179 .
II.4.56	Murawska, A. , Mickiewicz, B., Zajdel, M., & Michalcewicz-Kaniowska, M. (2020). Multidimensional Analysis of the Relationship between Sustainable Living Conditions and Long and Good Health in the European Union Countries. <i>European Research Studies</i> , XXIII(3), 716–735. https://doi.org/DOI:10.35808/ersj/1664 . Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i końcowe. Mój wkład procentowy szacuję na 50%.
II.4.57	Murawska, A. , & Prus, P. (2021). The Progress of Sustainable Management of Ammonia Emissions from Agriculture in European Union States Including Poland—Variation, Trends, and Economic Conditions. <i>Sustainability</i> , 13(3), Article 3. https://doi.org/10.3390/su13031035 . Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 80%.
II.4.58	Komarnicka, A., & Murawska, A. (2021). Comparison of Consumption and Renewable Sources of Energy in European Union Countries – Sectoral Indicators, Economic Conditions and Environmental Impacts. <i>Energies</i> , 14(12), Article 12. https://doi.org/10.3390/en14123714 . Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 50%.
II.4.59	Michalcewicz-Kaniowska, M., Mickiewicz, B., Murawska, A. , Odlanicka – Poczobutt, M., & Zajdel, M. (2021). The Gender Polarization of Education and Employment in the European Union Countries (in 2005-2019): Practical Implications. <i>European Research Studies</i> , 24(SI 1), 787–810.

	<p>Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i końcowe. Mój wkład procentowy szacuję na 50%.</p>
II.4.60	<p>Murawska, A. (2022). Trends of change in the development of sustainable cities and communities in Poland in comparison with European Union countries. <i>Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization & Management; Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie / Politechnika Śląska</i>, z. 156, 303–320. https://doi.org/10.29119/1641-3466.2022.156.22.</p>
II.4.61	<p>Goryńska-Goldmann, E., Murawska, A., & Balcerowska-Czerniak, G. (2023). Consumer Profiles of Sustainable Fruit and Vegetable Consumption in the European Union. <i>Sustainability</i>, 15(21), Article 21. https://doi.org/10.3390/su152115512. Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, opracowanie dyskusji wyników, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 40%.</p>
II.4.62	<p>Murawska, A. (2023). Assessment of the relationship between regional variability in the level of education and population income: Application of multivariate comparative analysis. <i>Ekonomia i Prawo. Economics and Law</i>, 22(4), Article 4. https://doi.org/10.12775/EiP.2023.039.</p>
II.4.63	<p>Murawska, A., & Goryńska-Goldmann, E. (2023). Greenhouse Gas Emissions in the Agricultural and Industrial Sectors—Change Trends, Economic Conditions, and Country Classification: Evidence from the European Union. <i>Agriculture</i>, 13(7), Article 7. https://doi.org/10.3390/agriculture13071354. Mój wkład: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, opracowanie dyskusji wyników, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój wkład procentowy szacuję na 60%.</p>
II.4.64	<p>Michalciewicz-Kaniowska, M., Odlanicka-Poczobutt, M., Szyszka-Schuppik, A., Komarnicka, A., & Murawska, A. (2024). Elements of crisis management during the Covid-19 pandemic in Poland. <i>Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization & Management</i>, 193, 121–143. https://doi.org/DOI:http://dx.doi.org/10.29119/1641-3466.2024.193.7. Mój wkład: Redakcja tekstu -wersja wstępna, redakcja tekstu - wersje poprawione i finalna, nadzór nad badaniem, interpretacja wyników. Mój wkład procentowy szacuję na 10%.</p>
II.4.65	<p>Murawska, A. (2024). The impact of regional variation in economic conditions on consumer attitudes and behavior during the crisis. <i>Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization & Management</i>, 193, 223–248. http://dx.doi.org/10.29119/1641-3466.2024.193.14.</p>

5. Wykaz osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).

6. Wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).

7. Wykaz wystąpień na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych.

Udział w konferencjach przed uzyskaniem stopnia doktora

II.7.1

2003 – Udział w Konferencji Naukowej pt.: „Zarządzanie w przedsiębiorstwach agrobiznesu w aspekcie integracji z Unią Europejską”, która odbyła się 25.11.2003 r. w Bydgoszczy, Akademia Techniczno-Rolnicza, Wydział Rolniczy, Katedra Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Gospodarce Żywnościowej, ul. Kaliskiego 7, 85-796 Bydgoszcz;

II.7.2

2004 – Udział w Konferencji Naukowej z okazji 35-lecia Wydziału Rolniczego ATR pt.: „Środowiskowe uwarunkowania produkcji rolniczej i rozwoju obszarów wiejskich w regionie kujawsko-pomorskim”, Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy;

II.7.3

2004 – Udział w Konferencji pt.: „Nauka-Praktyce” zorganizowanej z okazji finału X edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Rolnik Farmer Roku”, Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy, Wydział Rolniczy, Katedra Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Gospodarce Żywnościowej;

II.7.4

2005 – Udział w Konferencji Naukowej pt.: „Ekonomiczno-społeczne i środowiskowe uwarunkowania rozwoju wsi i rolnictwa” zorganizowanej z okazji finału XI edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Rolnik Farmer Roku”, Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy, Wydział Rolniczy, Katedra Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Gospodarce Żywnościowej;

II.7.5

2005 – Udział w Konferencji pt.: „Problemy zarządzania w rolnictwie i przedsiębiorstwach gospodarki żywnościowej”, która odbyła się 16.11.2005 r., Akademia Techniczno-Rolnicza, Wydział Rolniczy, Katedra Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Gospodarce Żywnościowej, ul. Kaliskiego 7, 85-796 Bydgoszcz;

II.7.6

2006 – Udział w Konferencji pt.: „Rola kapitału ludzkiego w rozwoju obszarów wiejskich”, która odbyła się w Bydgoszczy 16.11.2006 r. Akademia Techniczno-Rolnicza, Wydział Rolniczy, Katedra Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Gospodarce Żywnościowej, ul. Kaliskiego 7, 85-796 Bydgoszcz;

II.7.7

2006 – Udział w XIII Kongresie Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu „SERIA” na temat „Rynek rolny i żywnościowy w otoczeniu krajowym i międzynarodowym”, który odbył się we wrześniu w Poznaniu Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego, ul. Wojska Polskiego 28 60-637 Poznań;

II.7.8

2009 – Udział w konferencji pt.: „Sytuacja dzieci w Polsce. XX lat przemian”, która odbyła się w Warszawie 25 listopada 2009 r.; Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, ul. J. Bellottiego 3b, 01-022 Warszawa, www.ipiss.com.pl, Rzecznik Praw Dziecka.

Udział w konferencjach wraz z wystąpieniami po uzyskaniu stopnia doktora**II.7.9**

24 czerwca 2010 r. – Udział w konferencji pt.: „Komerccjalizacja nauk innowacyjnych”, która odbyła się w Warszawie, Fundacja na Rzecz Budowy Społeczeństwa Opartego na Wiedzy „Nowe Media”, Olsztyn, www.komerccjalizacja-nauki.pl;

II.7.10

14 stycznia 2011 r. – Udział w konferencji pt. „Konsumpcja a rozwój regionów”, która odbyła się w Warszawie, Instytut badań Rynku Konsumpcji i Koniunktur, Ministerstwo Gospodarki;

II.7.11

6 października 2011 r. – Udział w Konferencji naukowej pt.: „Transport. Rozwój regionalny. Ekologia”, która odbyła się w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, Instytut Ekonomii i Zarządzania Katedra Transportu, Spedycji i Logistyka, WSG, Bydgoszcz, **opracowanie i prezentacja referatu: Stan i perspektywy rozwoju infrastruktury drogowej w Polsce i Austrii w latach 1998-2009 (E. Koreleska, A. Murawska)**;

II.7.12

14 maja 2012 r. – Udział w Jubileuszowej XV Konferencji Naukowej pt.: „Zachowania konsumentów. Między przeszłością a przyszłością”, Katedra Marketingu, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Uniwersytet Szczeciński, **opracowanie i prezentacja referatu: Tendencje w zachowaniach konsumentów na rynku żywności i ich konsekwencje dla działalności producentów rolnych (A. Murawska)**;

II.7.13

21 maja 2012 r. – Udział w Konferencji pt. „Editors’ Panel of Leading International Journal”, która odbyła się w SGGW w Warszawie;

II.7.14

25 lutego 2013 r. – Udział w Konferencji Naukowej pt.: „Poziom i jakość życia w dobie kryzysu”, która odbyła się w Ostromecku koło Bydgoszczy, Wydział Zarządzania UTP w Bydgoszczy, NCN, Logistyka Odzysku;

II.7.15

21-22 maja 2013 r. – Udział w XVI Ogólnopolskiej Konferencji pt. „Czas jako wyznacznik zachowań konsumenckich”, która odbyła się w Międzyzdrojach, Katedra Marketingu, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Uniwersytet Szczeciński; **opracowanie i prezentacja referatu: Poziom wydatków na rekreację i kulturę jako wyznacznik konsumpcji w czasie wolnym w okresie kryzysu gospodarczego (A. Murawska);**

II.7.16

24-25 maja 2013 r. – Udział w VIIth Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy growth perspectives in Europe? w UMK w Toruniu, Polish Economic Society Branch in Toruń, Institute of Economic Research, Nicolaus Copernicus University, Faculty of Economic Sciences and Management; **opracowanie i prezentacja referatu: Zarządzanie jakością usług medycznych z perspektywy pacjentów – Teoria a praktyka (Managing the quality of medical services from patients’perspective – theory and reality) (A. Murawska);**

II.7.17

5 czerwca 2013 r. – Udział w International Conference on Marketing Management MM2013, która odbyła się w Warszawie w SGGW z okazji 60-lecia WNE, Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW w Warszawie;

II.7.18

28 czerwca 2013 r. – Udział w Międzynarodowej Konferencji jubileuszowej z okazji 35-lecia istnienia Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji oraz 60-lecia pracy zawodowej w SGGW prof. dr. hab., dr. h.c. Stanisława Bergera pt.: „Human nutrition science – achievements and challenges”, która odbyła się w SGGW w Warszawie, SGGW, Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji, Warszawa; **opracowanie i prezentacja referatu: Poziom życia ludności a wielkość i struktura spożycia w aspekcie regionalnych (K. Gutkowska, A. Murawska);**

II.7.19

17-18 września 2013 r. – Udział w V Konferencji Naukowej z cyklu Ekonomia i prawo pod tytułem: „Problemy teorii i polityki konkurencji”, która odbyła się w UMK w Toruniu, Katedra Ekonomii, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu; **opracowanie i prezentacja referatu: Poziom życia w krajach Europy i Unii Europejskiej na podstawie Actual Indywidual Consumption per capita (A. Murawska);**

II.7.20

3-4 marca 2014 r. – Udział w XXI Forum Gospodarczym pt.: „Zarządzanie 2.0 – nauka dla biznesu, biznes dla nauki”, które odbyło się w Collegium Maximum w Toruniu, Centrum Przywództwa i Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, Katedra Doskonałości Biznesowej UMK Toruń;

II.7.21

23-24 czerwca 2014 r. – Udział w XV konferencji pt. „Metody ilościowe w badaniach ekonomicznych”, która odbyła się w SGGW w Warszawie; Katedra Ekonometrii i Statystyki, Wydział Zastosowań Informatyki i Matematyki, SGGW w Warszawie, **opracowanie i prezentacja referatu: Porównanie poziomu życia w krajach Unii Europejskiej (UE-28) w aspekcie zrównoważonego rozwoju za pomocą wybranych metod wielowymiarowych (A. Murawska);**

II.7.22

16-17 października 2014 r. – Udział w konferencji pt.: „Zachowania konsumentów na rynku towarów i usług”, która odbyła się w Akademii Morskiej w Gdyni, Katedra Handlu i Usług, Wydział Przedsiębiorczości i Towaroznawstwa, Akademia Morska w Gdyni oraz Katedra organizacji i Ekonomiki Konsumpcji, Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW w Warszawie, **opracowanie i prezentacja referatu: Ekonomiczne uwarunkowania poziomu spożycia artykułów żywnościowych w aspekcie regionalnym (A. Murawska);**

II.7.23

6-7 listopada 2014 r. – Udział w konferencji Naukowej pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej. Stan, trendy, strategie”, która odbyła się w Toruniu; Katedra Marketingu i Rozwoju Regionalnego, Wydział Zarządzania UTP w Bydgoszczy oraz Nawigator Pro Fundacja Dobrych Praktyk Zarządzania w Poznaniu, **opracowanie i prezentacja referatu: Spójność społeczna i poziom życia w krajach Unii Europejskiej – analiza wielowymiarowa (A. Murawska);**

II.7.24

28 listopada 2014 r. – Udział w konferencji pt.: „Zrównoważona konsumpcja a strategie marketingowe przedsiębiorstw”, która odbyła się w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu; Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu;

II.7.25

17 kwietnia 2015 r. – Udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt.: „Relacje praca-życie pozazawodowe drogą do zrównoważonego rozwoju jednostki”, która odbyła się w UKW w Bydgoszczy; Katedra Pedagogiki Pracy i Andragogiki, Wydział Pedagogiki i Psychologii, UKW w Bydgoszczy;

II.7.26

8 maja 2015 r. – Udział w Forum Marketingu pt.: „Anatomia sukcesu rynkowego: marketing czy innowacje?”, które odbyło się w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie, Katedra Marketingu, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie; **opracowanie i prezentacja referatu: Współczesna konsumpcja usług – determinanty, trendy i kierunki przemian (A. Murawska);**

II.7.27

18-19 June 2015 – Certificate of Attendance and Presentation 8th Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy – Market Or Government?, Poland, Toruń, Institute of Economic Research, Polish Economic Society Branch in Toruń and Faculty of Economic Sciences and Management at the Nicolaus Copernicus University in Toruń; **opracowanie i prezentacja referatu: Differentiation of Unemployment Among**

People in a Spatial Situation on the Labor Market on the Example of Polish Regions (A. Murawska);

II.7.28

24-25 września 2015 r. – Udział w XIV konferencji naukowej z cyklu „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy – Teoria, polityka i praktyka wobec nierówności ekonomiczno-społecznych”, która odbyła się w Uniwersytecie Rzeszowskim w Rzeszowie, Uniwersytet Rzeszowski, Katedra Mikroekonomii; Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Katedra Ekonomii Stosowanej, **opracowanie i prezentacja referatu: Bezpieczeństwo życia mieszkańców miast wojewódzkich w Polsce – zróżnicowanie i tendencje (A. Murawska);**

II.7.29

5 listopada 2015 r. – Udział w II konferencji z cyklu „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej. Stan, trendy, strategie”, która odbyła się w Bydgoszczy, Katedra Marketingu i Rozwoju Regionalnego, Wydział Zarządzania UTP w Bydgoszczy oraz Fundacja Innowacyjnego Rozwoju i Wiedzy w Bydgoszczy, **opracowanie i prezentacja referatu: Zróżnicowanie i uwarunkowania poziomu bezrobocia w miastach wojewódzkich w Polsce (A. Murawska);**

II.7.30

28 listopada 2015 r. – Udział w Międzynarodowej Konferencji pt. „Transformacja w długim trwaniu – wymiar społeczno-gospodarczy. Doświadczenia Polski”, która odbyła się w Domu Ekonomisty w Bydgoszczy; Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Bydgoszczy, Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu, WSG w Bydgoszczy; **opracowanie i prezentacja referatu: Przemiany i nierówności w poziomie i jakości życia ludności w krajach Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem Polski (A. Murawska);**

II.7.31

21-22 kwietnia 2016 r. – Udział w konferencji naukowej pt.: „Kapitał ludzki w przedsiębiorstwie i gospodarce – perspektywa zarządzania i ekonomii”, która odbyła się w Międzyzdrojach. Organizator: Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Katedra Zarządzania kapitałem Ludzkim, **opracowanie i prezentacja referatu: Zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń w podmiotach gospodarczych w zależności od prowadzonej przez nie działalności w latach 2005-2015 (A. Murawska);**

II.7.32

21 kwietnia 2016 r. – Udział w konferencji naukowej pt.: „Wyzwania współczesnej gospodarki. Innowacyjność w zrównoważonym rozwoju”, która odbyła się w Ostromecku koło Bydgoszczy. Organizator: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Wydział Zarządzania, Katedra Organizacji i Zarządzania pod patronatem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Bydgoszczy. **Tytuł wystąpienia (panel dyskusyjny): Rozkład i wartość aktywów w różnych typach gospodarstw domowych (A. Murawska);**

II.7.33

16-17 June 2016 – Participation in International Scientific Conference „Global Problems of Agriculture and Food Economy” in Warsaw – Rogów, Poland. Organizer: Faculty of Economic Sciences, Warsaw University Life Sciences –SGGW, Department of Economics of Agriculture and International Economic Relations, **opracowanie i prezentacja referatu: Korzystanie z energii elektrycznej w krajach Unii Europejskiej i w Polsce w aspekcie wspierania zrównoważonej konsumpcji (A. Murawska);**

II.7.34

30 sierpnia – 2 września 2016 r. – Udział w XXIV Konferencji Redaktorów Czasopism Akademickich w Bydgoszczy; Organizator: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy;

II.7.35

7-9 września 2016 r. – Udział w XXIII kongresie Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu pt.: „Biogospodarka w rozwoju wsi i agrobiznesu”, która odbyła się w Białej Podlaskiej; Organizator: Wydział nauk Ekonomicznych i Technicznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej przy współpracy Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, **opracowanie i prezentacja referatu: Zmiany w spożyciu warzyw w Polsce w kontekście zrównoważonej konsumpcji (A. Murawska);**

II.7.36

18-20 września 2016 r. – Udział w XXVI Zjeździe Katedr Marketingu, Handlu i Konsumpcji pt.: „Współczesne paradygmaty w marketingu, handlu i konsumpcji”, która odbyła się w SGGW w Warszawie; Organizator: Zakład Badań Konsumpcji, Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji, Zakład Marketingu i Analiz Rynkowych, Wydział Nauk Ekonomicznych, SGGW w Warszawie;

II.7.37

22-23 września 2016 r. – Udział w konferencji naukowej pt.: „Zachowania konsumentów na rynku towarów i usług. Nowa żywność. Nowa jakość. Nowe trendy w konsumpcji”, która odbyła się na Darze Młodzieży na Skwerze Kościuszki w Gdyni. Organizator: Katedra handlu i Usług, Katedra Towaroznawstwa i Zarządzania Jakością, Wydział Przedsiębiorczości i Towaroznawstwa, Akademia Morska w Gdyni, **opracowanie i prezentacja referatu: Sposoby zaspokajania potrzeb kulturalnych w różnych typach gospodarstw domowych w Polsce (A. Murawska);**

II.7.38

24 listopada 2016 r. – Udział w konferencji naukowej pt.: „Innowacje na rynku żywności. Konsument-Trendy-Strategie”, która odbyła się w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. Organizator: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Katedra Strategii Marketingowych, **opracowanie i prezentacja referatu: Różnice w konsumpcji owoców i warzyw w różnych typach polskich gospodarstw domowych (A. Murawska);**

II.7.39

26 listopada 2016 r. – Udział w konferencji naukowej pt.: „Gospodarka i społeczeństwo wobec wyzwań przyszłości. Ujęcia prospektywne oraz interdyscyplinarne”, która odbyła

się w PTE w Bydgoszczy. Organizator: PTE Oddział w Bydgoszczy, US w Bydgoszczy, UKW w Bydgoszczy, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie, WSG w Bydgoszczy, **opracowanie i prezentacja referatu: Wzrost poziomu wykształcenia ludności jako szansa dla rozwoju społeczno-ekonomicznego kraju – Polska na tle Unii Europejskiej (A. Murawska);**

II.7.40

29 listopada 2016 r. – Udział w konferencji naukowej pod patronem Honorowym Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego „Społeczno-Kulturowe czynniki kształtowania potencjału rozwojowego regionu kujawsko-pomorskiego”, która odbyła się Bibliotece Głównej UKW w Bydgoszczy; Organizator: Instytut Nauk Politycznych UKW;

II.7.41

22-23 June 2017 – Attendance and presentation in 9th International Conference on Applied Economics „Contemporary Issues in Economy, Toruń, Poland. Organizer: Polish Economic Society, Institute of Economic Research, Nicolaus Copernicus University, **Opacowanie i prezentacja referatu: Wpływ wykształcenia ludności na poziom zatrudnienia i bezrobocia w krajach Unii Europejskiej (A. Murawska);**

II.7.42

5-7 września 2017 r. – Udział w XXIV kongresie Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu pt. Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich”, który odbył się w Bydgoszczy. Organizator: Wydział Rolnictwa i Biotechnologii, UTP w Bydgoszczy, **opracowanie i prezentacja referatu: Ocena nierówności społecznych na obszarach wiejskich w Polsce w świetle realizacji celów polityki spójności (A. Murawska);**

II.7.43

9 września 2017 r. – Udział w Jubileuszowej Konferencji 40-lecia Wydziału Nauk i Żywieniu Człowieka i Konsumpcji nt. Żywnienie człowieka w 200-letniej tradycji SGGW w Warszawie; Organizator: Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW w Warszawie, **Opracowanie i prezentacja referatu: Czynniki wpływające na zakup i konsumpcję produktów mlecznych (A. Murawska);**

II.7.44

14 września 2017 r. – Udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich”, która odbyła się w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno-Społeczny, Katedra Ekonomii w Poznaniu; Organizator: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno-Społeczny, Katedra Ekonomii, **Opracowanie i prezentacja referatu: Diagnoza poziomu i struktury dochodów i wydatków w gospodarstwach domowych na wsiach w kontekście zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w Polsce (A. Murawska);**

II.7.45

11-13 września 2018 r. – Udział w XXV Kongresie Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu pt: „Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich” w Warszawie; Organizator: Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW w Warszawie,

opracowanie i prezentacja referatu: Różnice w poziomie życia w gospodarstwach domowych na wsiach i w miastach w Polsce (A. Murawska);

II.7.46

17-19 września 2018 r. – Udział w XXVII Zjeździe Katedr Marketingu, Handlu i Konsumpcji pt.: Horyzonty wiedzy. Marketing – Handel-Konsumpcja w Poznaniu; Organizator: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Polskie Towarzystwo Marketingu, **opracowanie i prezentacja referatu: Prosumpcja jako forma aktywności konsumentów na rynku dóbr i usług (A. Murawska);**

II.7.47

24 października 2018 r. – Udział w Konferencji Naukowej pt. „Współczesne trendy na rynku pracy” w Bydgoszczy; Organizator: PTE Oddział w Bydgoszczy, UTP, UKW, **opracowanie i prezentacja referatu: Zależności pomiędzy wykształceniem ludności a zatrudnieniem i bezrobociem w krajach Unii Europejskiej (A. Murawska);**

II.7.48

29-30 listopada 2018 r. – Udział w XII Konferencji Naukowej MASEP „Pomiar i ocena zjawisk społecznych i ekonomicznych” w Łodzi; Organizator: Katedra Statystyki Ekonomicznej i Społecznej, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, **opracowanie i prezentacja referatu: Diagnoza i przyczyny serwicyzacji konsumpcji w gospodarstwach domowych w Polsce (A. Murawska);**

II.7.49

7 maja 2019 r. – Udział w V edycji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Uwarunkowania rozwoju rynku; Organizator: Wydział Zarządzania UTP w Bydgoszczy, **Poster: Uwarunkowania zakupu i konsumpcji żywności ekologicznej (współautor: A. Murawska);**

II.7.50

3 lipca 2019 r. – Udział w konferencji Naukowej „Metodologia Badań Statystycznych” MET 2019 w Warszawie; Organizator: GUS w Warszawie;

II.7.51

14-15 listopada 2019 r. – Udział w VI Ogólnopolskiej Konferencji naukowej z cyklu „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Stan-Trendy-Strategie, Uniejów; Organizator: Katedra Marketingu i Rozwoju Regionalnego, Wydział Zarządzania, UTP w Bydgoszczy, Wydział organizacji i Zarządzania Politechnika Śląska w Gliwicach, Fundacja Innowacyjnego Rozwoju i Wiedzy, **opracowanie i prezentacja referatu: Pleć jako czynnik różnicujący aktywność na rynku pracy kobiet i mężczyzn w krajach Unii Europejskiej (A. Murawska);**

II.7.52

1-2 April 2020 r. – Udział w 35th IBIMA conference in Seville, Spain, Online; Organizer: IBIMA; **opracowanie i prezentacja referatu: Atmosphere at the Point of Sale as a Marketing Instrument Affecting Women’s Purchasing Decisions (A. Murawska);**

II.7.53

28 września 2020 r. – Udział w XXI Konferencji Naukowej „Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych”, udział online; Organizator: Katedra Ekonometrii i Statystyki, Instytut Ekonomii i Finansów, SGGW w Warszawie;

II.7.54

21 października 2020 r. – Udział w XXIV edycji konferencji pt. Zastosowania statystyki i data mining w badaniach naukowych, udział online; Organizator: StatSoft Polska;

II.7.55

27 listopada 2020 r. – Udział w VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Stan - Trendy – Strategie, udział online; Organizator: Katedra Ekonomii i Marketingu Wydział Zarządzania PBŚ w Bydgoszczy, Katedra Zarządzania i Logistyki Wydział Organizacji i Zarządzania Politechnika Śląska, Fundacja Innowacyjnego Rozwoju i Wiedzy w Bydgoszczy;

II.7.56

13 stycznia 2021 – Udział w III Konferencji Naukowej pt.: „Analityczne wyzwania”, udział online; Organizator: Wydział Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie i Predictive Solutions w ramach programu współpracy z jednostkami akademickimi ARIADNA;

II.7.57

13 April 2021 – Participation in International Conference „Role of higher education in society: challenges, tendencies and prospects, online; Organizer: Alytaus Kolegija, Alytaus, Lithuania;

II.7.58

17-18 June 2021 r. – Participation in 11th International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy; Organizator: Institute of Economic Research (Poland), Polish Economic Society Branch in Toruń, Faculty of Economic Sciences, University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Poland), opracowanie i prezentacja referatu: „**Diversification and economic conditions of greenhouse gas emissions from industry and agriculture in European Union countries**” (A. Murawska);

II.7.59

23 czerwca 2021 r. – Udział w XXII Międzynarodowej Konferencji Naukowej Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych 2021 w Warszawie, udział online – MS Teams; Organizator: Katedra Ekonometrii i Statystyki, Instytut Ekonomii i Finansów, SGGW w Warszawie;

II.7.60

25-26 listopada 2021 r. – Udział w VIII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Stan-Trendy-Strategie; Organizator: Katedra Ekonomii i Marketingu Wydział Zarządzania PBŚ w Bydgoszczy, Katedra Zarządzania i Logistyki Wydział Organizacji i Zarządzania Politechnika Śląska, Fundacja Innowacyjnego Rozwoju i Wiedzy w Bydgoszczy, **opracowanie i prezentacja referatu: Trendy zmian w rozwoju**

zrównoważonych miast i społeczności w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej (A. Murawska);

II.7.61

27.04.2022 – Participated in VII International Scientific Conference “Innovation and Entrepreneurship. Theory and practice”, Organizer: WSB University, Dąbrowa Górnicza, Poland;

II.7.62

3.06.2022 – Participated in International Scientific Conference “Industry 5.0”, Certificate no 1476/2021/2022/WNS, Organizer: WSB University, Dąbrowa Górnicza, Poland;

II.7.63

9-10 June 2022 – Participated in 9th International Scientific Conference “New Trends in management and Production Engineering – Regional, Cross-Border and Global Perspectives, Certificate no 2856/2021/2022/WNS, Organizer: WSB University, Brenna, Poland;

II.7.64

15.09.2022 – udział w Konferencji Naukowej pt.: „Sektor MŚP jako kreator rozwoju społeczno-gospodarczego. Rok 2022 rokiem Rzemiosła w Województwie Śląskim, Certyfikat nr 3371/2021/2022, Organizator: WSB University, Dąbrowa Górnicza, Poland.

II.7.65

21-23.09.2022 – udział w Krajowej Konferencji Naukowej oraz warsztatach metodycznych pt. „Polska droga rozwoju (nie)zrównoważonego. Uwarunkowania i kierunki rozwoju polskiej gospodarki w perspektywie aktualnych wymagań środowiskowych”, Organizator: Polskie Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska i Zasobów naturalnych, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Poznań, **Opracowanie i prezentacja referatu: Tendencje zmian i ekonomiczne determinanty emisji gazów cieplarnianych w sektorach rolnym i przemysłowym na przykładzie krajów Unii Europejskiej (A. Murawska);**

II.7.66

29-30 June 2023 – participation in 12th International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy; Organizer: Institute of Economic Research (Poland), Polish Economic Society Branch in Toruń (Poland), Faculty of Economic Sciences, University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Poland); Faculty of Management and Economics, Gdańsk University of Technology (Poland), **opracowanie i prezentacja referatu: Eksploracja współzależności pomiędzy regionalnym zróżnicowaniem poziomu i jakości edukacji a nierównościami dochodowymi ludności (Exploring the Correlation Between Regional Variability in the Level and Quality of Education and Population Income Inequality) (A. Murawska);**

II.7.67

16-17 November 2023 r. – participation in 10th National Scientific Conference in the series: "Competitiveness and development of regions in the context of European integration and globalization. State-Trends-Strategies" UNIEJÓW (Poland) , Udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w

warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Stan - Trendy – Strategie; Organizator: Katedra Ekonomii i Marketingu Wydział Zarządzania PBS w Bydgoszczy, Katedra Zarządzania i Logistyki Wydział Organizacji i Zarządzania Politechnika Śląska, Fundacja Innowacyjnego Rozwoju i Wiedzy w Bydgoszczy (Poland); **opracowanie i prezentacja referatu: Wpływ regionalnego zróżnicowania uwarunkowań ekonomicznych na postawy i zachowania konsumentów w czasie kryzysu (The impact of regional differences in economic conditions on consumer attitudes and behavior during the crisis) (A. Murawska).**

Wystąpienia podczas seminariów naukowych

II.7.68

29.06.2022 – Udział i wystąpienie w IX Seminarium Interdyscyplinarnym w Politechnice Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, reprezentacja dyscypliny naukowej Nauki o zarządzaniu i jakości, **opracowanie i prezentacja referatu: Uwarunkowania gospodarcze i skutki środowiskowe zużycia energii oraz skala odnawialnych źródeł jej pozyskiwania w krajach Unii Europejskiej (A. Murawska),**

II.7.69

13.12.2023 – Udział i wystąpienie w XX Seminarium Interdyscyplinarnym w Politechnice Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, omówienie założeń metodycznych i wyników badań uzyskanych w wyniku realizowanego działania naukowego w ramach konkursu NCN Miniatura 6, **opracowanie i prezentacja referatu: Dekonsumpcja jako alternatywny nurt racjonalizacji zachowań w dobie globalnego kryzysu gospodarczego (Deconsumption as an alternative trend in rationalizing behavior in times of global economic crisis) (A. Murawska).**

8. Wykaz udziału w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji.

II.8.1

Członek Komitetu Organizacyjnego Konferencji Naukowej pt.: „Poziom i jakość życia w dobie kryzysu”, która odbyła się w Ostromecku koło Bydgoszczy dnia 25 lutego 2013r.;

II.8.2

Członek Komitetu Organizacyjnego Konferencji Naukowej pt.: „Wyzwania współczesnej gospodarki. Innowacyjność w zrównoważonym rozwoju.”, która odbyła się w Ostromecku/Bydgoszczy dnia 21 kwietnia 2016 r.;

II.8.3

Board Member of the International Committee for the organization of the International Conference IBIMA (International Business Information Management Association), 38th IBIMA International Conference, 23-24 November 2021, Seville, Spain;

II.8.4

Członek Komitetu Organizacyjnego VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej i globalizacji.

Stan – Trendy – Strategie”, która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2021 r. w Uniejowie;

II.8.5

Board Member of the International Committee for the organization of the International Conference IBIMA (International Business Information Management Association), 39th IBIMA International Conference, 30-31 May 2022, Granada, Spain;

II.8.6

Członek Komitetu Organizacyjnego IX Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt.: „Konkurencyjność i rozwój regionów w warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Stan – Trendy – Strategie”, która odbyła się w dniach 17-18 listopada 2022 r. w Uniejowie;

II.8.7

Member of the Board of the International Committee for the organization of the International Conference IBIMA (International Business Information Management Association), 40th IBIMA International Conference, 23-24 November 2022, Seville, Spain;

II.8.8

Member of the Board of the International Committee for the organization of the International Conference IBIMA (International Business Information Management Association), 41th IBIMA International Conference, 23-24 May 2023, Granada, Spain;

II.8.9

Member of the Board of the International Committee for the organization of the International Conference IBIMA (International Business Information Management Association), 42th IBIMA International Conference, 14-16 November 2023 Seville, Spain.

9. Wykaz uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów.

II.9.1

Projekt zrealizowany:

- 2011-2013 - Poziom a jakość życia mieszkańców Polski, grant badawczy własny nr 1708/B/H03/2011/40 w ramach konkursu ogłoszonego przez Narodowe Centrum Nauki (kierownik projektu – dr inż. Małgorzata Gotowska (obecnie dr hab. inż. prof. PBS), projekt realizowany w latach 2011-2013; pełniona funkcja: członek zespołu badawczego;

II.9.2

Projekt zrealizowany (raport końcowy został wysłany do NCN w kwietniu 2024):

- 2022-2024 - Dekonsumpcja jako alternatywny nurt racjonalizacji zachowań w dobie globalnego kryzysu gospodarczego, Projekt/działanie naukowe na badania

wstępne/pilotażowe otrzymany z Narodowego Centrum Nauki w ramach konkursu Miniatura 6; projekt realizowany w latach 2022 (listopad)-2024 (maj), pełniona funkcja: kierownik projektu.

II.9.3

Złożone wnioski w Narodowym Centrum Nauki latach 2010-2021, na które nie uzyskałam finansowania

- Id: 94044; Nr rej.: N N114 171040; Utworzony: 2010-06-23 10:48:43; Stan przygotowania: Wysłany; Typ: Finansowanie projektu badawczego – własny; Wnioskodawca: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy; Wydział Zarządzania; Tytuł projektu: Rozwój gospodarczy a jakość życia społeczeństwa polskiego; Kierownik: dr inż. Anna Murawska. Projekt nie otrzymał dofinansowania.
- Id: 385606; Nr rej.: 2017/01/X/HS4/01757; Utworzony: 2017-09-18 09:19:31; Stan przygotowania: Wysłany; Typ: Miniatura-1; Wnioskodawca: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy; Wydział Zarządzania; Tytuł projektu: Kierunki zmian w konsumpcji dóbr i usług w gospodarstwach domowych w Polsce; Kierownik: dr inż. Anna Murawska. Projekt nie otrzymał dofinansowania.
- Id: 450815; Nr rej.: 2019/03/X/HS4/00398; Utworzony: 2019-07-08 11:10:53; Stan przygotowania: Wysłany; Typ: Miniatura-3; Wnioskodawca: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy; Wydział Zarządzania; Tytuł projektu: Dekonsumpcja jako alternatywny styl życia w kierunku rozwoju świadomej i zrównoważonej konsumpcji; Kierownik: dr inż. Anna Murawska. Projekt został zakwalifikowany do finansowania, otrzymał wszystkie pozytywne recenzje, jednak skończyła się wystarczająca pula pieniędzy na finansowanie projektów na dany rok.
- Id: 488688; Nr rej.: 2020/04/X/HS4/01016; Utworzony: 2020-07-01 11:58:53; Stan przygotowania: Wysłany; Typ: Miniatura-4; Wnioskodawca: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy; Tytuł projektu: Dekonsumpcja jako alternatywny styl życia w kierunku rozwoju świadomej i zrównoważonej konsumpcji; Kierownik: dr inż. Anna Murawska (projekt nie otrzymał dofinansowania).

10. Wykaz członkostwa w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach.

II.10.1

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej „SITK RP” przy Akademii Techniczno-Rolniczej (następnie Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym, obecnie Politechnice Bydgoskiej) w Bydgoszczy, członek stowarzyszenia od 2000 roku (w latach 2002-2006 członek zarządu). Moje członkostwo w stowarzyszeniu nieprzerwanie od 23 lat jest związane z moim zatrudnieniem w latach 1998-2003 w Katedrze Budownictwa Drogowego na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska w ówczesnej Akademii Techniczno-Rolniczej. Do teraz, pomimo zmiany moich zainteresowań naukowych, czynnie uczestniczę w działaniach stowarzyszenia;

II.10.2

Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, członek stowarzyszenia w roku 2004, 2006 i 2009 oraz w latach 2010-2019. W ramach uczestnictwa w Stowarzyszeniu wielokrotnie uczestniczyłam w Kongresach stowarzyszenia organizowanych w różnych częściach Polski, wygłaszając wyniki moich badań i w konsekwencji publikując artykuły w Zeszytach Naukowych SERiA;

II.10.3

Polskie Towarzystwo Profesjologiczne, członek w 2015 roku. Mój udział w Towarzystwie był krótki i związany z nawiązaniem współpracy z pracownikami Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy;

II.10.4

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Oddział w Bydgoszczy, Członek towarzystwa od 2016 roku – nadal. W ramach przynależności do Towarzystwa regularnie uczestniczę w organizowanych konferencjach, wykładach oraz seminariach przez PTE;

II.10.5

Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL, Członek od 2018 r. – nadal.

W roku 2013 zostałam nagrodzona Srebrną Odznaką Honorową Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej, Zarząd Oddziału SITK RP – Legitymacja nr 1002.

11. Wykaz staży w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru.

Wyjazdy/pobyty zagraniczne wraz z konsultacjami naukowymi

II.11.1

26 maja-30 maja 2014 - **wyjazd dydaktyczny STA wraz z konsultacjami naukowymi**; Kraj: Croatia, Osijek, Trg Svetog Trojstva 3, 31000; Uczelnia: Josip Juraj Strossmayer University of Osijek; Wydział: Faculty of Agriculture in Osijek, Department for Agroecconomics; Opiekun naukowy i dydaktyczny: Prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić; wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+;

II.11.2

11 maja-15 maja 2015 - **wyjazd dydaktyczny STA**, Kraj: Belgium, Liege, Avenue Montesquieu 6, B-4101 Seraing (Jemeppe); Uczelnia: Haute Ecole de la Province de Liege; opiekun stażu: Philippe Parmentier, Pauline Bacquelaine; wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+;

II.11.3

9 maja-15 maja 2016 – **wyjazd dydaktyczny STA**, Kraj: Slovak Republic; Nitra; Trieda Andreja Hlinku 2, 949 76 Nitra-Chrenová, Uczelnia: Slovenska Polnohospodarska Univerzita v Nitre (Slovak University of Agriculture in Nitra);

Faculta Ekonomiky a Manazmentu; opiekun pobytu: prof.h.c. doc. Ing. Natália Turčeková, PhD, wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+;

II.11.4

24 września-28 września 2018 - **wyjazd dydaktyczny STA wraz z konsultacjami naukowymi**, kraj: Latvia, Jelgava 18 Svetes Street, LV-3001, Uczelnia: Latvian Agricultural University (Latvijas Lauksaimniecības Universitāte) Faculty of Economics and Social Development, Opiekunowie naukow i dydaktyczni: Vineta Tetere, Mg. oec., Madara Dobele, Ph.D.; wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+;

II.11.5

21 października-25 października 2019 - **wyjazd dydaktyczny STA wraz z konsultacjami naukowymi**, Kraj: Lithuania, Alytaus, 17 Studentu Street, LT-62252 Alytus, www.alytauskolegija.lt, Uczelnia: Alytaus Kolegija (University of Applied Sciences), opiekunowie naukow i dydaktyczni: Sigitas Naruševičius, Jurga Rybelyte; wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+;

Staż zagraniczny online

II.11.6

24 czerwca - 20 sierpnia 2022 - uczestniczyłam w 9-tygodniowym VII Międzynarodowym Noblowskim Programie Stażu Naukowego: „Laureaci Nagrody Nobla: badanie doświadczenia i osiągnięć zawodowych dla kształtowania osobowości osiągającej sukcesy i transformacji otaczającego nas świata” w Dubaju, Oslo, Sztokholmie, Rzymie, Burgas, Nowym Jorku, Jerozolimie i Pekinie (7th International Scientific Internship Programme "Nobel Laureates: Researching the Experience and Professional Achievements for Successful Personality Development and World Transformation" w Dubaju, Oslo, Sztokholmie, Rzymie, Burgas, Nowym Jorku, Jerozolimie i Pekinie). Instytucja, która mnie przyjmowała to *Międzynarodowy Historyczny Instytut Biograficzny* (Dubaj - Nowy Jork - Rzym - Burgas - Jerozolima - Pekin);

Staż krajowy (planowany)

II.11.7

17 czerwca - 16 lipca 2024 – zaplanowany czterotygodniowy staż naukowy na Wydziale Ekonomicznym w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Jestem już po rozmowach i uzgodnieniach z Dziekanem oraz z pracownikami ww. Wydziału w zakresie realizacji stażu w tym terminie i tematyki współpracy.

12. Wykaz członkostwa w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.).

II.12.1

2012-2017 – członek zespołu redakcyjnego (oraz kronikarz) w czasopiśmie „Format UTP” kwartalniku Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy;

II.12.2

2017-2020 - członek zespołu redakcyjnego w czasopiśmie „Format 2.0” kwartalniku Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy;

13. Wykaz recenzowanych prac naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych.

W latach 2016-2024 wykonałam 51 recenzji artykułów naukowych publikowanych zarówno w czasopismach polskich, jak i zagranicznych. Dla czasopism polskich wykonałam 19 recenzji, dla czasopism zagranicznych zrecenzowałam 24 artykuły, a na potrzeby opublikowania materiałów z konferencji międzynarodowych zrecenzowałam 8 publikacji.

Recenzowane artykuły w czasopismach polskich (19 recenzji):

1. 2016 – Konsumpcja i Rozwój – 1 recenzja;
2. 2019 – Olsztyn Economic Journal – 1 recenzja;
3. 2019 – Intercathedra – 4 recenzje;
4. 2020 - Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Polityki Europejskie, Finanse i Marketing - 1 recenzja;
5. 2020/2021 – Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica – 1 recenzja;
6. 2021, 2023 – Scientific Papers of Silesian University of Technology – Organization and Management Series – 8 recenzji;
7. 2023 – Economics and Environment - 2 recenzje;
8. 2024 – Economics and Live – 1 recenzja.

Recenzowane artykuły w czasopismach zagranicznych (24 recenzje):

1. 2021, 2024 - Environmental Science and Pollution Research, Springer – 2 recenzje;
2. 2023 - Journal of Infrastructure, Policy and Development - 1 recenzja;
3. 2021-2024 - Wydawnictwo MDPI: czasopisma: Sustainability, Economies, Energies, Land: łącznie 21 recenzji;

Recenzowane artykuły w materiałach z konferencji międzynarodowej (8 recenzji):

1. 2021, 2022, 2023 – IBIMA International Conference – 4 recenzje;
2. 2021, 2023 - International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy – 4 recenzje;

Wykaz tytułów wybranych recenzowanych artykułów:**Recenzowane artykuły w czasopismach polskich:****2016 – Konsumpcja i Rozwój**

- Projektowanie innowacji społecznych i ich wpływ na jakość życia społeczności lokalnych (Gotowska & Ratajczak, 2016);

2019 – Olsztyn Economic Journal

- Consumer Engagement and the Perception of Packaging Information (Mruk-Tomczak i in., 2019);

2019 – Intercathedra

- Sensoryczna ocena oraz determinanty akceptacji koktajlu owocowego z owadami jadalnymi - świerszczem domowym *Acheta Domesticus* l. Wśród wybranej grupy konsumentów (Bartkowicz, 2019);
- Problem nadkonsumpcji suplementów diety przez Polaków (Dziedziński i in., 2019);
- Rozwój rynku żywności funkcjonalnej na przykładzie produktów nabiałowych (Marciniak i in., 2019);
- Postawy i preferencje żywieniowe wybranej grupy osób starszych względem żywności nowej i nieznannej oraz produktów prozdrowotnych (Platta, 2019);

2020 - Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie. Polityki Europejskie, Finanse i Marketing

- Prosumeric Activity of Contemporary Final Purchasers vs. Their Relationships with Offerors (Baruk, 2020);

2020/2021 – Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica

- Smoked and fresh fish marketing in Toto Local Government Area of Nasarawa State, Nigeria: a comparative analysis (Girei i in., 2021);

2021, 2023 – Scientific Papers of Silesian University of Technology – Organization and Management Series

- New product concept development as an effect of revitalizing the Old Market in Bydgoszcz (Posadzińska i in., 2022);
- Infrastructure Projects And Transport Exclusion – Case Study Of The Pomorska Kolej Metropolitalna (Chmielewski i in., 2022);
- The Use of the European Union Funds for the Development of Agricultural Farms in Pomorskie Province of Poland (Zawisza i in., 2022);
- Improving maintenance processes in the company is the key to maintaining competitiveness in the region (Rejected);
- A global performance index of international humanitarian NGOS. a proposal for a measurement instrument (Coupric i in., 2024);

- Understanding the relationship between firms' level of knowledge on the smart city concept and the size of the firm – an empirical study (Misiak-Kwit i in., 2024);
- Perceptions of eco-responsible initiatives of the brand and their impact on consumer engagement (Tarapata, 2024);
- Pro-environmental consumer engagement - changes in buyers' behavior in the context of the Covid-19 pandemic (Kalińska-Kula, 2024);

2023 – Economics and Environment

- Social assessment of the paradigm of multifunctional rural development – a case study of the mazowieckie voivodeship (Sieczko & Koloszko-Chomentowska, 2023);
- Generation Z's consumer perspective on environmental (Rejected);

Recenzowane prace w czasopismach zagranicznych

2021, 2023, 2024 - Environmental Science and Pollution Research, Springer

- Assessment of agri-environmental situation in selected EU countries: a multi-criteria decision-making approach for sustainable agricultural development (Namiotko i in., 2022);
- Assessment of Greenhouse Gas Emissions in the Indian Agriculture Sector and Mitigation by Best Management Practices and Smart Farming Technology (w czasie poprawek);

2023 - Journal of Infrastructure, Policy and Development

- Disrupted income of women educators during pandemic: Economic effects, adaptive strategies, and government recovery initiatives (Chavez i in., 2023);

2021-2024 - Wydawnictwo MDPI: czasopisma: Sustainability, Economies, Energies, Land

- Spatial Coupling of Population and Economic Densities and the Effect of Topography in Anhui Province, China, at a Grid Scale (Yang i in., 2023);
- Do local socio-economic structures determine the spatial distribution of human capital? Analysis of connections for rural areas in Poland (Klonowska-Matynia, 2022);
- All Shades of Green: The Anatomy of the Fridays for Future Movement in Italy (Tomnyuk i in., 2023);
- Domestic Regional Synergy in Achieving National Climate Goals—The Role of Comparative Advantage in Emission Reduction (Chen i in., 2023);
- The Influence of Space and Environment on Crime and Economic Indicators: A Systematic Literature Review (Rejected);
- Regional sustainable strategy based on the coordination of ecological security and economic development in Yunnan Province, China (Meng i in., 2023);
- Empirical Analysis of Inclusive Growth, Information and Communication Technology Adoption, and Institutional Quality (Adeleye i in., 2023);

- Examining the Inverted U-shaped Relationship between Electricity Consumption and Squared Economic Growth in the Southeast Asian Region: FMOLS and DOLS Analysis in the Context of Globalization (Rejected);
- An Empirical Study on the Economic Status of Chinese Residents' Physical Activity and Urban–Rural Segmentation (Manuscript withdrawn);
- Effects of Top-Down Balanced Development Strategies on Regional Balance: Evidence from Public Big Data in Korea (Yoo & Choi, 2022);
- Who cares about nature in rural areas? Exploration of the socio-economic characteristics of the inhabitants of Poland and Lithuania (Wojewódzka-Wiewiórska i in., 2022);
- The Economic Benefits of Supporting Private Social Enterprise at the Nexus of Water and Agriculture: A Social Rate of Return Analysis of the Securing Water for Food Grand Challenge for Development (McMahan & Usmani, 2022);
- Climate Change Factors' Impact on Egyptian Agricultural Gross Domestic Product (Rejected);
- The Role of Energy and Environmental Quality in Exploring the Economic Sustainability: A New Appraisal in the Context of North African Countries (Farhani i in., 2021);
- Utilization of renewable energy sources in road transport in EU countries – TOPSIS results (Kisielińska i in., 2021);
- Spatial connectivity and regional economic resilience in turbulent times (Giannakis & Papadas, 2021);
- The Impacts of Agricultural Trade on Economic Growth and Environmental Pollution: Evidence from Bangladesh Using ARDL in the Presence of Structural Breaks (Ghimire i in., 2021);
- Evaluating Incentive Mechanisms to Promote Conservation and Sustainability in the Cotton Supply Chain (Grace Blackwell, Donna McCallister *, Trevor Johnson, Qi Kang, Carlos Carpio, Darren Hudson), w czasie poprawek;

2021, 2022, 2023 – **IBIMA International Conference**

- The Role of Social Infrastructure in Rural Areas' Sustainable Development Processes' (Szczipak, 2021);
- Use of Social Networks to Inform the Population about Extraordinary Events'(Kubás, 2022);
- Rural Wellbeing in Poland – Subjective Perspective'(Wojewódzka-Wiewiórska & Dudek, 2023);
- Perception of cryptocurrencies by Slovak consumers (Rejected);

2021, 2023 - **International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy**

- Development of science and technology parks in Poland, with particular emphasis on the Podkarpackie Voivodeship;
- Resource (in)efficiency in EU: a case of plastic waste;
- A measure that really works? Impact evaluation of the Contribution for self-employment as a tool of active labour market policy in Slovakia;
- Polish labour market during the Russian aggression against Ukraine.

Recenzje 76 prac dyplomowych:

- 56 prac licencjackich;
- 18 prac inżynierskich;
- 2 prac magisterskich (niewielka ilość recenzji prac magisterskich spowodowana jest tym, że na recenzentów prac magisterskich na Wydziale Zarządzania PBS, na którym pracuję, wyznaczani są nauczyciele z tytułem profesora lub dra hab.).

14. Wykaz uczestnictwa w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych.**II.14.1**

2010 – participation in the Baltic University Programme (BUP) and benefiting from educational support for academic teachers by participating in an international course “A Sustainable Baltic Region”;

II.14.2

2010 – uczestnictwo w projekcie POKL.08.01.01-04-127/09 „Akademia e-podpisu” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, organizator: Nawigator Doradztwo Gospodarcze w Poznaniu oraz Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy; w ramach uczestnictwa skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego poprzez udział w serii szkoleń z „Twórczego rozwiązywania konfliktów”, „pracy zespołowej”, „profesjonalnej prezentacji”, „Efektywnej komunikacji”;

II.14.3

2010 - uczestnictwo w projekcie „Komercjalizacja Nauk Innowacyjnych” realizowanym w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, priorytet IV Szkolnictwo Wyższe i nauka, działanie 4.2 Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym zorganizowanych przez Fundację na Rzecz Budowy Społeczeństwa Opartego na Wiedzy „Nowe Media”. Mój udział polegał na 10-cio dniowym udziale w warsztatach “Komercjalizacja Nauk Innowacyjnych”. Projekt finansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;

II.14.4

2011 – uczestnictwo w projekcie „B+R=Nauki społeczne dla gospodarki” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; w ramach uczestnictwa w projekcie skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego polegającego na udziale w szkoleniu „B+R=Nauki społeczne dla gospodarki”; kierownikiem projektu była Agata Anacik, Wyższa Szkoła Europejska im. Ks. Józefa Tischnera;

II.14.5

2011 – uczestnictwo w projekcie „Naukowcy UTP dla gospodarki regionu” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach programu Europejskiego Funduszu Społecznego, organizator: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy; w ramach uczestnictwa w projekcie skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego polegającego na uczestnictwie w szkoleniu nt. przedsiębiorczości akademickiej;

II.14.6

2012 – uczestnictwo w projekcie Komerccjalizacja drogą do sukcesu nr POKL.04.02.00-00-010/11 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, organizatorzy: Consulting i Logistyka Spółka z o. o. W ramach uczestnictwa skorzystałam ze szkolenia „Rozwój nauki vs. Rozwój gospodarki”;

II.14.7

2014 – uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt w Chorwacji w Josip Juraj Strossmayer University of Osijek; Faculty of Agriculture in Osijek, Department for Agroecconomics, w ramach uczestnictwa w projekcie podniosły się moje kompetencje edukacyjne, naukowe i badawcze;

II.14.8

2015 - uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt w Belgii w Haute Ecole de la Province de Liege; w ramach uczestnictwa w programie podniosły się moje kompetencje edukacyjne;

II.14.9

2016 - uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt w Slovak Republic, Slovak University of Agriculture in Nitra; Faculty of Economics and Management; w ramach uczestnictwa w programie podniosły się moje kompetencje edukacyjne;

II.14.10

2017 – uczestnictwo w projekcie „Nowe możliwości – lepsze perspektywy. Interaktywny system wzmocnienia procesu uczenia się przez całe życie” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach uczestnictwa w projekcie skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego polegającego na uczestnictwie w szkoleniu „Zintegrowany Asystent Rozwoju (ZAR) Gry Diagnostyczne ZAR – wprowadzenie do korzystania z aplikacji internetowej”, organizator Bydgoski Zakład Doskonalenia Zawodowego Stowarzyszenie Oświatowo-Techniczne;

II.14.11

2018 - uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt na Łotwie (Latvia), Latvian Agricultural University (Latvijas Lauksaimniecības Universitāte) Faculty of Economics and Social Development, w ramach uczestnictwa w projekcie podniosły się moje kompetencje edukacyjne, naukowe i badawcze;

II.14.12

2019 - uczestnictwo w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Erasmus + - tygodniowy pobyt na Litwie (Lithuania), Alytaus Kolegija, University of Applied Sciences, w ramach uczestnictwa w projekcie podniosły się moje kompetencje edukacyjne, naukowe i badawcze;

II.14.13

2019 – Participation in the project „Employer empowerment to attract, transfer and keep young people in metal industries“ (AttTraK) No 2018-1-DE02-KA202-005206 in Alythus (Lithuania); As member of the UTP University of Science and Technology in Bydgoszcz, Bydgoszcz, Poland; As part of my participation in the project, I benefited from educational support in the form of participation in training „Let’s empower to attract, to transfer and to keep”;

II.14.14

2022 - Participation in the 7th International Nobel Research Internship Program: "Nobel Laureates: examining professional experience and achievements for shaping successful personalities and transforming the world around us" in Dubai, Oslo, Stockholm, Rome, Burgas, New York, Jerusalem and Beijing, International Historical Biographical Institute. As part of my participation in the project, I completed a research internship;

II.14.15

2023 – uczestnictwo w projekcie pn.: „Doskonałość dydaktyczna uczelni” nr POWR.03.04.00-000P023/21 realizowanym przez Politechnikę Bydgoską im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich na podstawie umowy nr MEiN/2022/DIR/2551 o dofinansowanie zawartej z MEiN w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja i Rozwój, Priorytet III Szkolnictwo Wyższe dla gospodarki i rozwój, Działanie 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego, w ramach uczestnictwa w projekcie skorzystałam ze wsparcia edukacyjnego polegającego na uczestnictwie cyklu szkoleń w zakresie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych takich jak: „Sztuka dydaktyki akademickiej”, „Szkoła tutorów akademickich”, „Akredytacja Tutorska II stopień edukacji tutorskiej” „Gimkit”, „Quizlet”.

15. Wykaz udziału w zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż określone w pkt. II.9.

Udział w pracach zespołów badawczych przed uzyskaniem stopnia doktora:

II.15.1

Tytuł badania: Rynkowe, organizacyjne i ekonomiczne uwarunkowania efektywności i ryzyka działalności w rolnictwie

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr inż. Stanisław Mańko

Badanie było realizowane w 2004 roku w ramach działalności własnej/statutowej Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy (BW-19/2001);

II.15.2

Tytuł badania: Czynniki różnicujące organizację i efektywność gospodarstw i produkcji rolniczej w warunkach integracji europejskiej

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr inż. Stanisław Mańko

Badanie realizowane w latach 2005-2007w ramach działalności statutowej Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy (BS-22/2005);

II.15.3

Tytuł badania: Ekonomiczne, społeczne i ekologiczne uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw gospodarki żywnościowej

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr hab. inż. Zofia Wyszowska, prof. UTP

Badanie realizowane w latach 2008-2010 w ramach działalności własnej/statutowej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (BW-8/2008);

Udział w pracach zespołów badawczych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora**II.15.4**

Tytuł badania: Konkurencyjność przedsiębiorstw i regionów w aspekcie europeizacji i globalizacji

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr hab. inż. Zofia Wyszowska, prof. UTP

Badanie realizowane w latach 2009-2012 w ramach działalności statutowej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (BS-1/2009);

II.15.5

Tytuł badania: Czynniki rozwoju działalności gospodarczej w Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem nowych krajów członkowskich, w tym Polski

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr hab. Grażyna Adamczyk-Łojewska, prof. UTP

Badanie realizowane w latach 2011-2015 w ramach działalności statutowej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (BS-24/2011);

II.15.6

Tytuł badania: Rozwój gospodarczy i jego uwarunkowania w krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr hab. Grażyna Adamczyk-Łojewska, prof. UTP

Badanie realizowane w latach 2016-2020 w ramach działalności statutowej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (BS-4/2016);

II.15.7

Tytuł badania: Uwarunkowania zarządzania organizacjami w erze budowania społeczeństwa 5.0

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr hab. Krzysztof Andruszkiewicz, prof. uczelni

Badanie realizowane w latach 2020-2021 w ramach działalności naukowej Politechniki Bydgoskiej (BN 17/2020);

II.15.8

Tytuł badania: Uwarunkowania zarządzania organizacjami w erze budowania społeczeństwa 5.0

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr inż. Małgorzata Michalcewicz-Kaniowska

Badanie realizowane w 2022 roku w ramach działalności naukowej Politechniki Bydgoskiej (BN WZ1/2022);

II.15.9

Tytuł badania: Uwarunkowania zarządzania organizacjami w erze budowania społeczeństwa 5.0

Pełniona funkcja: wykonawca

Kierownik badania: dr inż. Małgorzata Michalcewicz-Kaniowska

Badanie realizowane w 2023 roku w ramach działalności naukowej Politechniki Bydgoskiej (BN WZ1).

Udział w innych zespołach badawczych**II.15.10**

2018 – Udział w międzyuczelnianym projekcie naukowym (badawczym) MO517 pt.: „Współczesne koncepcje konsumpcji” prowadzonym przez Texter Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie reprezentowanym przez Dominikę Kierzkowską, organizatora projektu, którego rezultatem była elektroniczna i papierowa publikacja recenzowanej monografii naukowej: Pieńkowski D., Murawska A., Zaremba-Warnke S. (2018). Zrównoważona konsumpcja – wyzwanie dla społeczeństwa w dobie globalizacji, Wydawnictwo Texter Sp. z o.o., Warszawa.

II.15.11

2020-2021 – udział w projekcie badawczym pt. „Ekonomia i zarządzanie we współczesnym świecie” reprezentowanym przez Laboratorium Wiedzy Artur Borcuch, know-press.eu, we współpracy z uczelniami z zagranicy m.in. Vytautas, Cyprus Science University. Celem projektu było realizowanie badań ilościowych i jakościowych dotyczących zagadnień związanych z problemami ekonomii i zarządzania w świecie. Efektem uczestnictwa w projekcie była publikacja, rozdział w monografii: A. Tomaszewicz, A. Murawska, 2020, Zalety i wady wybranych metod zarządzania przedsiębiorstwem, W: Znaczenie zarządzania we współczesnym świecie, pod red. A. Krzysztofek, Wydawnictwo Naukowe ARCHAEGRAPH, Łódź-Kielce, s. 253-264.

16. Wykaz uczestnictwa w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny.**II.16.1**

2019 - członek zespołu oceniającego wnioski w ramach wojewódzkiego konkursu kierowanego do młodzieży szkół średnich zlokalizowanych w województwie kujawsko-pomorskim pt. „Odpowiedzialna konsumpcja”. Uroczysty finał konkursu odbył się dnia 6.12.2019 r. Spośród kilkudziesięciu prac, które wpłynęły z placówek oświatowych, jury powołane przez organizatorów konkursu przyznało 3 nagrody oraz 5 wyróżnień równorzędnych. Celem konkursu było zachęcenie uczniów do zapoznania się z tematyką odpowiedzialnej konsumpcji oraz promocja Wydziału Zarządzania PBŚ w szkołach średnich w województwie kujawsko-pomorskim.

III. WSPÓŁPRA Z OTOCZENIEM SPOŁECZNYM I GOSPODARCZYM

1. Wykaz dorobku technologicznego.

2. Współpraca z sektorem gospodarczym.

Przed uzyskaniem stopnia doktora:

III.2.1.

1998-2003 – duże doświadczenie współpracy z sektorem gospodarczym zdobyłam w latach 1998-2003, jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora, kiedy byłam zatrudniona przez 5 lat na pełnym etacie w Katedrze Budownictwa Drogowego na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska w ówczesnej Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy na stanowisku samodzielnego referenta technicznego. W ramach realizowanych w katedrze badań zleconych (BZ) przez takie instytucje jak Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy, Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy (i w innych miastach) byłam członkiem zespołu naukowego i badawczego, który opracował serie kilkudziesięciu „Raportów o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego” dla różnych miast w Polsce m. in. dla Bydgoszczy, Torunia, Włocławka, Inowrocławia, Elbląga. Byłam członkiem zespołu badawczego i redakcyjnego niniejszych raportów. Raporty te stanowiły bazę/listę tzw. „czarnych punktów” na drogach o największej ilości wypadków i kolizji drogowych i w konsekwencji wskazań które skrzyżowania lub odcinki dróg wymagają przebudowy. Wraz z członkami zespołu wdrażałam komputerowy System Wspomagający Zarządzanie Siecią Drogową i Ruchem Drogowym „WZDR” oraz komputerowy System Zbierania, Przechowywania i Analizy Danych o Zdarzeniach Drogowych „WZDR-BRD”; tworzyłam bazy danych, obsługiwałam graficzne metody komputerowe; prowadziłam szkolenia dla studentów w zakresie obsługi baz danych i metod komputerowych w tym zakresie, organizowałam i koordynowałam wyjazdy badawcze, itp.

Po uzyskaniu stopnia doktora:

III.2.2.

2010-2011- współpraca z firmą Biuro Podatkowe LEX, w związku z koniecznością podniesienia kompetencji praktycznych i zdobycia doświadczenia zawodowego w ramach realizowanych zajęć na Wydziale Zarządzania PBS. W firmie tej jako wolontariusz pełniłam funkcję asystenta i doradcy. Była to pomoc w prowadzeniu biura, w szczególności ewidencja podatników, dekretacja w systemie finansowo-księgowym dokumentów źródłowych, weryfikacja poprawności sporządzonych rejestrów VAT zakupu i sprzedaży, analiza sald i zapisów na kontach księgowych oraz realizacja bieżących zadań powierzonych przez przełożonych.

III.2.3.

2010-2023 - od 2010 roku nieprzerwanie przez 14 lat jestem członkiem Rady Programowej kierunku Zarządzanie i inżynieria produkcji, gdzie w planach studiów odpowiadam za przedmioty związane z ekonomią i zarządzaniem. Jest to kierunek o profilu praktycznym, więc niezbędna jest współpraca członków Rady z sektorem

gospodarczym, ponieważ część zajęć jest realizowanych przez specjalistów z otoczenia gospodarczego, jak również studenci odbywają w ramach zajęć wizyty studyjne w przedsiębiorstwach oraz realizują kilkumiesięczne praktyki zawodowe. Dlatego też mój kontakt i współpraca z przedsiębiorstwami zlokalizowanymi głównie w województwie kujawsko-pomorskim są niezbędne. Podczas spotkań Rady odbyło się wiele spotkań z pracodawcami, z którymi nawiązywaliśmy współpracę w ramach realizowanych praktyk studenckich oraz przedmiotów o charakterze praktycznym.

III.2.4.

2019 – nadal - jako opiekun studenckiego koła naukowego Odpowiedzialnych Konsumentów nawiązuję kontakty z przedsiębiorstwami oraz organizuję wyjscia studyjne ze studentami/członkami koła do przedsiębiorstw w celu zapoznania ich z metodami zarządzania i procesami produkcyjnymi np. żywności.

III.2.5.

2016-2020 – jako opiekun praktyk zawodowych realizowanych przez studentów studiujących na Wydziale Zarządzania na kierunku Zarządzanie i inżynieria produkcji regularnie współpracowałam z przedsiębiorstwami podczas organizacji i kontroli odbywania tychże praktyk.

3. Wykaz uzyskanych praw własności przemysłowej, w tym uzyskanych patentów krajowych lub międzynarodowych.

4. Wykaz wdrożonych technologii.

5. Wykaz wykonanych ekspertyz lub innych opracowań wykonanych na zamówienie instytucji publicznych lub przedsiębiorców.

III.5.1

1998 - 2003 - Opracowania i raporty wykonane na zlecenie instytucji takich jak: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy, Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy i innych miastach (por. III.2.1.)

III.5.2

2013 - VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy w zakresie opracowania rekomendacji dla pracy badawczej ucznia szkoły pt.: „Patriotyzm ekonomiczny młodego konsumenta” przedkładanej do Konkursu Prac Młodych Naukowców UE.

III.5.3

2015 - Kujawsko-Pomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Bydgoszcz w zakresie opracowania na temat „Zarządzania, finansów i marketingu w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz w organizacjach pozarządowych”;

III.5.4

2017 - Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu w zakresie opinii na temat badania naukowego dotyczącego „Wykorzystania koncepcji marketingu zrównoważonego w rozwoju nowych produktów w przedsiębiorstwach prowadzonych działalność na polskim rynku”;

III.5.5

2020 - Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku w zakresie opracowania arkusza obserwacji przebiegu egzaminu maturalnego z przedmiotu „Wiedza o społeczeństwie”.

6. Wykaz udziału w zespołach eksperckich lub konkursowych.

7. Wykaz projektów artystycznych realizowanych ze środowiskami pozaartystycznymi.

IV. DANE NAUKOMETRYCZNE

1. Impact Factor (w dziedzinach i dyscyplinach, w których parametr ten jest powszechnie używany jako wskaźnik naukometryczny).

Sumaryczny Impact Factor według listy Journal Citation Reports (JCR) na dzień 15.05.2024 r. wyniósł **14,941**¹

Artykuły z IF:

Murawska, A., & Prus, P. (2021). The Progress of Sustainable Management of Ammonia Emissions from Agriculture in European Union States Including Poland-Variation, Trends, and Economic Conditions. *Sustainability*, 13(3), Article 3. <https://doi.org/10.3390/su13031035>. **IF według roku opublikowania wyniósł 3,889**

(mój wkład w opracowanie pracy: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.. Mój udział procentowy szacuję na 80%).

Komarnicka, A., & Murawska, A. (2021). Comparison of Consumption and Renewable Sources of Energy in European Union Countries – Sectoral Indicators, Economic Conditions and Environmental Impacts. *Energies*, 14(12), Article 12. <https://doi.org/10.3390/en14123714>. **IF według roku opublikowania wyniósł 3,252.**

(Mój wkład w opracowanie pracy: opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna. Mój udział procentowy szacuję na 50%).

Goryńska-Goldmann, E., Murawska, A., & Balcerowska-Czeraniak, G. (2023). Consumer Profiles of Sustainable Fruit and Vegetable Consumption in the European Union. *Sustainability*, 15(21), Article 21. <https://doi.org/10.3390/su152115512>. **IF według roku opublikowania wyniósł 3,900.** (Mój wkład w opracowanie tej pracy: Opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie

¹ Bibliografia Publikacji pracowników Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, <http://212.122.198.131/expertus/bib/> (dostęp 15.05.2024).

wniosków końcowych, opracowanie dyskusji wyników, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.. Mój udział procentowy szacuję na 40%).

Murawska, A. (2023). Assessment of the relationship between regional variability in the level of education and population income: Application of multivariate comparative analysis. *Ekonomia i Prawo. Economics and Law*, 22(4), Article 4. <https://doi.org/10.12775/EiP.2023.039>. **IF według roku opublikowania wyniósł 0,300.**

Murawska, A., & Goryńska-Goldmann, E. (2023). Greenhouse Gas Emissions in the Agricultural and Industrial Sectors-Change Trends, Economic Conditions, and Country Classification: Evidence from the European Union. *Agriculture*, 13(7), Article 7. <https://doi.org/10.3390/agriculture13071354>. **IF według roku opublikowania wyniósł 3,600** (Mój wkład w opracowanie tej pracy: Opracowanie koncepcji tekstu i badania, sformułowanie problemu badawczego i celu badania, przygotowane danych liczbowych, przegląd źródeł literaturowych, analiza ilościowa danych, opracowanie metodologii, weryfikacja obliczeń, przygotowanie prezentacji danych i wyników, opracowanie części graficznej, omówienie uzyskanych rezultatów, sformułowanie wniosków końcowych, opracowanie dyskusji wyników, redakcja tekstu – wersja wstępna; redakcja tekstu – wersje poprawione i finalna.. Mój udział procentowy szacuję na 60%).

2. Liczba cytowań publikacji wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań.

Zestawienie liczby publikacji naukowych znajdujących się w bazach naukowych wraz z liczbą cytowań zaprezentowano w Tabeli 1.

Tabela 1. Liczba publikacji i cytowań (bez autocytowań) według stanu na dzień 15.05.2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba publikacji naukowych według bazy	Liczba cytowań publikacji według bazy
Web of Science	9	46
Scopus	5	43
BazEkon	49	30
Google Scholar	73	226

Źródło: opracowanie na podstawie analiz Centrum Nauki Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich.

3. Indeks Hirscha.

Zestawienie indeksu Hirscha w zależności od bazy danych zaprezentowano w Tabeli 2.

Tabela 2. Indeks Hirscha (bez autocytowań) na podstawie baz danych według stanu na dzień 15.05.2024 r.

Wyszczególnienie	Indeks Hirscha publikacji według bazy
Web of Science	4
Scopus	4
BazEkon	2
Google Scholar	8

Źródło: analizę Indeksu Hirscha z wykluczeniem autocytowań przeprowadzono w Centrum Nauki Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich.

4. Liczba publikacji i punktów według wykazów czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MNiSW w latach 2010-2024.

Mój aktualny dorobek naukowy składa się z 96 opracowań naukowych, z czego przed obroną dysertacji doktorskiej powstało 11, a po uzyskaniu stopnia doktora 85 pozycje. Przeważającą część publikacji stanowią opracowania samodzielne (68% ogółu pozycji). Zestawienie dorobku naukowego według kategorii opracowań twórczych z podziałem na czas powstania oraz współautorstwo przedstawiono w Tabeli 3.

Tabela 3. Zestawienie dorobku naukowego według kategorii opracowań twórczych (liczba opracowań) na dzień 15.05.2024 r.

Kategoria	Przed uzyskaniem doktora (lata 2004-2009)		Po uzyskaniu doktora (lata 2010-2024)		Razem
	autor	współautor	autor	współautor	
	Liczba publikacji				
Monografie naukowe	0	0	1	2	3
Rozdziały w monografiach naukowych	2	0	4	5	11
Redakcje naukowe monografii	0	0	0	0	0
Artykuły w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports IF	0	0	1	4	5
Artykuły w czasopismach punktowanych bez IF	6	3	36	15	60
Rozdziały w publikacjach z konferencji międzynarodowych	0	0	6	0	6
Doniesienia w materiałach pokonferencyjnych indeksowane w bazie WoS	0	0	1	0	1
Streszczenia referatów w publikacjach z konferencji międzynarodowych	0	0	6	2	8
Artykuły w czasopismach fachowych	0	0	1	0	1
Artykuły popularno-naukowe			1	0	1
Łącznie	8	3	57	28	96

Źródło: opracowanie na podstawie analiz Centrum Nauki Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich dnia 15.05.2024 r.

W przeliczeniu na skalę punktową stosowaną przez MNiSW (zgodnie z rokiem opublikowania) mój całkowity dorobek publikacyjny po uzyskaniu stopnia naukowego doktora wynosi **1836 punktów** (Tabela 4). Przeważającą część mojego dorobku stanowią punkty uzyskane samodzielnie (57%). Za publikacje, które ukazały się w latach 2019-2024 uzyskałam **1320 punktów**.

Tabela 4. Zestawienie dorobku naukowego według kategorii opracowań twórczych (liczba punktów zgodnie z rokiem opublikowania) na dzień 15.05.2024 r.

Kategoria	Po uzyskaniu stopnia doktora		Razem
	autor	współautor	
Monografie naukowe	120	35	155
Redakcje monografii naukowych	0	0	0
Rozdziały w monografiach naukowych	33	36	69
Publikacje z konferencji międzynarodowych (rozdziały w materiałach konferencyjnych)	49	0	49
Doniesienia w materiałach pokonferencyjnych indeksowane w bazie WoS	70	0	70
Artykuły w czasopiśmie w bazie Journal Citation Reports IF i z tzw. listy B, w tym:	773	720	1493
Artykuły w czasopiśmie znajdujących się w bazie Journal Citation Reports IF	70	480	550
Artykuły w czasopiśmie punktowanych bez IF	703	240	943
Łącznie	1045	791	1836
W tym publikacje, które ukazały się w latach 2019-2024 wg nowej punktacji MNiSW	550	770	1320

Źródło: opracowanie na podstawie analiz Centrum Nauki Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich dnia 15.05.2024 r.

Analizę bibliometryczną wykonano na podstawie Bibliografii Publikacji Pracowników Politechniki Bydgoskiej im. J. J. Śniadeckich. Analiza zawiera załącznik stanowiący szczegółowy wykaz publikacji opatrzonej punktacją. Dokumenty stanowią **Załącznik 4.V** do wniosku.

Informacje zawarte w pkt. IV powinny wskazywać również na bazę danych, na podstawie której zostały podane.

Przy wyborze tej bazy należy zwracać uwagę na specyfikę dziedziny i dyscypliny naukowej, w której kandydat ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Rada Doskonałości Naukowej informuje, że podawanie danych naukometrycznych – w opinii Rady Doskonałości Naukowej – jest wskazane i zalecane, wynika to także ze stosowanej powszechnie praktyki przez samych kandydatów ubiegających się o awans naukowy. Należy jednak podkreślić, że podane we wnioskach o wszczęcie postępowania awansowego dane naukometryczne nie mogą stanowić kryterium oceny dorobku naukowego Kandydata dla podmiotów doktoryzujących, habilitujących oraz samej Rady Doskonałości Naukowej, organów prowadzących postępowania w sprawie nadania stopnia lub tytułu. Zadaniem tych organów jest przede wszystkim ocena ekspercka dorobku naukowego Kandydata ubiegającego się o awans naukowy, zaś decyzja o nadaniu stopnia lub tytułu nie powinna być uzależniona od podania tych danych.

V. NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWĄ

W latach 2010-2023 otrzymałam od JM Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego/Politechniki Bydgoskiej 11 nagród za wyróżniające się osiągnięcia w działalności naukowej oraz naukowo-badawczej. W 2016 roku zostałam nagrodzona przez JM Rektora ówczesnego Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego nagrodą I stopnia, natomiast w pozostałych latach zostałam nagrodzona nagrodą II stopnia:

- V.1. 2010 - Nagroda zespołowa II stopnia Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowej w 2009 r.
- V.2. 2011 - Nagroda zespołowa II stopnia Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowej w 2010 r.
- V.3. 2012 - Nagroda zespołowa II stopnia Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowej w 2011 r.
- V.4. 2014 - Nagroda zespołowa II stopnia Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowej w 2013 r.
- V.5. 2015 - Nagroda zespołowa II stopnia Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowej w 2014 r.
- V.6. 2016 - Nagroda I stopnia Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowej w 2015 r.
- V.7. 2017 - Nagroda zespołowa II stopnia Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej w 2016 r.
- V.8. 2018 - Nagroda zespołowa Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowej w 2017 r.
- V.9. 2019 - Nagroda zespołowa Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za wyróżniające osiągnięcia w działalności naukowej w 2018 r.
- V.10. 2020 - Nagroda Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy za osiągnięcia naukowe w I półroczu 2020 r.
- V.11. 2022 – Nagroda Rektora Politechniki Bydgoskiej za wyróżniające się osiągnięcia w działalności naukowej w 2021 r.

W 2020 wzięłam udział w konkursie na najlepsze publikacje naukowe członków Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego – Oddział w Bydgoszczy edycja I otrzymałam nagrodę za przedłożony w konkursie artykuł:

Murawska, A. (2017). Influence of Population's Education Level on the Employment and Unemployment Rates in the European Union Countries. *Ekonomia i Prawo*, 16(2), 171–184. <https://doi.org/10.12775/EiP.2017.012>.

- V.12. 13 października 2020 – nagroda za wyróżnienie w kategorii Ekonomia w konkursie pt.: Najlepsze publikacje naukowe członków Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego – Oddział w Bydgoszczy edycja I.

Wybrane kopie publikacji naukowych w latach 2010-2024 stanowią załącznik 4a do wniosku. Wszystkie publikacje dołączone są do wniosku w wersji elektronicznej. Kopie potwierdzające działalność naukową stanowią załącznik 4b do wniosku.

VI. SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE DOROBKU NAUKOWO-BADAWCZEGO, DYDAKTYCZNEGO, ORGANIZACYJNEGO I POPULARYZUJĄCEGO NAUKĘ PO UZYSKANIU STOPNIA NAUKOWEGO DOKTORA

Wyszczególnienie	Liczba
Publikacje naukowe w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports IF, Web of Science	5
Publikacje w wydawnictwach konferencyjnych indeksowanych w bazie Web of Science	1
Publikacje w czasopismach punktowanych bez IF	51
Monografie naukowe	3
Rozdziały w monografiach naukowych	9
Rozdziały w publikacjach z konferencji międzynarodowych	6
Streszczenia referatów w publikacjach z konferencji międzynarodowych	8
Artykuły w czasopismach fachowych i popularno-naukowe	2
Sumaryczny impact factor według listy JCR	14,941
Liczba punktów za dorobek naukowy	1836
Liczba punktów uzyskanych w latach 2019-2024	1320
Liczba cytowań (bez autocytowań) publikacji według bazy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Web of Science ▪ Scopus ▪ BazEcon ▪ Google Scholar 	46 43 30 226
Indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Web of Science ▪ Scopus ▪ BazEcon ▪ Google Scholar 	4 4 2 8
Kierowanie projektami badawczymi finansowanymi w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych: <ul style="list-style-type: none"> ▪ międzynarodowymi ▪ krajowymi 	0 1
Udział w projektach badawczych finansowanych w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych: <ul style="list-style-type: none"> ▪ międzynarodowych ▪ krajowych 	0 1
Udział w pracach naukowo-badawczych/statutowych przyznanych na działalność naukową Akademii Techniczno-Rolniczej/Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego/Politechniki Bydgoskiej	9
Udział w innych projektach i pracach zespołów badawczych	2
Złożone wnioski do NCN, które nie uzyskały finansowania	4
Udział w konferencjach, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ międzynarodowych ▪ krajowych 	59 13 46
Wygłoszenie referatów na tematycznych konferencjach, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ międzynarodowych ▪ krajowych 	36 9 27
Stáže naukowe: <ul style="list-style-type: none"> ▪ zagraniczne ▪ krajowe 	1(online) 1(plan.)
Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach lub towarzystwach naukowych	5

Członkostwo w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism	2
Recenzowane prace naukowe łącznie, w tym:	51
▪ w czasopismach naukowych zagranicznych	24
▪ w czasopismach naukowych krajowych	19
▪ w materiałach z konferencji międzynarodowych	8
Uczestnictwo w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych	15
Nagrody za działalność naukową	12
Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki:	
▪ współautorstwo artykułów ze studentami	4
▪ opieka naukowa nad studentami w zakresie opracowania i publikacji artykułów w czasopismach naukowych	7
▪ opieka naukowa nad studentami w zakresie opracowania referatów podczas wystąpień na konferencjach naukowych	8
▪ nagrody i wyróżnienia studentów	7
▪ promotor prac:	ok. 203
magisterskich	56
licencjackich	109
inżynierskich	38
▪ recenzent prac:	ok. 76
magisterskich	2
licencjackich	56
inżynierskich	18
▪ pobyty dydaktyczne w ośrodkach naukowych zagranicznych	2
▪ pobyty dydaktyczne w ośrodkach naukowych zagranicznych wraz z konsultacjami naukowymi	3
▪ nagrody za działalność dydaktyczną i organizacyjną	5
▪ inne nagrody i wyróżnienia za działalność dydaktyczną	2
▪ odznaczenia i medale	4
▪ artykuły popularno-naukowe	2
▪ organizacja wydarzeń, konkursów popularyzujących naukę	7
▪ wystąpienia w mediach	2
▪ opracowania, raporty, rekomendacje, opinie	min. 5



PODPIS ZAUFANY

ANNA
MURAWSKA
24.05.2024 10:20:08 [GMT+2]Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

.....

(podpis wnioskodawcy)